

HET TVVEEDE BOECK

Van de

Proporcie des Menschen /

Van

ALBRECHT DVRER.

In dit tweede Boeck/wil ick op een nieu ende op een ander manier een Menschelyck beelt leeren meten/namelyck/ met einen Meet-staf/die maeck ick langh ofte kort / naer dat ick daer groote ofte kleynne beelden met meten wil / ende desen Meet-staf maeck ic altijt een lestendeel langh van't selve beelt dat ic meten wil.

Ick make die ooc een besonder teecken / daerment by verstaen kan/ende weet dat ic een heelen Meet-staf daer mede mynne / ende ic teekene hem alzoo:

Daer naer deele ic desen Meet-staf in tien ghelycke velden/ en elc veldt noem ic een Tal/ en zijn teecken daer by/dat men de Tal zal kennen/ als ic dat beschrijve zoo stelle ic het aldus:

Daer naer deele ic haer Tal in tien ghelycke velden/ ende elcke veldt noeme ic een deel / ende het teecken dat ic hem gheve / daer by men de deelen kan kennen/ende is aldus:

Daer naer deele ic dese kleynne deelen elc noch in drie ghelycke velden/ ende de selve eender noeme ic een Trumlen/ ende ic gheve hem een teecken daer niet by kent/ende is aldus:

En als ic met desen Meet-staf ende synen inhout meten wil/ zoo treec ic upwendigh beneven de schrift een oprechte tafel/ met vijs oprechte bloote linien/ in vier ghelycke velden ghedeelt/ende beteekene de velden / boven een jeghelyc met zynnen naem/ende synen Caracter ofte teecken daer onder.

In het eerste velt maeck ic den Meet-staf. In het ander tGhetal. In het derde dat Deel. Ende in het vierde/maeck ic het Trumlen.

Alzoo heeft een jeghelyc zijn besonder velt. Ende als ic dan aenvanghe ende beschrijve de lenghte/ dicten ende breeten des Menschen upterlyc / ghestalt der lidtmaten/zoo zal ic van de selfde schrift altijt met een linie uytvaren in de voorghemelde tafel. Daer in wil ic settten met eyferen / de deelen ende het ghetallen jeghelycken lidcs/in welcr velt dat creft/het sy in de Meet-staf/Tal/Deel/ ofte Trumlen/hoe veel de maet der lengthen/ dicten ofte breeten gheef / het sy dan veel ofte weynigh / ende waer het niet en gheest / daer wil ic dese nulla o/ settten.

Nu schicke ic my met dit voorz meten op de selve maniere / ghelyc als ic in het eerste Boec ghedaen hebbe/ ende houde ooc de selve ordonnantie.

Ick

Ic stelle drie oprechte linien des Beelts lenghte voor my ende beslypt die onder ende boven niet twee dwerschlinien Schepdel ende Solen ghenoemt. By de erste maect ic het Beelt naer der syden. By de tweede het van voren. Ende by de derde het Beelt van achteren. Daer naer meete ic de lenghte der lidmaten/ eerstelijc by het van besyden ziende Beelt / ende doortrec de selve lenghte der ledien ende beginselen/ al met dwerschlinien/zoo vele als ic dier van noode hebbe. De andere twee oprechte linien des van voren ende van achteren ziende Beeltes/ ende alle maten der ledien/ wil ic settien met oprechte linien/ achter het van besyden ziende Beeltes. Ende wat dan de mate eener jegheijcker linie van den Heet-staf/ Deel ofte Trumlen/ inhoudt ende gheeft/ zoo wil ic de selve linie betecken/ met des Heet-stafs Ghetal/ Deel ofte Trumlens Character/ende de cypfers daer by settien/ alsoo veel als van eenen jegheijckeninhout. Alzoo wil ic ooc betecken/ ghelyc als boven verhaelt is/ een jegheijcke dwersch linie des van besyden ende van voren ziende Beeltes/ hoe veel een jegheijcken dicten ende breeten inhouden zal.

Zoo dit nu verstaen/ en wel daer op ghepast wort/ zoo beginne
ie en mete alzoo voor eerst eenen middelmatigen Man:

Gerstelijs de lenghte.

Den achtersten wervel opt hooft is
soon naer den halscupl

Den Scheepdel nederwaerts tot het eynde des kins
in den halscupl

de hoogte der schouder-leden

Tusschen de linie des voorhoofts en eynde des kins/ deele ic met
twee dwerschlinien in 3. gelijcke velden/ in het bovenste maec ic het
voorhoofd/ de ander de neuse/ in het derde den mont ende kin.

de breete der borst is
de voorste okselen

Van de schouder-leden nederwaerts tot de tepeken
onder de borst

in het weecke des bupcr
in den navel ist

int beginsel der heupen
eynde der heupen

Van het weecke des bupcr neerwaerts tot op de schaemte
eynde der mieren

eynde der billen

de dicte des bovensten beens is
Van t eynde der billen tot op de knie

midden in de knie
onder de knie is

Van t midden des kins het eynde der bupcrste kupten
nederwaerts tot het binnenste der kupten

op de hoogte des ghewichts op den voet
het eynde des bupcrste enckels

het onderste der solen des voets

Daer naer maec ic den voet langh
Nu maec ic de lengthe des arms alzoo:

Wt het schouder-ghelidt tot in den ellenboghe is

Wt den ellenboghe tot het ghewicht der hant

Wt het ghewicht der hant tot het eynde der vinghers

Daer naer maec ic de dicte des van bespden-ziende Mans/
op alle dwerschlinien alzoo:

De linie des achtersten wervels des hoofts is die

Maer over het voorhoofd

Over de ooghbaen

Over de neuse

Maer over de lippen

Ende over de kin ende hals ooc

Ende op dese linie is den hals dic

De dicte over den halscupl is

Leijds	Ant	Gruutens
7	1	1
5	0	0
1	6	0
8	5	0
1	0	6
1	1	6
2	3	0
4	0	0
5	4	0
6	9	0
5	0	0
1	5	0
1	5	0
3	0	0
6	7	0
8	0	0
1	0	6
1	0	0
4	5	0
8	0	0
1	1	0
1	6	0
6	0	0
7	2	0
2	6	0
4	0	0
5	9	0
0	3	0
0	6	0
7	9	0
6	5	0
5	0	0
6	0	0

	T	E	L	%		T	E	L	%
Over de borst —	0	9	7	0	Over de ooghbraen	0	7	3	0
Bp de voorste schouderē	1	0	4	0	Over de ooren —	0	8	0	0
Over de tepelen —	1	0	3	0	Over de neuse —	0	6	0	0
Onder de borsten —	0	9	7	0	Onder den hals ist bo-				
In het weecke —	0	8	6	0	ven dic —	0	4	3	0
Over den navel —	0	8	4	0	maer bp delini des kins	0	6	6	0
Bp't begin der heupen	0	9	5	0	Over t' halskuplken	1	4	3	0
Bp't epnde der heupen	1	0	4	0	Over de schouderleden	1	5	8	0
Bp de schaemte —	0	9	6	0	En op dese linie staen de				
Ende aen het epnde der					schouderleden wyt van				
billen is het been dic					malekanderen —	1	2	4	0
Bp de inbytingh daer					De breete over de borst	1	8	0	0
onder —					Tussche d'oxselē ist breet	1	2	3	0
Maer bp de linie der					Tusschen de tepelen	0	8	2	0
inbytingh nederwaert					Int weecke is de breete	1	1	4	0
Boven de knie —	0	5	7	0	Maer over de navel —	1	2	7	0
Midden in de knie —	0	5	3	0	Bp't begin der heupen	1	2	8	0
Onder de knie —	0	4	5	0	Bp't epnde der heupen	1	4	6	0
Midden in de kupten	0	5	4	0	Op dese linie staē de heup				
Bp't epnde der bumpt-					geledē wyt vā een ander	1	0	5	0
ste kupten —					Op de schaemt ist breet	1	4	5	0
Bp't epnde der binnens-					En het been bp't epnde				
ste kupten —					der billen —	0	6	7	0
Onder int dunste vant					Bp de dygnen ofte dicte				
scheen-been —					des beens —	0	6	0	0
Doozt gewicht des voe-	0	3	5	0	Boven de knie —	0	4	6	0
Bp't epnd des wtersten					Midden inde knie —	0	4	4	0
enckels aent scheenbeen	0	5	3	0	Onder de knie —	0	4	0	0
Hier na maec ic de dicte					Midden in de kupten	0	5	0	0
des arms nader sydē also					Bp't epnd der bumptē k.	0	4	6	0
Den arm nae der syden					Bp't epnd der binnēste k.	0	3	9	0
is in de schouder dic	0	5	5	0	Onder int scheenbeen	0	2	2	0
Midden in de mups	0	4	7	0	Int ghewicht door de				
In den ellenboghe —	0	3	5	0	enckelen —	0	2	7	0
Int stercte des arms	0	3	6	0	Onder de enckelen in				
Int ghelenc der hant	0	2	1	0	den voet —	0	2	4	0
En de hant int dicste	0	2	3	0	Onder de voet ist breet	0	4	2	0
Daer na maec ic bp de					Daer na maec ic de bze-				
andere oprechte linien/					te des voorziende arms				
op allen dwersch-linen					Den arm is onder de	0	3	5	0
de breeten des lufs also:					schouder breet —	0	3	4	0
De voorziende Man					Achter den ellenboghe				
is int hooft/op de dwers-					Voor den ellenboghe in				
sche linie des achtersten					de breete —	0	4	0	0
wervels breet —	0	5	5	0	Bp't ghewicht der hant	0	2	4	0
Op de li. des voorhoofsts	0	7	2	0	En de hant is breet —	0	4	3	0
Voor de breete des hoof.	0	7	8	0	Zoo nu alle lenghten/				

dicte en breete der lidtmaten beschreven syn / als dan trec ic daer
in met linien de ghesteltenisse des **Mans**/ van besydne ziende ende
van vorenziende.

Den van achteren ziende **Man** / omtrec ic niet de bumptste linien
des van voren ziende **Mans**:

Ende maec hem tusschen de schouderen breet — — —

Ende de achterste schouder-leden moeten wat leegher staen dan de
voorste/daerom stel ic van de schouder-leden nederwaerts af —

Ende de billen syn van onder opwaerts ghespleten — — —

De verssenen maec ic achter breet — — — — —

Ende eben ghelyc dit hier voren beschreven is / alzoo hebbe ic hier
naer den **Man** af-ghetrocken / om dat men claerlyc demeyninghe
voor ooghen zicht mach/ende alzoo tot het rechte verstant te comen.

W
G
S
T
B
A
U
E
L

1370

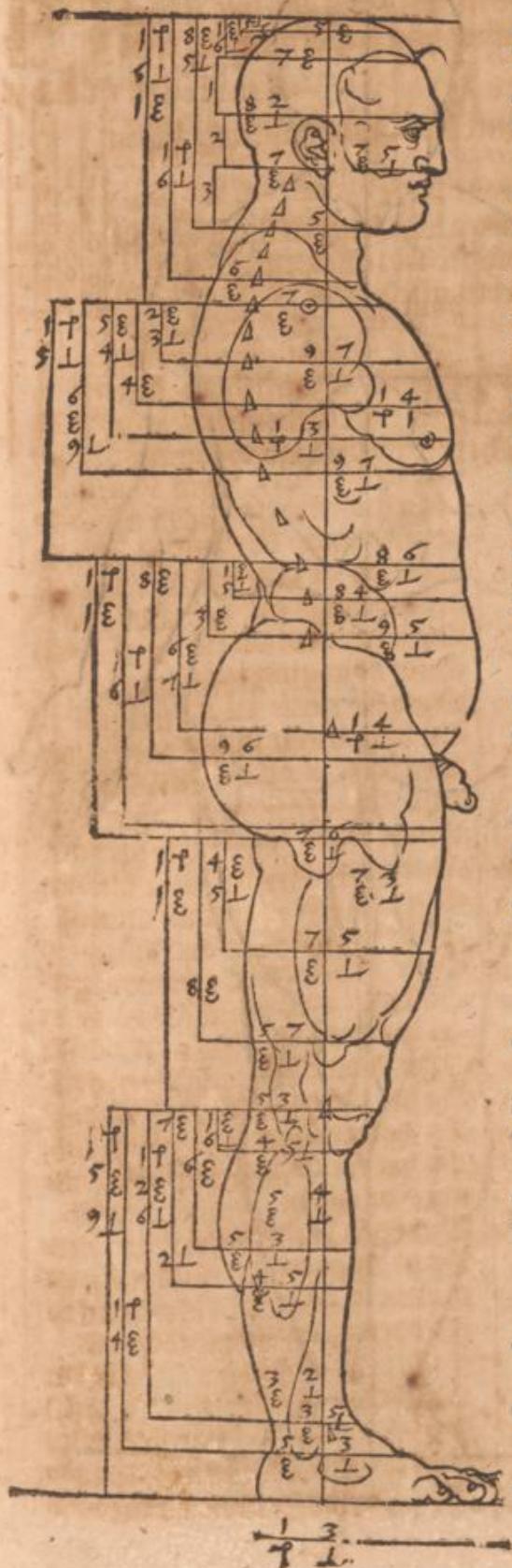
0500

0670

0300

van de Proportie des Menschen.

75

Schepdel/
Achtersten werbel/
Stern/
Ooghbraen/

Neuse/
Kin/

Hals - kupl/
Hoochte der schouder/
Hoochte der bo.st/

De voorste oren/
Tepelen/
Onder de borsten/

In het weecke/
Navel/
Begin der heupen/

Eynde der heupen/
Op het ghemacht/

Eynde der nieren/
Eynde der billen/

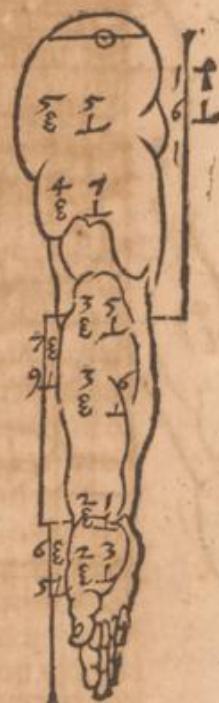
De dypnen oft dicke des
beens/

Op de knie/

Midden inde knie
Onder de knie/

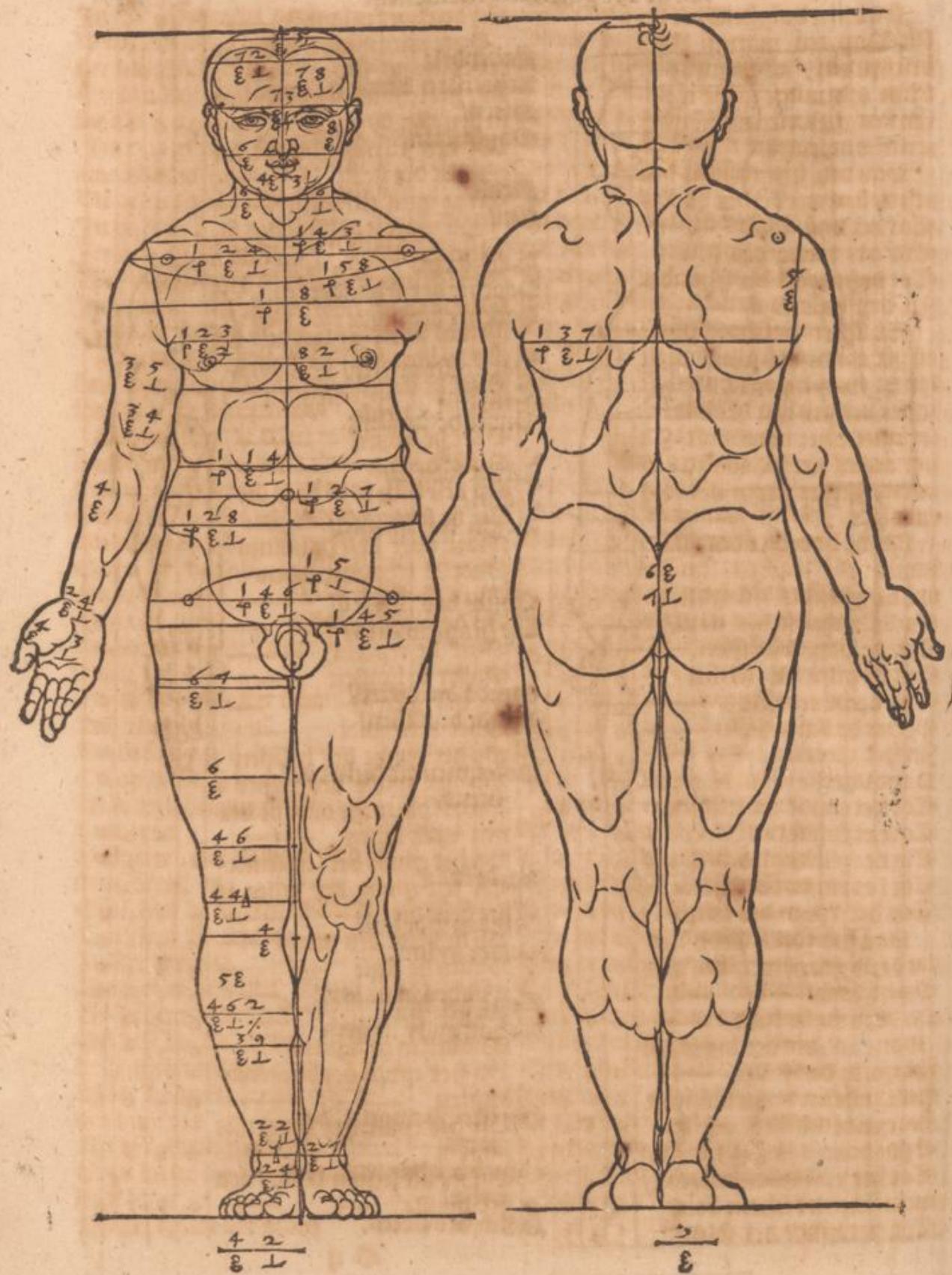
Eynnd der bumptenste ende
der binnenste kupten/

Op het ghewicht des
voets/
Eynde der bumptenste en-
kelen/
Solen des voets.

Het tweede Boeck

72

T E 1 %

Hu wil ic volghens tot de
sen Van een matigh Wijs
beschrijven / en begin op de
selfde ordeninge gelijc te vo-
ren aenghewelen is/ en meet
eerstelic de lenghe /

Dan den schydel tot den
achtersten wervel des hoofs
Tot het voorhoofd —
Tot het eynde des kings
Tot de hoochste der schouder
In den halskupl/ —

Tusschen het voor-hoofd
en het eynde des kings / deele
ic niet twee linien in drie ge-
liickche velden/ aen het boven-
ste maec ic het voorhoofd/ In
het ander neuse / ooghen/ en
ooren/ In het derde demont
ende kin.

Wat de hooghe des hals-
kupls nederwaerts / tot het
oxels-ghelycts hoogte ist
Op de hooghe der borst/
Tot de voorste oxelen
Tot de achterste oxelen /
Tot op de tepelen —
Onder de borst — — —
In het weecke — — —
Want weecke tot in de navel
Tot het eynde der heupen
Tot het eynde des bupper
Tot de splijtingh des Wijs
Tot het eynde der schaemte/
Tot het eynde der billen/

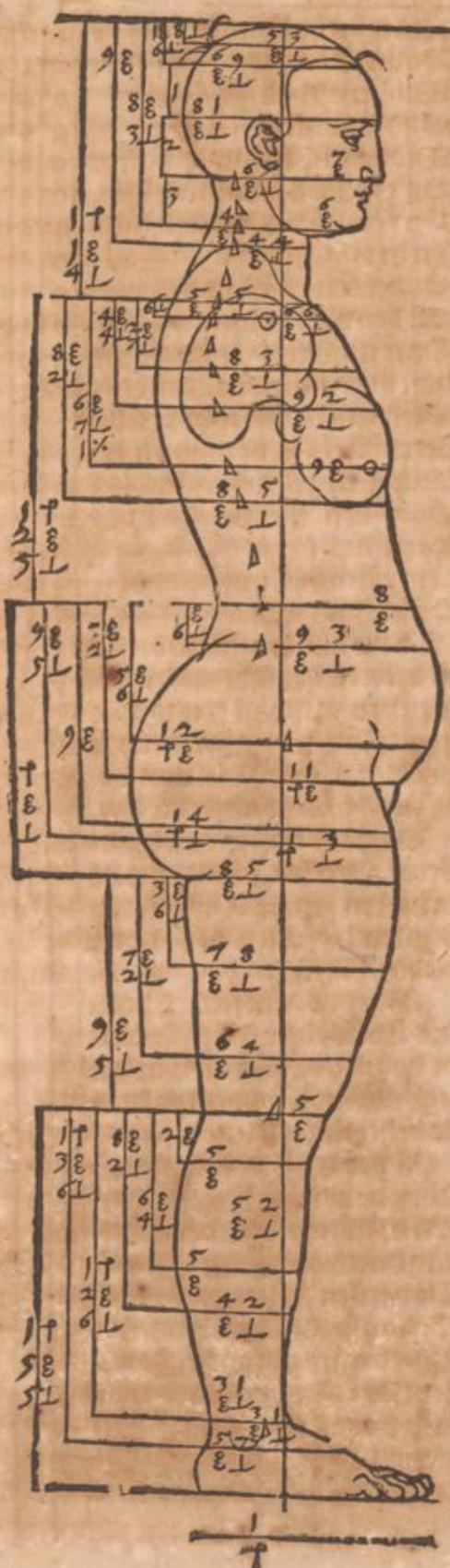
Dan het eynde der billen/
tot de dygnē of dicte des beens
Op de knie — — —
Midden in de knie — — —
Want midden des knies/tot
het eynde des knies — — —
Het eynde der bumente kuy.
Het eynde der binneste kuy.
Op de hoochste des gewrichts
Tot het eynde der bumente
enckelen aent scheen-been
Tot het eynde der solen/

			T E 1 %
	En den voet is langh —	1 0 0 0	
	Daer naer maec ic de leng- te des arms alzoo:		
	Wat het schouder-ghelyct tot in den ellenboghe is —	1 0 2 0	
	Wat den ellenboghe tot int ghelyct der hant —	0 7 6 0	
	En de hant is langh —	0 6 8 0	
	Nu maet ic de dicte des sp- delijcken Wijs / op allen dwarsch linien alzoo: Het Wijs is in het hooke/ op de li- nie des achterste wervels dic	0 5 3 0	
	Op de linie des voorhoofts	0 6 9 0	
	Over de ooghbaen —	0 8 1 0	
	Over de neuse —	0 7 0 0	
	Over de lippen —	0 6 5 0	
	Over de kin —	0 6 0 0	
	Op dese linie is de hals dic	0 4 0 0	
	By de schouder-hooghe	0 4 4 0	
	Maer over den halskupl	0 5 5 0	
	Over de schouder-leden	0 6 6 0	
	Over de borst / —	0 8 3 0	
	By de voorste oxelen —	0 9 2 0	
	Over de tepelen —	0 9 0 0	
	Onder de borsten —	0 8 5 0	
	In het weecke — — —	0 8 0 0	
	Over den navel —	0 9 3 0	
	By het eynde der heupen	1 2 0 0	
	By het eynde des bupper	1 1 0 0	
	By de splijtinge over de bee- nen ende billen —	1 4 0 0	
	By het eynde der schaemte	1 0 3 0	
	En ten eynde der billen is het been dic — — —	0 8 5 0	
	By de dicte des beens —	0 7 8 0	
	Boven de knie — — —	0 6 4 0	
	Midden in de knie — — —	0 5 0 0	
	Onder de knie — — —	0 5 0 0	
	Midden in de kuyten —	0 5 2 0	
	By het eynde der bumente kuyten — — —	0 5 0 0	
	By het eynde der binneste kuyten — — —	0 4 2 0	
	Onder int scheen-been/ aen het dunste — — —	0 3 1 0	

Het tvveede Boeck

In het ghewricht oock
Dooz den voet/ by het epnde
der bumptenste enckelen/
En den voet en is niet alzoo
dic als des Mans voet.
Hier na maec ic de dicte des
arms nader souden also :
De arm is in de schouder dic
In de mups —
In den ellenboghe —
Weynigh voorder by de hāt
Int ghewricht der hant
Ende de handt is dick
Daer na maec ic de breete
des voorziende Wijs/ op al
len dwersch linien alzoo :
Het voorziende Wijs is int
hooft/ op de linie des achter
sten werbels kreet —
Over de linie des voorhoofts
over de bloote des voorhoofts
Over de ooghbaen —
Over de ooren —
Over de neuse —
Onder de kinne is den hals
breet —
By de hooghte der schouder
By den hals-kupl —
By de schouderleden —
En op de selfde lini staen de
schouderleden wijs van mal
kanderen —
De breete over de horst ende
schouderen is —
Tusschen de orselen ist breet
Tusschen de tepelen —
In het weecke —
Maer over de navel —
By het epnde der heupen
Op dese lini staen de beenen en
de heupen wijs vā een ander
Maer de breete by het epnde
des bupcr is —
By de splijtinghe des Wijs
Ende by de schaemte is het
been breet — —
By het epnde der billen

T	E	L	X	T	E	L	X		
0	3	1	0	Maer by de dpgnen	—	0	6	9	0
0	5	7	0	Boven de knie	—	0	5	3	0
0	5	3	0	Midden inde knie	—	0	4	5	0
0	4	5	0	Onder de knie	—	0	4	3	0
0	3	7	0	Midden in de kupten	—	0	5	0	0
0	2	7	0	By t' epnde der bumpteste kup.	—	0	4	5	0
0	2	0	0	By t' epnde der binneste kup.	—	0	3	8	0
0	2	4	0	In het ghewricht	—	0	2	5	0
0	5	2	0	Onder d' enckelen in den voet	—	0	2	5	0
0	6	9	0	En den voet is breet	—	0	4	0	0
0	7	5	0	Daer na maec ic de breete des	van voren zienden arms	0	3	4	0
0	7	2	0	Den arm is onder de orselen	neerwaerts in de mups breet	0	3	8	0
0	8	0	0	Achter den ellenboghe	—	0	2	4	0
0	5	6	0	Voor den ellenboghe in de	breete des arms	0	3	9	0
0	4	0	0	Byt ghewricht der handt	—	0	3	8	0
0	4	2	0	En de hant is breet	—	0	2	4	0
1	1	0	0	Zo nu alle lenghten/ dicten	en breeten der lidtmaten be	0	3	9	0
1	2	2	0	schreven zijn/dan trek ic daer	in met liniën de propotie des	Wijs/van besydē en van vo	re ziende/ by de oprechte lini.	0	0
1	0	1	0	Daer na omtriec ick by de	derde oprechte linien/ het vā	achteren ziende Wijs/met de	bumpteste liniën des vorin	0	0
1	4	8	0	Maer de achterste schou	der-leden maec ic leegher als	de voorste/daerom ist van het	schouderlidts hoochte af/tot	0	0
0	9	6	0	de achterste orselen	—	0	4	8	0
0	7	2	0	En het Wijs is achter tus	schend de orselen breet	—	1	2	0
1	0	2	0	En de splijtinghe der billen	—	0	7	5	0
1	3	7	0	van beneden opwaerts lanck	—	0	2	5	0
1	5	2	0	De versken syn breet	—	0	0	0	0
1	1	1	0	Ende ghelyck hier voor ge	schreven is/ alzoo hebbe ick	het Wijs af-ghetrocken ende	hier voor ooghen ghesteldt/	0	0
1	5	4	0	schreven is/ alzoo hebbe ick	het Wijs af-ghetrocken ende	hier voor ooghen ghesteldt/	om te beter tot het verstandt	0	0
1	5	6	0	te komen.	—	0	0	0	0
0	7	6	0					0	0
0	7	6	0					0	0

Schepdel/
Achterste werbel/
Voorhoofd/

Oogbraen/
Neuse/
Kin/

Hooghte des schouders
Halskupl/
Schouder-hoogte/
Borst/
De voorste orselen/
Tepelen/
Onder de borsten/

In het weecke/
Navel/

Eynde der heupen/
Eynde des bups/
SPLITTINGHE/
Eynde der schaemte/
Eynde der billen/

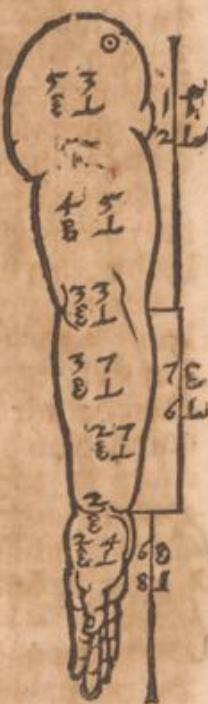
Dygmen oft dicte des
beens/

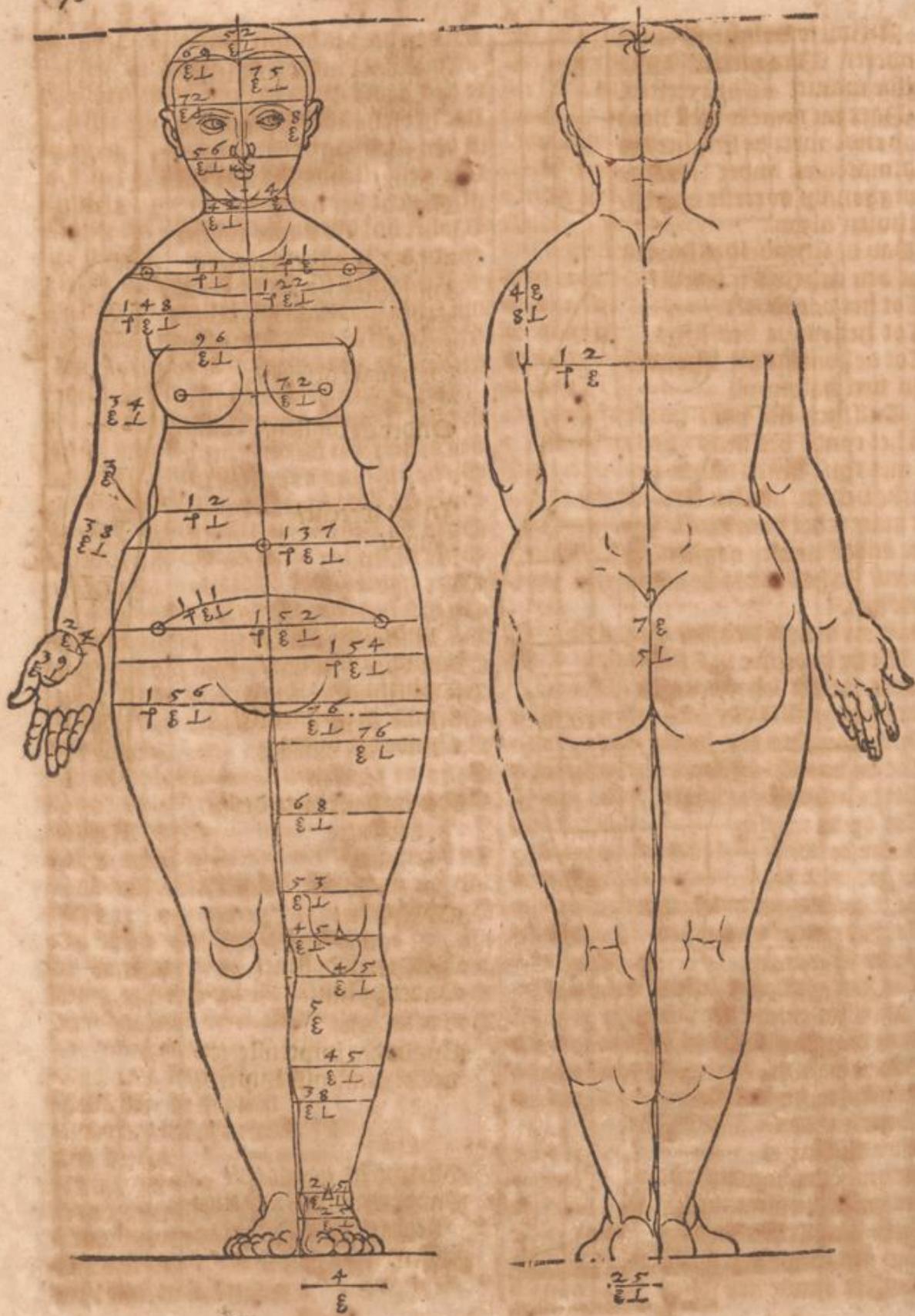
Op de knie/

Midden in de knie/
Onder de knie/

Eynde der bumpteste en
de der binnenste kumpten/

Ghewicht des voets/
Eynde det bumpteste en
kels aent scheenbeen/
Solen.

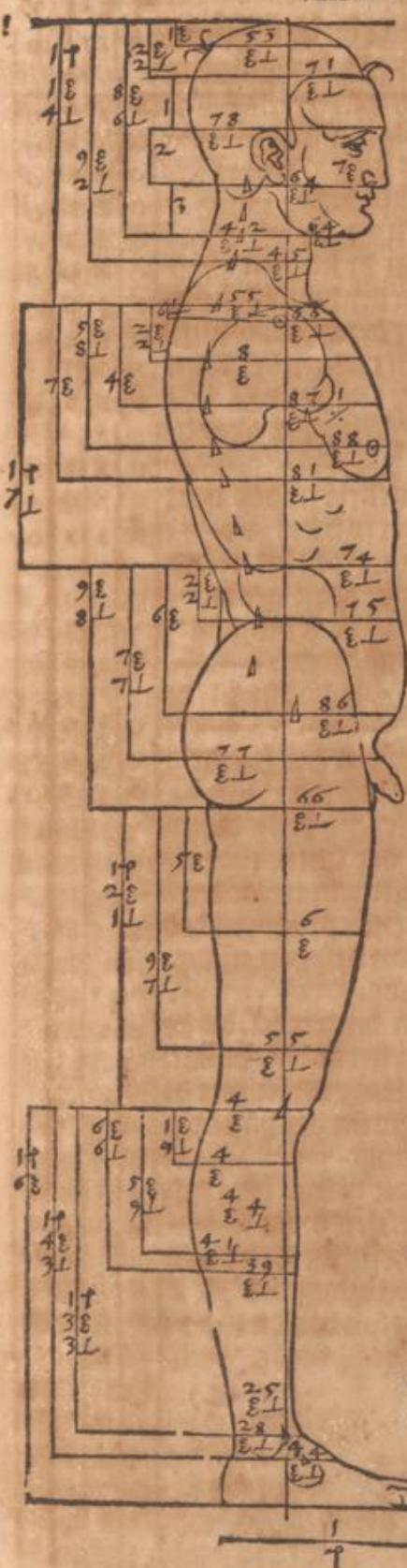

	T	E	L	%		T	E	L	%
Nu wil ic volghens eenen anderen Man meten / op de selfde manier als den eersten.					En den voet is langh —	1	0	0	0
Maer nu neeme ic eerst voor my ende mete de lenghte der lidematen/ en ander noodige dinghen / by de eerste oprech- te linien alzoo:					Daer naer maec ic de leng- te des arms alzoo:	1	0	0	0
Van de scheydeldes hoofds tot den achtersten wervel.	0	1	0	0	Wt het schouder-ghelidt tot in den ellenbogheis —	1	0	0	0
Tot het voorhoofd —	0	2	2	0	Wt den ellenboghe tot int ghewicht der hant —	0	8	6	0
Tot het epnde des kins	0	8	6	0	Wt het lidt der hant / tot het epnde der vinghers —	0	6	4	0
Tot de hoochte der schouder	0	9	2	0	Nu maeck ick by de eerste oprechte linien / op alle dwer- sche linien de dicte des spde- lijcken Mans / alzoo				
In den halskupl/ —	1	1	4	0	Den nevenziende Man is in't hoofd / op de dwerschlinie des achtersten wervels dic	0	5	3	0
Tusschen het voor-hoofd en het epnde des kins / deele ic niet twee linien in die ge- lijcke velden/ aen het boven- ste maec ic het voorhoofd / In het ander neuse / oogen/ en oren/ In het derde de mont ende kin.					Op de linie des voorhoofds	0	7	1	0
Daer na deele ic voorder also					Over de ooghbaen —	0	7	8	0
Wt de hooghe des hals- kupls tot het schouder-ghe- lidts hooghe is — —	0	0	6	0	Over de neuse —	0	7	0	0
Op de hooghe der borst /	0	2	2	0	Over de lippen —	0	6	4	0
Tot de voorste orselen	0	4	0	0	Over hals en kin —	0	6	4	0
Tot de achterste orselen /	0	5	0	0	Op dese linie is de hals dic	0	4	2	0
Tot op de tepeelen —	0	5	8	0	Op de schouder hooghe	0	3	5	0
Onder de borst — —	0	7	0	0	Maer over den halskupl	0	4	5	0
In het weecke — —	1	0	7	0	Op de schouder-leden —	0	6	6	0
Vant weecke tot in de navel	0	2	2	0	Over de borst / —	0	8	0	0
Tot het epnde der heupen	0	6	0	0	Op de voorste orselen —	0	8	7	1
Op de schaemte / —	0	7	7	0	Over de tepeelen —	0	8	8	0
Tot het epnde der billen /	0	9	8	0	Onder de borsten —	0	8	1	0
Van het epnde der billen / tot de dygnē of dicte des beēs	0	5	0	0	In het weecke — —	0	7	4	0
Boven de knie — —	0	9	7	0	In den navel — —	0	7	5	0
Midden in de knie — —	1	2	1	0	Op het epnde der heupen	0	8	6	0
Vant midden des knies/tot onder de knie is — —	0	1	9	0	Op het epnde der schaemte	0	7	3	0
Het epnde der bumptenste kup.	0	5	9	0	En ten epnde der billen is het been dic — —	0	6	6	0
Het epnde der binnestenste kup.	0	6	6	0	Op de Dygnen — —	0	6	0	0
Op de hoochte des voets	1	3	3	0	Boven de knie — —	0	5	5	0
Tot het epnde der enckelen	1	4	3	0					
Tot het epnde der solen /	1	6	0	0					

Het tvveede Boeck

T	E	L	X	T	E	L	X
o	4	0	0	En de breete by de schaemte	1	1	8 0
o	4	0	0	Bp het epnde der billen is			
o	4	4	0	het been breet			
o	4	1	0	Maer by de dypnen	0	3	6 0
o	3	9	0	Boven de knie	0	4	4 0
o	2	5	0	Midden inde knie	0	3	5 0
o	2	8	0	Onder de knie	0	3	0 0
o	4	4	0	Midden in de kupten	0	4	0 0
o	4	8	0	Bp't epnde der bupteste kup.	0	3	6 0
o	4	0	0	Bp't epnde der binneste kup.	0	3	1 0
o	2	6	0	Onder aen't scheenbeen aen			
o	2	7	0	het dunste.	0	1	6 0
o	1	7	0	Doorz het ghewicht over de			
o	2	0	0	enckelen	0	2	2 0
o	5	5	0	Onder d'enkelē in den voet	0	2	0 0
o	6	8	0	En den voet is breet	0	3	5 0
o	6	3	0	Daer na maec ic de breete des			
o	6	9	0	van voren zienden arms.			
o	5	0	0	Den arm is in de mups/ne-	0	2	6 0
o	4	1	0	derwaerts af breet			
i	1	2	0	Doorz den ellenboghe in de	0	3	0 0
i	0	0	0	breete			
i	4	7	0	Bp't ghewicht der handt	0	2	0 0
i	3	0	0	En de hant is breet	0	3	2 0
i	7	2	0	Zo nu alle lenghten/ dicten			
i	1	1	1	en breeten der lidtmaten be-			
i	0	0	0	schreven zijn/ dan tree ic daer			
i	4	7	0	in met linende proportie des			
i	3	0	0	Mans/ van bespden en van			
i	7	2	0	voren ziende.			
i	9	9	0	Daer na omtrec ick bp de			
i	3	0	0	derde oprechte linien/ de van			
i	1	9	0	achterenziende Mans/ met de			
o	8	8	0	bupteste linien des vā voren			
				ziende Mans/			
				Ende maec hem achter tus-	1	1	5 0
				schen de orselen breet			
				En de splijtinghe der billen	0	6	3 0
				van beneden opwaerts			
				De verssen syn breet	0	2	0 0

van de Proportie des Menschen.

Shepdel/

Achtersten wervel/

Stern/

Ooghbraem/

Neuse/

Kin/

Halskupl/

Hooghte der schouder/

Boest/

De voorste orselen/

Tepelen/

Onder de boosten/

In het wecke/

Navel/

Begin der heupen/

Eynde der heupen/

Op de schaemte/

Eynde der billen/

Opgnen/

Op de knie/

Midden in de knie/

Onder de knie/

Eynde der huptenste ende
binnenste hupten/

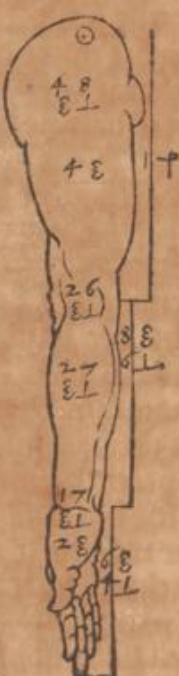
Ghewicht des voets/

Eynde der huptenste ene
kelen aene scheenbeen/

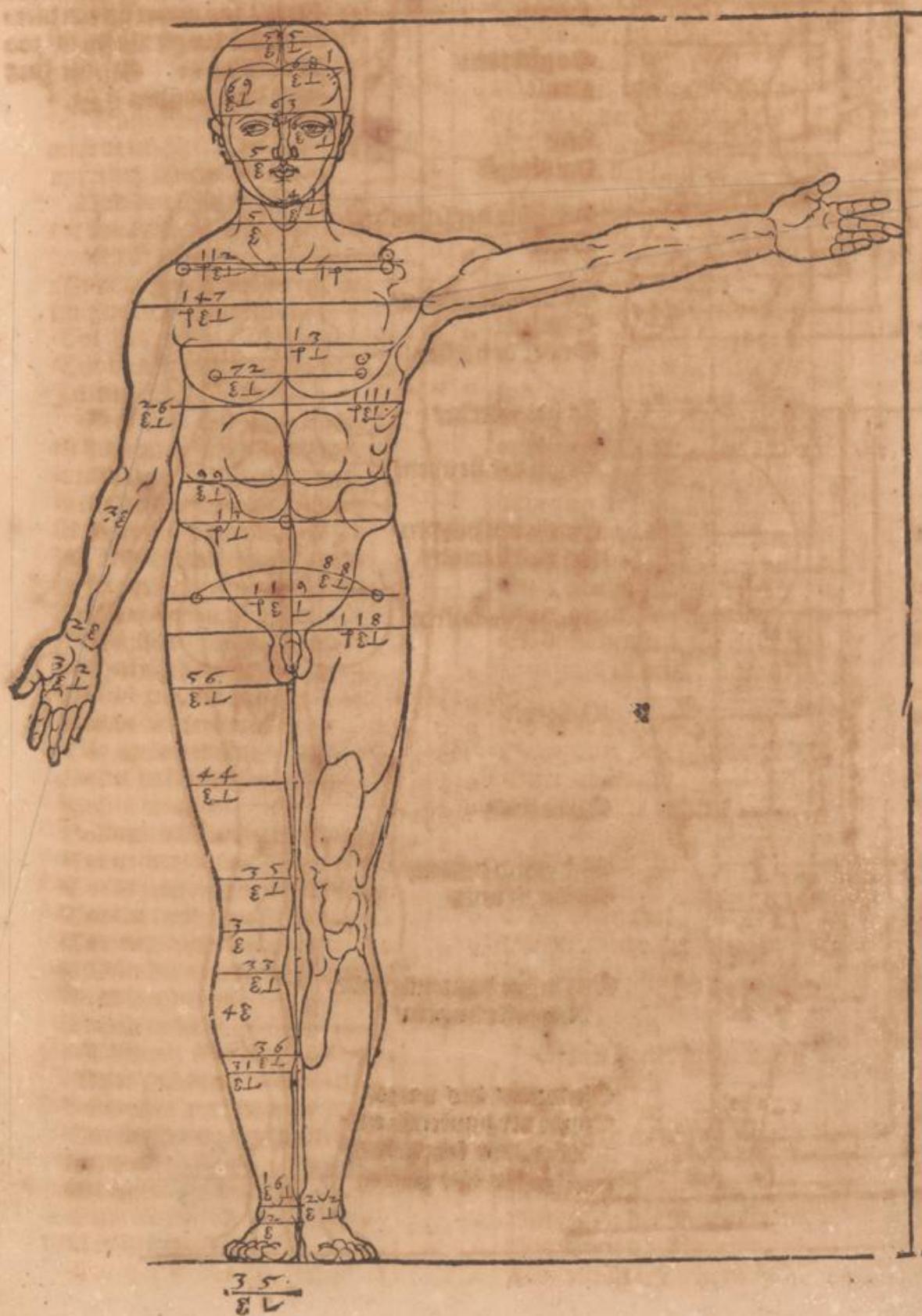
Solen ofte platts,

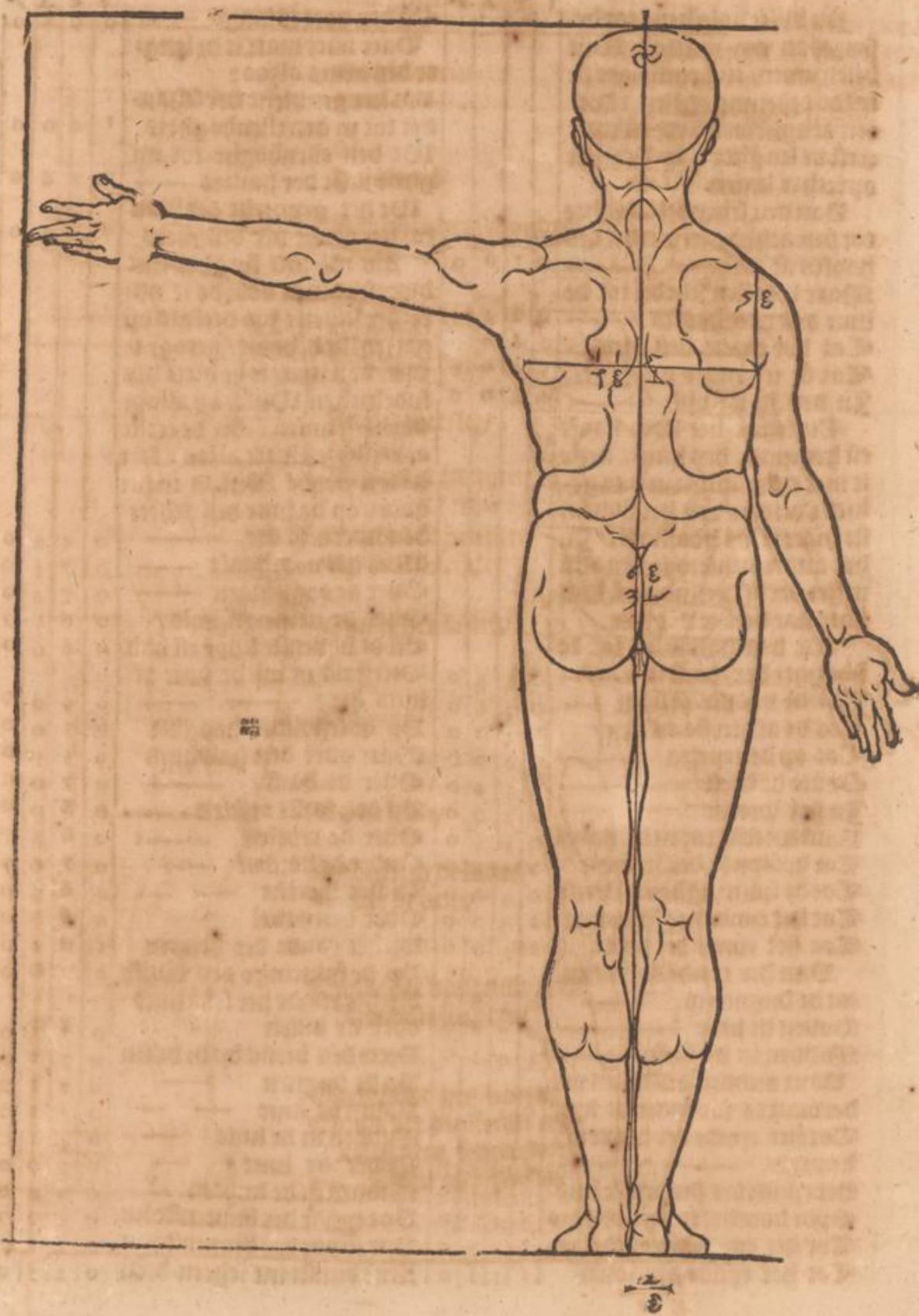
79

Zoo desen Man syn handen
den krups-wijs gestreect we
strect / zoo maect hy een vier-
cant/zoo langh als hy is/ zoo
breet is hy ooc: Ghelyc hie
naer voor oogen staet.

Dag 17

Nu wil ic volghens tot desen Man een matigh Wijs beschrijven/ en begin naer de selfde ordeninge gelijc te voeren aenghewelen is/ en meer eerst de lenghte / by de eerste oprechte linien.

Van den schepdel hoogte tot den achtersten wervel des hoofds ist — — — — — Maer van den schedel tot de linie des voorzoofts — — — — — Tot het eynde des kins — — — — — Tot de schouder hoogte/ In den halskupl/ — — — — —

Tusschen het voorzooft en het eynde des kins/ deele ic met twee linien in drie gelijcke velden/ aan het bovenste maer ic het voorzooft/ In het ander neuse/ooghen/ En in het derde den mont en kin/ daer nae deel ic voorder.

Wat den halskupl tot de hoogte der borst is — — — — — Tot de voorste orselen — — — — — Tot de achterste orselen/ — — — — — Tot op de tepelen — — — — — Onder de borst — — — — — In het weecke — — — — — Vant weecke tot in de navel — — — — — Tot het eynde der heupen — — — — — Tot de splijtingh des Wijs — — — — — Tot het eynde der schaemte/ — — — — — Tot het eynde der billen/ — — — — —

Van het eynde der billen/ tot de dygnyen is — — — — — Boven de knie — — — — — Midden in de knie — — — — — Vant midden des knies nederaerts/tot onder de knie — — — — — Tot het eynde der bumptenste kupten/ — — — — — Het eynde der binneste kup. — — — — — Op de hoogte des gewichts — — — — — Tot het eynde der enckelen — — — — — Tot het eynde der solen/ — — — — —

T S L %

					T S L %				
					En den voet is langh — — — — —	0	9	8	0
					Daer naer maec ic de lengte des arms alzoo:	1	0	0	0
					Wat het gewicht der schouder tot in den ellenboghe is	0	7	6	0
					Wat den ellenboghe tot int gewicht der hant is — — — — —	0	6	2	0
					Wat het gewicht der hant tot het eynde der vinghers	0	7	1	0
					Als nu dese lengthe met dwerschlinien dooz de 3. opechte linien/ zoo veel als by een jegelic behoort/ getogē ti zijn/ dan maec ic de dicte des spdelijken Wijs/ op alle de dwerschlinien/ by de eerste opechte/ en meer alzoo: Het neven-ziende Wijs is in hei hoofd/ op de linie des achtersten wervels dic — — — — —	0	4	6	0
					Over het voorzooft — — — — —	0	7	2	0
					Over de ooghbaen — — — — —	0	6	5	0
					Over de neuse en hals/ En de bovenste lippē en hals	0	6	0	0
					Onder de hals is op de linie des kins dic — — — — —	0	4	0	0
					By de schouder-hoogte Maer over den halskupl	0	5	0	0
					Over de borst/ — — — — —	0	7	0	0
					By de voorste orselen — — — — —	0	8	0	0
					Over de tepelen — — — — —	0	8	2	0
					Onder de borsten — — — — —	0	7	4	0
					In het weecke — — — — —	0	6	4	0
					Over den navel — — — — —	0	8	0	0
					By het eynde der heupen — — — — —	1	0	4	0
					By de splijtinge des Wijs over de billen — — — — —	0	9	0	0
					Dicte des heens by de billen — — — — —	0	8	5	0
					By de dygnyen — — — — —	0	7	1	0
					Boven de knie — — — — —	0	5	1	0
					Midden in de knie — — — — —	0	4	1	0
					Onder de knie — — — — —	0	7	0	0
					Midden in de kupten — — — — —	0	4	4	0
					Byt eynde der bumptenste ku.	0	4	0	0
					Byt eynde der binneste ku.	0	3	5	0
					Aent dunste int scheen-been/	0	2	5	0

van de Proportie des Menschen.

83

	T	E	L	%		T	E	L	%
In het ghewicht	0	2	9	0	Boven de knie	0	4	4	0
In de voet/ by het eynde der bauptenste enckelen	0	4	4	0	Midden inde knie	0	4	0	0
Hier na maec ic de dicte des spdelijcken arms also:	0	4	4	0	Onder de knie	0	3	8	0
De arm is in de schouder dic	0	4	4	0	Midden in de kupten	0	4	0	0
Onder de orsel in de mups	0	3	8	0	Byt eynde der bauptenste kyp.	0	3	5	0
In den ellenboghe	0	2	7	0	Byt eynde der binneste kyp.	0	3	0	0
Voor den ellenboghe	0	2	6	0	Onder aent scheenbeen acn hec dunste.	0	1	7	0
By het ghewicht der hant	0	1	5	0	Over de enckelen	0	2	0	0
Ende de handt is dick	0	1	8	0	Door den voet onder de enckelen	0	1	8	0
Daer na maec ic de breete des van voren ziende Wijs/ by de ander oprechte linien/ op allen dwersch linien also:	0	4	8	0	En den voet is breet	0	3	4	0
Het Wijs is int hooft/ op de linie des achtersten wervels breedt	0	6	5	0	Daer na maec ic de breete des van voren zienden arms.	0	2	9	0
Over het voor hooft	0	6	0	0	Des Wijs arm is in de mups breet	0	1	5	0
Over de ooghbraen	0	6	0	0	Achter den ellenboghe	0	2	9	0
Over de ooren	0	6	5	0	Voor den ellenboghe	0	1	9	0
Over neuse en kinnebacken	0	4	9	0	But ghewicht der handt	0	3	0	0
Onder de kinne is den hals breet	0	3	8	0	En de hant is breet	0	2	9	0
By de hoochte der schouderen	1	0	2	0	Zo nu alle lenghten/dicthen ende breeten des Wijs beschreven zyn/ dan trec ick de proportie des van bespden ziende/ by de eerste en tweede oprechte linien.	0	1	9	0
Over den hals-kupl/	1	2	2	0	Daer na om trec ick by de derde oprechte linie/ de proportie des van achterenziende Wijs/ ende omslupt die met de bauptenste linien des van voren ziende Wijs.	0	0	0	0
Op dese linie staen de schouderleden wyt van malckander	0	9	3	0	En achter syn de orselen des Wijs leeger da de voorste/daerom is wt der hoogte des hals-kupls tot onder de achterste orselen	0	4	0	0
De breete over de borst ende schouderen is	1	3	9	0	En het Wijs is achter tuschen de orselen breet	1	0	8	0
Tusschen de orselen ist breet	0	9	0	En de splijtinghe der billen van beneden opwaerts	0	6	6	0	
Tusschen de tepelen	0	7	4	De verslen syn breet	0	1	8	0	
Ende het ljsf is onderde bosken breedt	0	9	9	En even ghelyc hier boven beschreven is/ alzoo hebbe ic het hier na afgebeelt/ om alzo myne meetinghe te beter te doen verstaen.	0	0	0	0	
In het weerke	0	9	3						
Daer over de navel	1	2	6						
Over het eynde der heupen	1	4	0						
Op dese linie staen de heupen wyt van malckanderen met de bovenste ghewrichten der beenen	1	0	0						
En by de splijtinghe de bree te des ljsfs	0	3	8						
En de bree te by de schaemite	0	7	0						
By het eynde der billen is het been bree	0	6	7						
Daer by de dpgnen	0	6	2						

v

Het tyveede Boeck

Shepdel/
Achterste werb.
Stern/

Ooghbraen/
Neuse/
Kinn/
Hooghte der
schouder/
Halskopl/
Borst/

Oxelen/
Tepelen/
Onder de borste

In het weecke/
Navel/

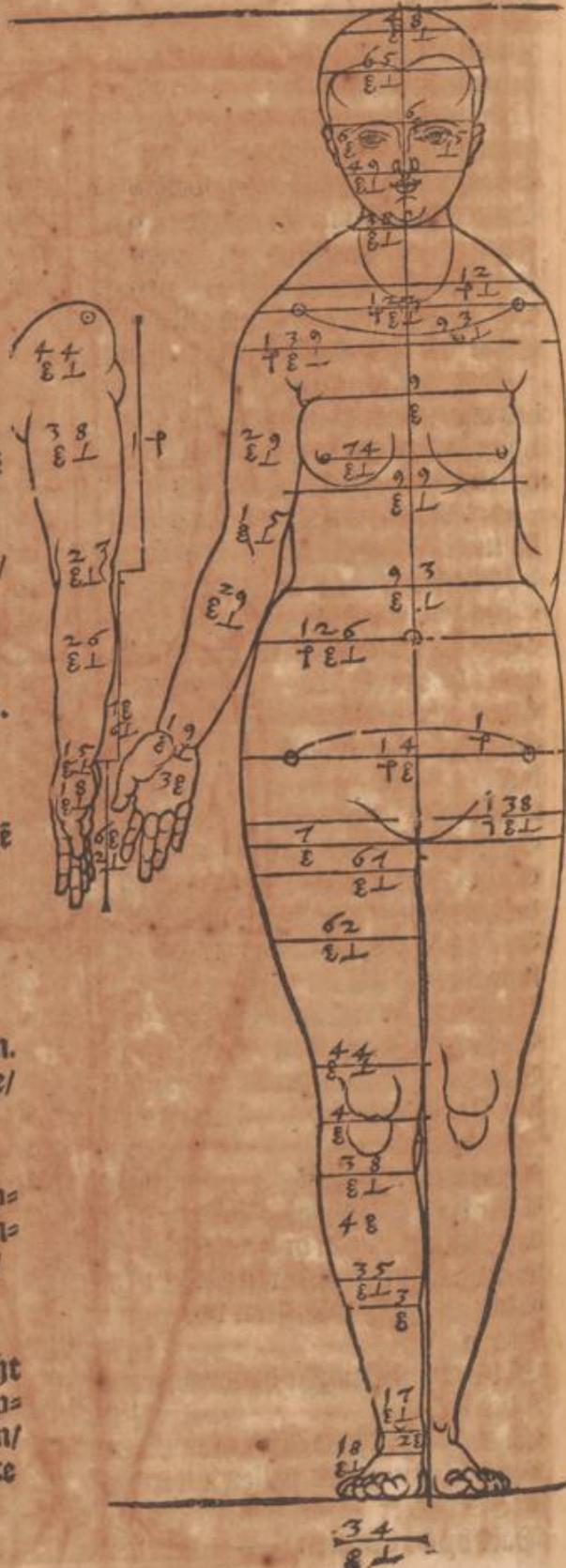
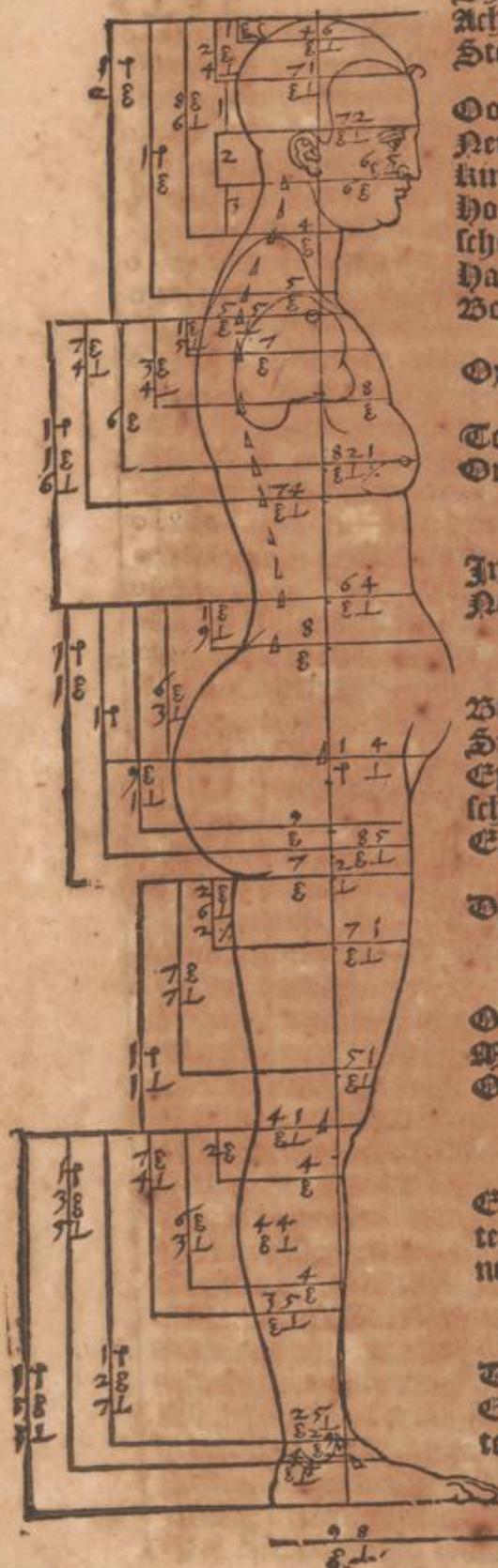
Beginder heu.
Splijtinghe/
Epnde der
schacmte/
Epnde der bille

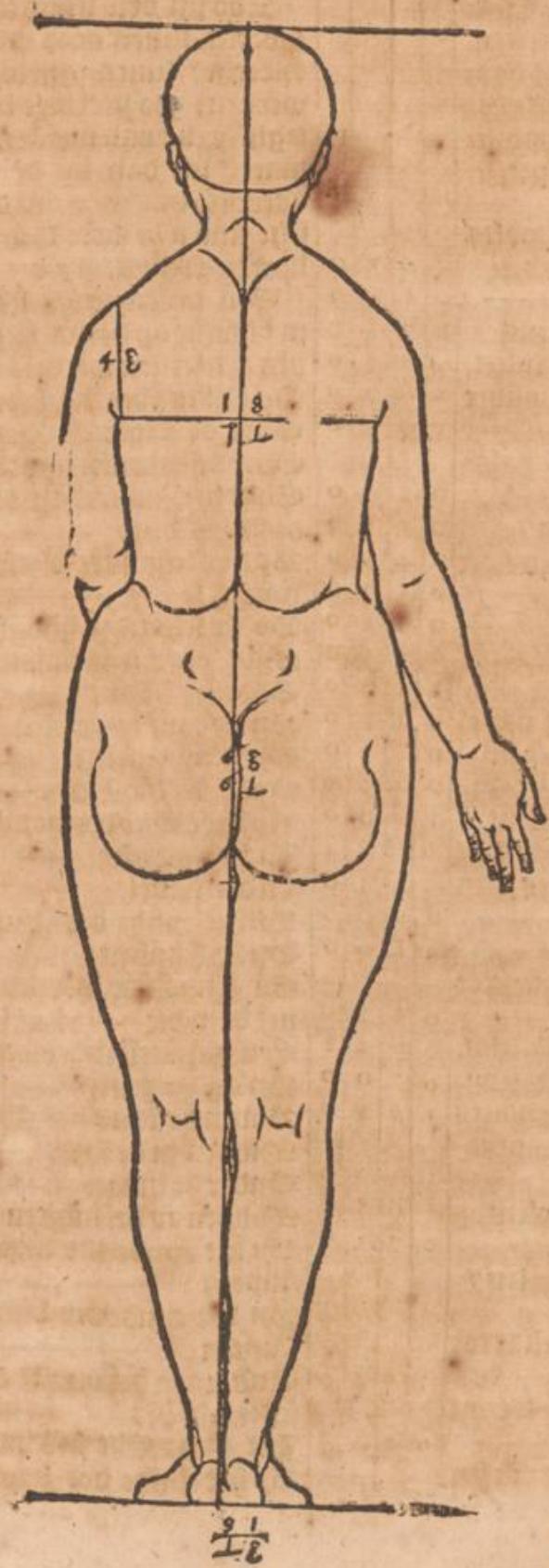
Dygnen/

Op de knie/
Middē in de kn.
Onder de knie/

Epnde der bup-
tenste ende bin-
nenste kupten/

Des ghewricht
Epnde der bup-
tenste enckelen/
Solen ofte
platte.

Hu wil ic volghens eenen
anderen Man meten / op de
selfde manier als den eersten.

Haet nu neme ic eerst voor
my ende mete de lenghte der
lidimaten en ander noodige
dinghen / by de eerste oprech-
te linien alzoo:

Van de schepdel des hoofts
tot den achtersten wervel.

Tot het voorhooft —

Tot het eynde des kins
Hooghe des schouder-vlees.

Tot de hoochte der schouder

Tot den halskupl —

Wt de hooghe des hals-
kupls tot op de borst /

Tot de voorste orselen

Tot de achterste orselen /

Tot op de tepelen —

Onder de borst —

Tot het eynde des borstbrees

In het weecke —

Vant weecke tot in de navel

Tot het eynde der heupen

Op de schaemte / —

Tot het eynde der billen /

Van het eynde der billen /

tot de dygnē of dicte des hees

Tot op de knie —

Midden in de knie —

Vant midden des knies / tot

onder de knie is —

Het eynde der bumptenst-kup.

Het eynde der binnest-kup.

Op het ghewricht des voets

Tot het eynde der bumpten-

ste enckelen —

Tot het eynde der solen /

En den voet is langh —

Daer naer maec ic de leng-

te des arms alzoo:

Wt het schouder-ghelidt tot

in den ellenboghe is —

Wt den ellenboghe tot int

ghewricht der hant —

Wt het lidt der hant / tot het

eynde der vinghers —

Zoo nu dese lenghte met
dwersch-linien door de drie
oprechte linien ghetoghen
werden / zoo veel dier by een
jeghelycke van noode is / zoo
maect ick dan by de eerste
oprechte linien / op alle dwers-
che linien de dicte d's syde-
lijcken Mans / alzoo

Tot het nevenziende Man is

in't hooft / op de dwerschlinie

des achtersten wervels die

Op de linie des voorhoofts

Over de neuse en t'hoofc

Over de bovenste lippe en nec

Ende den hals is op delinie

des kins dick —

By des schouder-vleesch

hooghe —

Maer over den halskupl

Over de borst / —

By de voorste orselen —

Over de tepelen —

Onder de borsten —

By het eynde des borstbrees

In het weecke —

Inden navel —

By het eynde der heupen

Op de schaemte —

En ten eynde der billen is

het been dic —

Gen wepnich nederwaerts

By de Dpgnen —

Boven de knie —

Midden in de knie —

Onder de knie —

Midden in de kupten —

By het eynde der bumpten-

kupen —

By het eynde der binnest-

kupen —

Onder aen het dunste des

scheen-beens —

Int ghewrichte des voets

By het eynde der bumpten-

van de Proportie des Menschen.

87

enckelen dooz den voet.

T E L %

0 3 6 0

Hier na maect ic de dicte des
spedelijcken arms also:

Den arm is in het schouder-
ghelide dick

0 4 1 0

Onder de orsel in de mups

0 3 6 0

In den ellenboghe

0 2 5 0

Voor den ellenboghe

0 2 5 0

Bp het ghewicht der hant

0 1 4 0

Ende de handt is dick

0 1 7 0

Daer na maect ic de breete
des van voren ziende Mans/
bp de ander oprechte linien/
op allen dwersch-linien also:

Den han is int hooft/op
de linie des achtersten wer-
vels breekt

0 4 5 0

Op de linie des voor hoofts/

0 5 8 0

Midden door het voor-hooft

0 6 2 0

Over de ooghbaen

0 6 0 0

Over de ooren

0 6 4 0

Over de neuse ende kinne-
backen

0 4 8 0

En bp de kinne is den hals

0 3 7 0

breet

Maer by des schouder-

vleesch hoogte is het

0 4 2 0

Vp de hoochte der schouderē

0 9 5 0

Over den hals-kupl /

1 2 8 1

Op dese linie staen de schou-
derleden wyt van malkander

0 9 6 0

De breete over de borst ende

schouderen is

Tusschen de orselen ist breet

1 4 0 0

Tusschen de tepelen —

0 9 7 0

Ende het lijf is bp het epnde

des borst-beens breekt

In het weecke

1 0 2 0

Over de navel

0 9 2 0

Maer tuschen het weecke en

den navel is het vleesch wat

bespden wt gheladen / alzoo

dat de breete is

0 9 9 0

Over de heupen —

T E L %

1 8 0 0

Op dese linie staen de heupen

0 7 9 0

wyt van malkanderen

1 0 7 0

En de breete bp de schaemte

0 4 8 0

Bp het epnde der billen is

0 4 0 0

het been breekt —

0 3 2 0

Maer bp de dpgnen —

0 3 0 0

Boven de knie —

0 3 0 0

Midden inde knie —

0 3 7 0

Onder de knie —

0 2 8 0

Midden in de kupten —

0 2 0 0

Bp't epnde der buyste kyp.

0 2 8 0

Bp't epnde der binneste kyp.

0 1 5 0

Onder aen't scheenbeen aen

het dunste.

Door yet ghewicht

0 1 8 0

Over de enckelen —

0 2 0 0

Door den voet onder de en-
kelen —

0 1 9 0

En den voet is breekt —

0 3 4 0

Daer naermaekick de bret-
te des van voren zienden

arms.

Des Mans arm is in de

mups breekt —

0 2 5 0

Achter den ellenboghe

0 2 2 0

Voor den ellenboghe

0 3 0 0

Naerder teghen de hant

0 2 2 0

Bp't ghewicht der handt

0 1 8 0

En de hant is breekt —

0 3 4 0

To nu alle lenghten/dicten

ende bretten des Mans be-

schreven zijn/ dan trec ick de

proportie met zyne linien

recht daer in / van bespden-

ziende/ bp de eerste oprechte

linie/en bp de tweede oprech-

te linien/den van voren-zien-

den Mans.

Daer na omtriec ick by de

derde oprechte linie/ de pro-

portie des van achteren-zien-

de Mans/ ende mit de bup-

H iii

Het tvveede Boeck

T E L %
tenste linnen des van voren
ziende Mans.

Ende achter maeck ich
hem tuschen de orselen breet
Ende wt de hooghe des
hals-kupls tot de achterste
orselen —
En de splijtinghe der billen

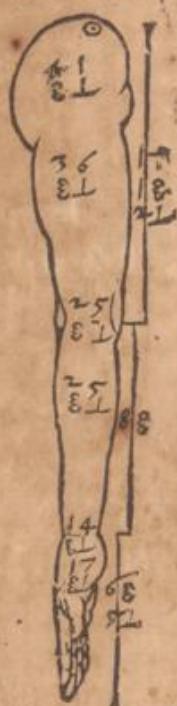
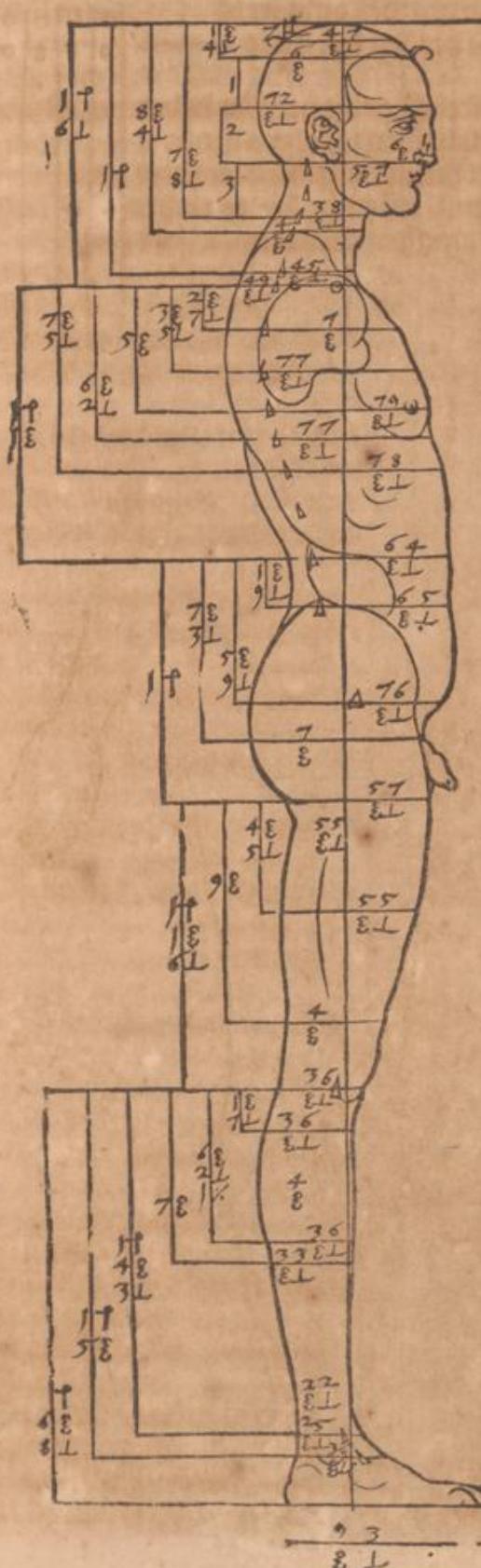
T E L %

van beneden opwaerts
De verssen syn breet —

T E L %

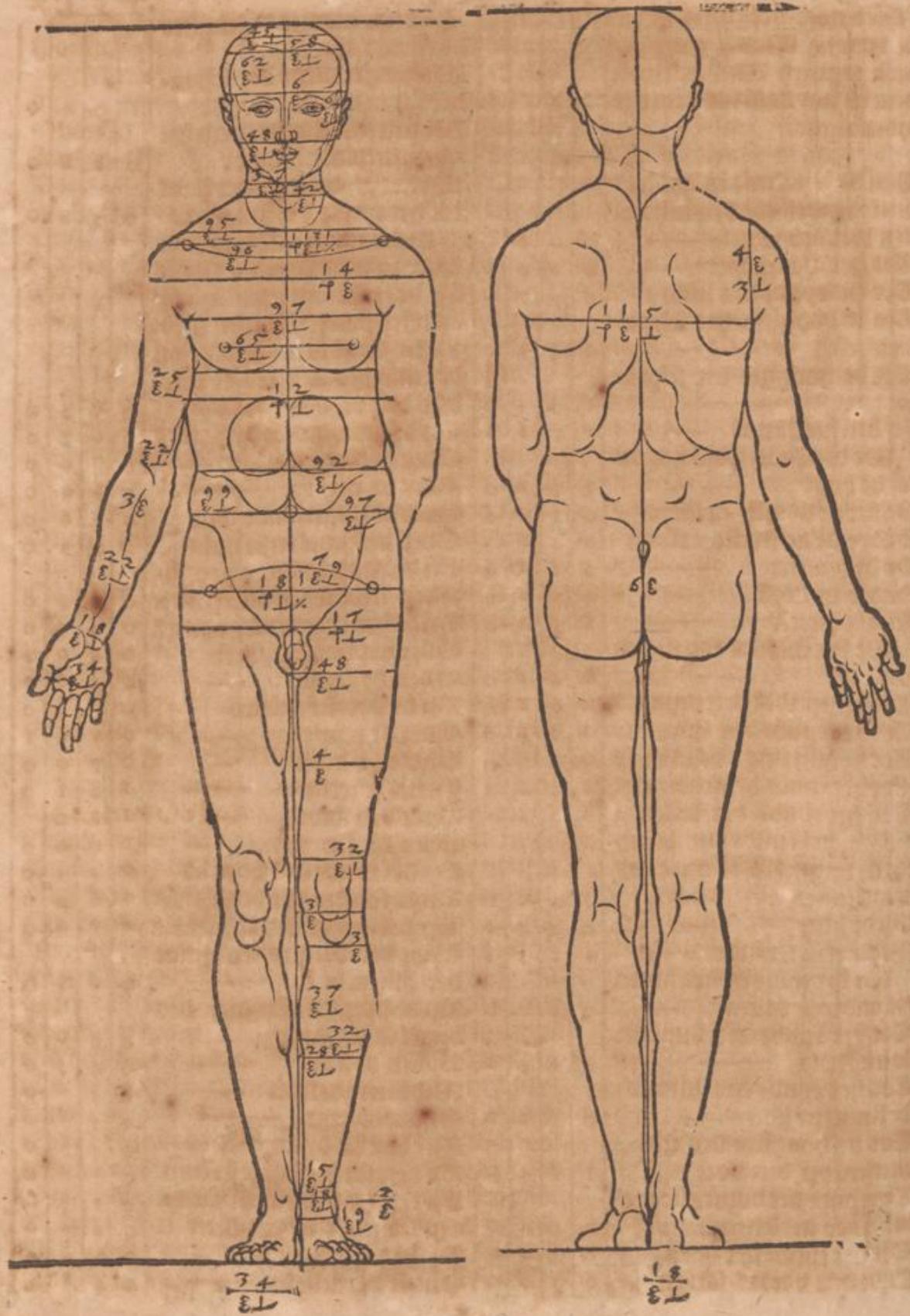
En even gelijc het hier boven
beschreven is/ alzoo hebbe ic
het hier na afgebeelt/ om alzo
mynne meeninghe te rechte
te moghen verstaen.

o	6	o	o
o	1	8	0

ijij

Er ist

Scrip. ip

Hier naer volghens wil ic
den voorz Man / een ghe-
lyck matigh Wijs beschrij-
ven / en houde alzo de eerste
ordeninghe.

Van de hoochte des hoofs/
den schepdel/ tot den achter-
sten wervel/ is —

Tot het voorhoofd —

Tot het eynde des kins —

Tot de hoogte des schou-
dervleesch —

Tot de hoogte der schou-
der —

In den halskupl —

Wt den hals kupl henen/
tot de borst —

Onder de voorste orselen —

Onder de achterste orselen —

Op de tepelen —

Onder de borst —

In het weecke —

Wt het weecke tot in den
nabel ist —

Tot het eynde der heupen —

Tot het eynde des bupcks —

Tot de splijtinge des Wijs —

Tot het eynde der schaemte —

Tot het eynde der billen —

Van het eynde der billen —

tot de dpgnen ofte dicte des
beens is het —

Op de knie —

Midden in de knie —

Wt het middien des knies —

tot onder de knie ist —

Tot het eynde der bupten-
ste kupten —

Tot het eynde der binnene-
ste kupten —

Tot de hoogte des ghe-
wrichts op den voet —

Ten eynde der buptenste enc-
kel naen herschenbeen —

Tot het eynde der solen —

Ende den voet is langh —

T E L %

Hier nae maec ic de lenghte
des arms also :

Wt het gewicht der schou-
der tot in den ellenboghe —

Wt den ellenboghe tot in het
ghewicht der hande —

Wt het ghewicht der hant
tot het eynde der vinghers —

Daer nae maec ic de dicte
des van bespdē ziende Wijs —

bp de eerste oprechte linien/
op allen dwersch linien also:

Het Wijs is mit hooft / op
de linie des achtersten wer-
vels breedt —

Op de linie des voor hoofts —

Over de ooghbraen —

Over de neuse —

Over de lippen ende hals —

Over de kinne ende hals —

En den hals is bp de hoogh-
te des schouder vleesch dick —

Bp de hoochte der schouderē —

Over het halskuplken —

Over de borst —

Bp de voorste orselen —

Over de tepelen —

Onder de borst —

In het weecke —

Over den navel —

Over de heupen —

Bp het eynde des bupcks —

Bp de splijtinge des Wijs —

Ende het been is ten eynde
der billen di k —

Bp de dpgnen ofte dicte des
beens is het dick —

Boven de knie —

Midden in de knie —

Onder de knie —

Midden in de kupten —

Bp't eynde der buptenste kup. —

Bp't eynde der binnene ste kup. —

Onder ac'n t scheen been —

In het ghewricht —

T E L %

91

1 0 6 0

0 8 8 0

0 5 8 0

- - - -

0 4 5 0

0 6 7 0

0 7 0 0

0 6 0 0

0 5 6 0

0 5 5 0

0 3 5 0

0 4 4 0

0 5 0 0

0 6 6 0

0 7 3 0

0 7 6 1

0 7 0 0

0 6 1 0

0 8 0 0

1 0 0 0

0 9 3 0

0 8 0 0

0 7 6 0

Ende het been is ten eynde
der billen di k —

0 6 9 0

0 6 0 0

0 4 5 0

0 3 9 0

0 3 8 0

0 4 1 0

0 3 4 0

0 3 2 0

0 2 3 0

0 2 6 0

0 4 1 0

Hier na maect ic de dicte des
spdelijcken arms also:

Den arm is in de schouder
dick
Onder de oksel in de mups
In den ellenboghe —
Voor den ellenboghe
In het ghewricht der hant
Ende de handt is dick

Daer na maect ic de breete
des van voren ziende Wijs/
bp de ander oprechte linien/
op allen dweresch-linien also:

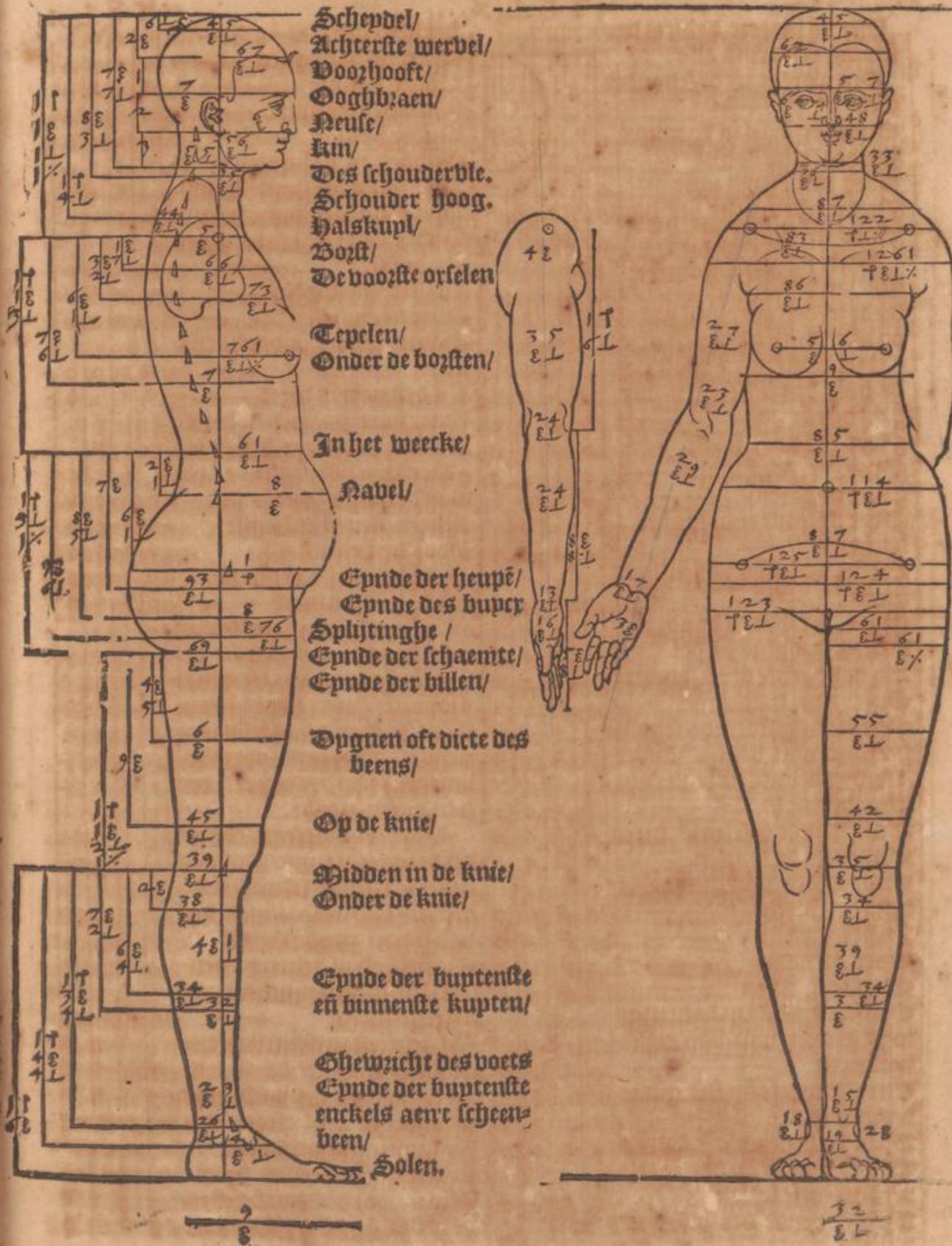
Het Wijs is int hooft / op
de linie des achtersten wer-
vels breekt —
Over het voor hooft —
Over de ooghbaen —
Over de ooren —
Over de neuse ende kinne-
backen —
En bp de kinne is den hals
breet —

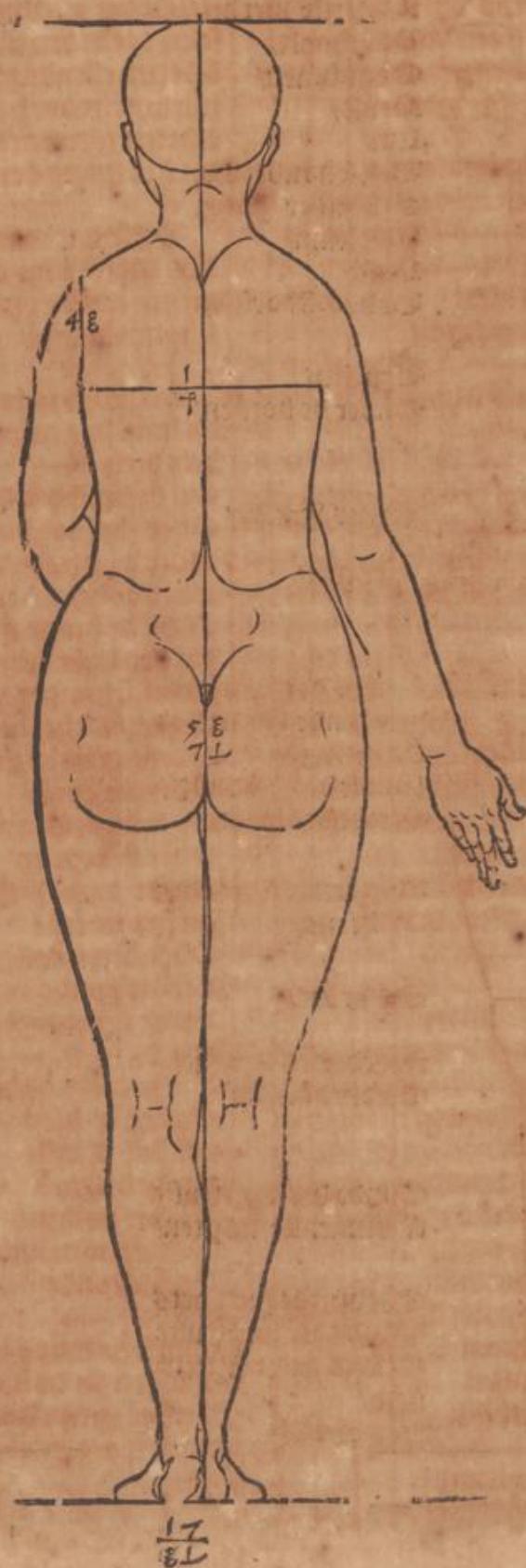
Maer bp des schouder-
vleesch hooghte is het
Bp de hoogchte der schouderē
Over den hals-knpl /
Op dese linie staen de schou-
derleden wyt vā malkander
De breete over de borst ende
schouderen is —

Tusschen de orselen ist breet
Tusschen de tepeken —
Ende onder de borsten is het
lichaem breekt —
In het weecke —
Over de navel —
Over de heupen —
Op dese linie staen de beenen
in de heupen wyt van male-
kanderen —

Ende de breete bp het epnde
des bucks —
Bp de splijtinghe des Wijs
Eni het been is bp het epnde
der schaemte breekt —
Bp het epnde der billen is

T	E	L	X	T	E	L	%	
				het been breekt — —				
				Maer bp de dpgnen — —	0	6	0 1	
				Boven de knic — —	0	5	5 0	
				Midden inde knie — —	0	4	2 0	
				Onder de knie — —	0	3	5 0	
				Midden in de kupten — —	0	3	4 0	
				Bp't epnde der bupteste kup.	0	3	9 0	
				Bp't epnde der binne de kup.	0	3	4 0	
				Onder aen't scheenbeen aen het dunste. — —	0	3	0 0	
				In het ghewricht — —	0	1	1 0	
				Over de enckelen — —	0	1	8 0	
				Door den voet onder de en- ckelen — —	0	2	0 0	
				En den voet is breet — —	0	1	9 0	
				Daer naer maect ic de breete des van voren zienden arms	0	3	2 0	
				Den van voren ziende atm is in demups breekt — —	0	2	7 0	
				Achter den ellenboghe — —	0	2	1 0	
				Voor den ellenboghe — —	0	2	9 0	
				Bp't ghewricht der handt — —	0	1	7 0	
				Eni de hant is breet — —	0	3	0 0	
				Zo nu alle lenghten/ dichten ende breeken des Wijs/ be- schreven zijn/ dan trec ick de proportie met hare linien recht daer in / van besyden ziende/ bp de eerste oprechte linie/ ende bp de tweede/ des van voren-ziende.				
				Daer na omtrec ick bp de derde oprechte linie/ des van achterenziende Wijs/ ende met de bupteste linien des van voren ziende Wijs.				
				Maer het van achteren zien- de Wijs/ is achter tusschen de orselen breekt — —	1	0	0 0	
				De achterste orselen staen le- ger da de voorste/ daerom ist wt de hoogche des halskups tot onder de achterste orsel.n	0	4	0 0	
				De splijtinghe der billen — —	0	6	5 0	
				Achter syn de verslen breekt	0	1	7 0	
				Alzo ic voor de Man beschre- ve heb/beschryf ic tWijs ooc.				

Hier naer volghens wil ic den voorz Man / een ander matigh Wijs beschrijven en houde also de selfde ordeninghe.

Van de hoochte des hoofts/ den schepdel/ tot den achtersten wervel/ is —
Tot het voorhoofd —
Tot het eynde des kins —
Tot de hoochte des schouderbleesch —

Tot de hoochte der schouder —

In den halskupl —

Wat den hals kupl henen/ tot de borst —
Onder de voorste okselen —
Onder de achterste okselen —
Op de tepelen —
Onder de borst —

In het weecke —

Wat het weecke tot in den navel ist —
Tot het eynde der heupen —
Tot het eynde der schaemte —
Tot het eynde der billen —

Van het eynde der billen tot de dygnen ofte dicte des beens is het —

Op de knie —
Midden in de knie —

Wat het midden des knies tot onder de knie/ist —
Tot het eynde der brypten alle kupten —

Tot het eynde der binnense kupten —

Tot de hoochte des ghe wichts op den voet
Ten eynde der brypten alle enckelen aen het scheenbeen —
Tot het eynde der solen —
Ende den voet is langh

Hier nae maec ic de lenghte des arms also:

T E L X

Wat het ghewicht der okselen/ tot in den ellenboghe
Wat den ellenboghe tot in het ghewicht der handt
Wat het ghewicht der hant tot het eynde der vinghers

T E L X

1 0 3 0
0 8 7 0
0 5 7 0

Daer nae maec ic de dicte des Wijs/ by de eerste oprechte linien/ op allen dwersche linien also:

Het Wijs is int hooft / op de linie des achtersten wervels dick —

Op de linie des voor hoofts —

Over de ooghbaen —

Over de neuse —

Over de lippen ende hals —

Over de kinne ende hals —

En den hals is by de hoochte des schouder bleesch dick —

By de hoochte der schouderen —

Over het halskupsken —

Over de borst —

By de voorste okselen —

Over de tepelen —

Onder de borsten —

In het weecke —

Over den navel —

By het eynde der heupen —

By de splijtinghe des Wijs is het —

By het eynde der schaemte —

Ende het been is ten eynde der billen dick —

By de dygnen —

Boven de knie —

Midden in de knie —

By het eynde der knieschijf —

Onder de knie —

Midden in de kuppen —

By het eynde der kuppen —

0 4 5 0

0 7 0 0

0 7 3 0

0 8 5 0

0 6 1 1

0 3 6 0

0 3 7 0

0 4 3 0

0 4 9 0

0 7 0 0

0 7 5 0

0 7 6 0

0 7 1 0

0 6 3 0

0 8 0 0

0 9 7 0

0 9 0 0

0 8 4 0

0 7 2 0

0 6 2 0

0 4 4 0

0 3 8 0

0 3 7 0

0 3 8 0

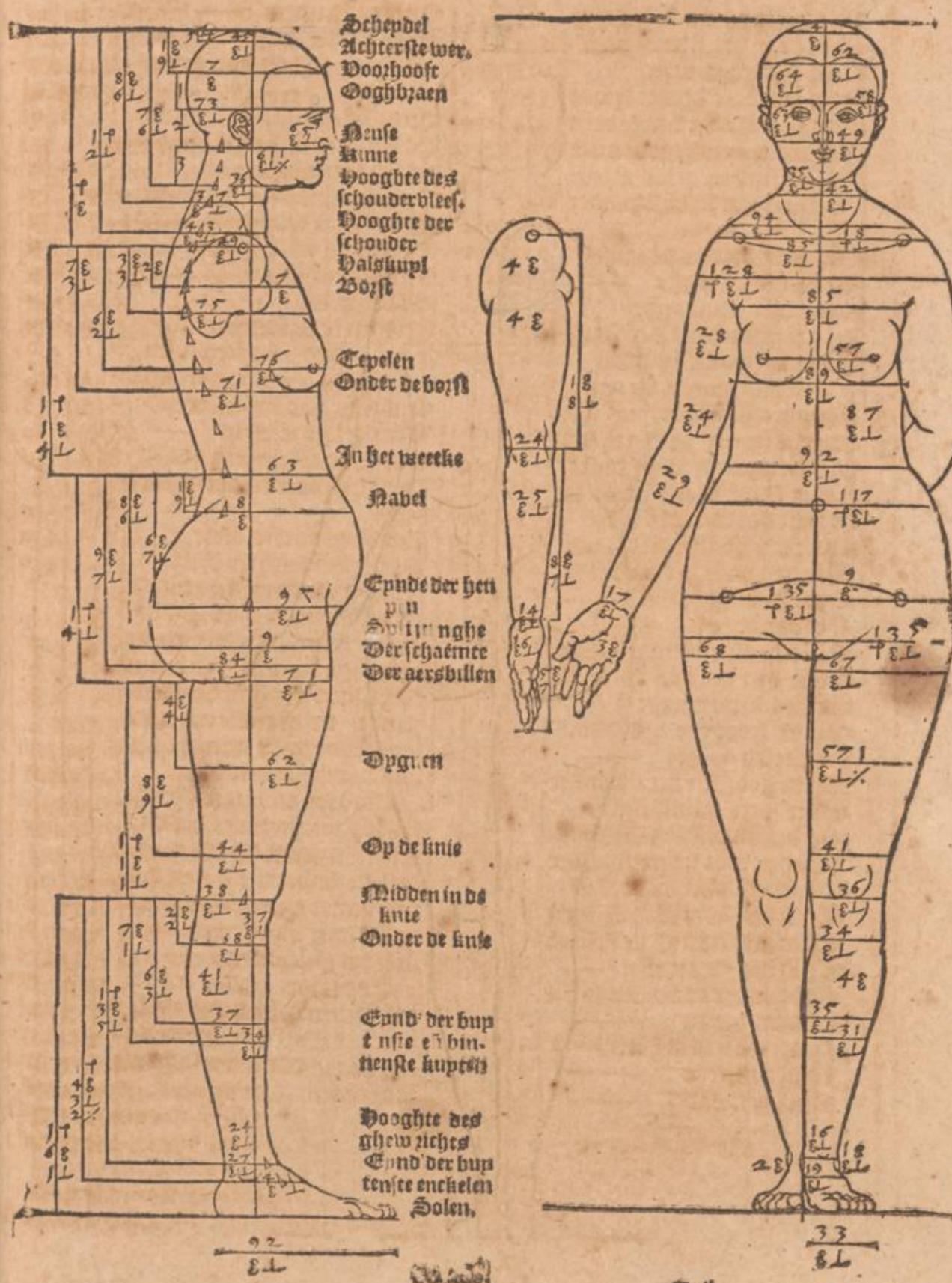
0 4 7 0

0 3 7 0

Het tyveede Boeck

Byp't eynde binneste kupten
Onder aen het scheen-been
Door het ghewricht
Door den voet bp het eynde
der enckelen aent scheenbeen
Daer nae make ic de dicte
des spdelijcken arms alzoo:
Den arm is in de schouder
dick
Onder de orsel in de mups
In den ellenboghe —
Door den ellenboghe
In het ghewricht der hant
Ende de handt is dick
Daer na maec ic by de an-
dere oprechte linie / op alle
dwars. llinien/ de breete des
vā voren ziende Wijs/also:
Het Wijs is int hoofd op
de linie des wervels breeet
Over des voorhoofds linie
Mid den door het voorhoofd
Over de ooghbraen —
Over de ooren —
Over neuse en kinnebacken
Ende den hals is op de li-
nie deskins breeet
By de hoogte des schou-
dervleesch is het —
By de hoogte der schouder
Over den hals-kopl /
Op dese linie staen de schou-
derleden wyt vā malkander
De breete over de borst is
Tusschen de orselen ist breeet
En achter tusschē de orselen
Tusschen de tepeken —
Ende onder de borsten is het
lichaem breeet
Nederwaerts in het lijf
In het weecke —
Over den navel —

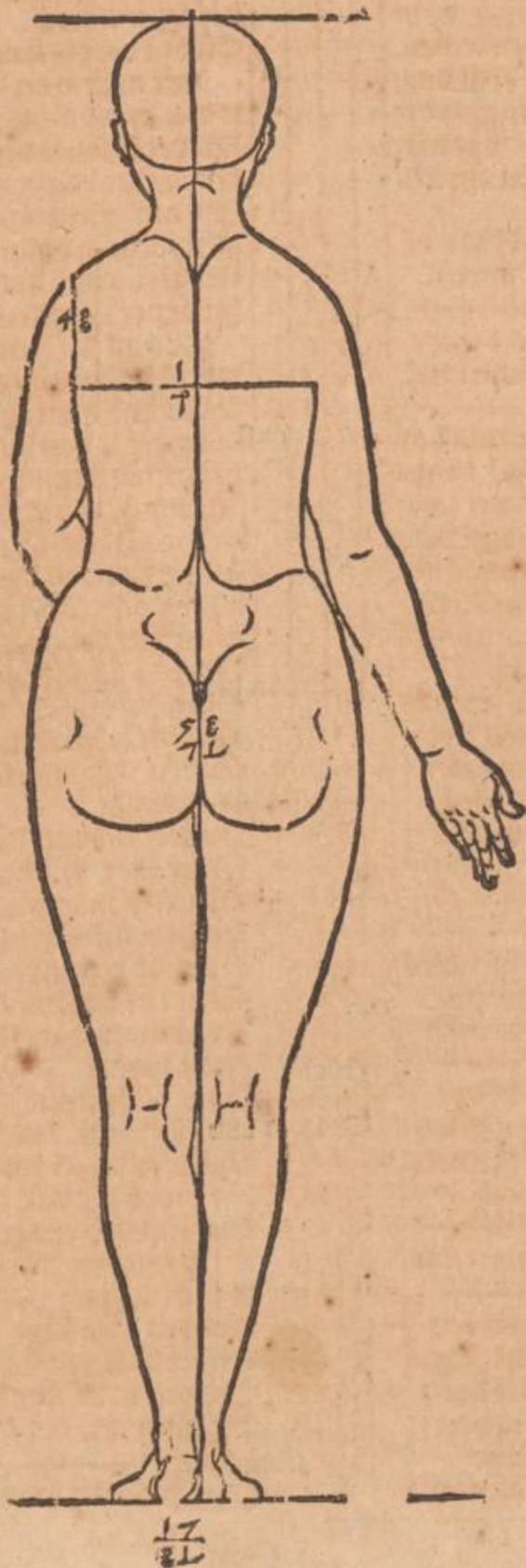
T	E	L	%	T	E	L	%
0	3	4	0	Ober de heupen —	1	3	5 0
0	2	4	0	Op dese linie staen de beenen in de heupen wyt van malkan- deren —	0	9	0 0
0	2	7	0	Byp de splijtinghe des Wijs En het been is bp het eynde der schaemte breekt	1	3	5 0
0	4	1	0	Byp het eynde der billen ist Maer bp de dpgnen —	0	6	8 0
0	4	0	0	Boven de knie —	0	6	7 0
0	2	4	0	Midden in de knie —	0	4	1 0
0	2	5	0	Onder de knie —	0	3	6 0
0	1	4	0	Midden in de kupten	0	3	4 0
0	1	6	0	Byp't eynde der kupten si ku.	0	3	5 0
				Byp't eynde der binneste ku.	0	3	1 0
				Onder in het scheen-been	0	4	6 0
				Door het ghewricht —	0	1	8 0
				Over de enckelen is het	0	2	0 0
				Door den voet onder de enc- kelen —	0	1	5 0
				Ende den voet is breeet	0	3	3 0
				De verste is achter breeet	0	1	7 0
				Zo nu alle lengthen/ dicten ende breeeten des Wijs be- schreven zijn/ dan treck ick de proportie met hare linien rechte daer in / van bespden ziende/ bp de eerste oprechte linie/ ende bp de tweede/ des van voren-ziende.			
				Dact na omtrek ick bp de derde oprechte linie/ des van achterenziende Wijs/ ende met de kuptenste linien des van voren ziende Wijs/ en make haer van onderen op- waerts ghespleten —	0	5	7 0
				Ende even ghelyc ic hier beschreven hebbe/ alzoo heb- be ic het Wijs hier naer voor ooghen ghestelt/ om te better te verstaen/			

3ij

Het tweede Boeck

93

van de Proprietie des Menschen,

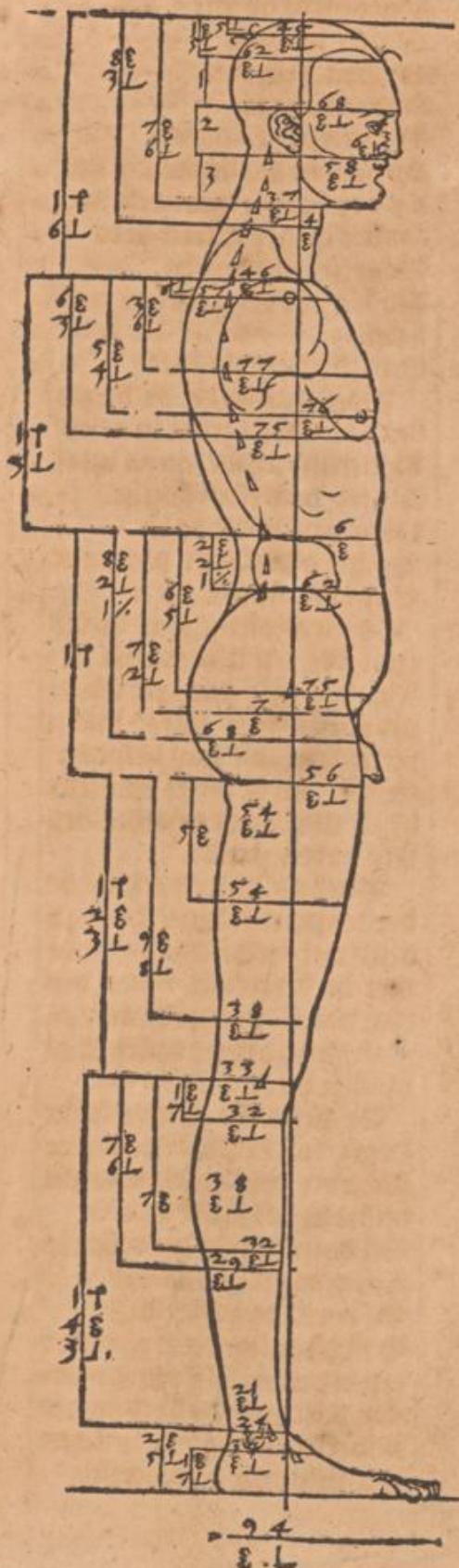
99

	T	E	I	%		T	E	I	%
Au wil ic volghens eenen anderen Man meten / op de selfde manier als den eersten.					waerts / tot de euckelen aen het scheen-been —	0	1	7	0
Daer nu neme ic eerst voor mi ende mete de lengte der lidimaten en ander noodige dinghen/bij de eerste oprechte linien alzoo:					En den voet is langh —	0	9	4	0
Dan de schepdel linie af tot den achtersten wervel.	0	0	5	0	Daer naer maec ic de lengte des arms alzoo:	1	0	6	0
Tot het voorhoofd —	0	1	5	0	Wt het schouder-ghelidt tot in den ellenboghe is —	1	0	6	0
Tot het eynde des kins	0	7	6	0	Wt den ellenboghe tot im ghewicht der hant —	0	9	3	1
Hooghe des schoudervlees.	0	8	3	0	Wt het lidt der hant / tot het eynde der vinghers —	0	6	1	0
In den halskupl —	1	0	6	0	Zoo nu dese lengte met dwersch-linien bij de drie oprechte linien getogē werden/ zood maec ic dan bij de eerste oprechte linien / op alle dwersche linien de dicte des spden lijken Mans / alzoo				
Daer nae deele ic tusschen de linie des voorhoofds ende het eynde des kins / met twee dwerschlinien in drie gelijke velden / in het bovenste het voor-hooft / in het ander de neuse / ooghen en ooren / in't derde de mont en kinne.					Den Man is in't hoofd / op de lin. des achterste wervels dic Over het voorhoofd —	0	4	5	0
Daer nae deele ic wpders wt de hooghe des halskups tot de schouderleden	0	0	6	0	Over de ooghebzaren —	0	6	2	0
Onder de voorste orselen	0	3	6	0	Over de neuse is het	0	6	3	0
Onder de achterste orselen	0	4	2	0	Over de bovenste lippeen net	0	5	8	0
Tot op de tepelen —	0	5	4	0	Ende den hals is op de linie des kins dick —	0	3	7	0
Onder de borst — —	0	6	3	0	Bij des schouder-vleesch ho.	0	4	0	0
In het weecke — —	1	0	3	0	Maer over den halskupl	0	4	6	0
Vant weecke tot in de navel	0	2	2	1	Bij de schouderlics hooghe	0	5	7	0
Tot het eynde der heupen	0	6	5	0	Bij de voorste orselen —	0	7	7	0
Tot het eynde des bupcks	0	7	2	0	Over de tepelen — —	0	7	6	0
Op de schaemte / —	0	8	2	0	Onder de borsten — —	0	7	5	0
Tot het eynde der billen /	1	0	0	0	In het weecke — —	0	6	0	0
Van het eynde der billen / tot de dypgne of dicte des bees	0	5	0	0	In den navel — —	0	6	2	0
Tot op de knie — —	0	9	8	0	Over de heupen — —	0	7	5	0
Midden in de knie — —	1	2	3	0	Bij het eynde des bupcks	0	7	0	0
Vant midden des knies / tot onder de knie is — —	0	1	7	0	Onder billen en schaemte	0	6	8	0
Het eynde der bumpteste kup.	0	7	0	0	Bij't eynde der billen ist b-e dic	0	5	6	0
Het eynde der binnest-kup.	0	7	6	0	En weynich nederwaerts	0	5	4	0
Op het ghewicht des voets	1	4	3	0	Bij de dypnen — —	0	5	4	0
Van het gewicht des voets tot het eynde der solen /	0	2	5	0	Boven de knie — —	0	3	8	0
Van het eynde der solen op /					Midden in de knie — —	0	3	3	0
					Onder de knie — —	0	3	2	0
					Midden in de kinten — —	0	3	8	0
					Bij het eynde der bumpteste kuppen — —	0	3	2	0
					Bij't eynde der binnest-kup.	0	2	9	0

Iij

Het tvveede Boeck

T	E	I	%		T	E	I	%
O	2	1	0	Maer by de dpgnen —————	O	4	0	0
In het ghewricht —————	O	0	4	Boven de knie —————	O	3	1	0
Door den voet by het epnde der enckelen aent scheenbeen	O	3	7	Midden in de knie —————	O	2	8	0
Daer naemake ic de dicte des shdelijken arms alzos:				Onder de knie —————	O	2	8	0
Den arm is in de schouder dick —————	O	4	1	Midden in de kupten —————	O	3	3	0
By de achterste orsel —————	O	3	6	By t epnde der bumptenste ku.	O	2	6	0
In den ellenboghe —————	O	2	1	By t epnde der binnenste ku.	O	2	4	0
Door den ellenboghe —————	O	2	5	Onder in het scheen-been —————	O	1	4	0
By het ghewricht der hant Ende de handt is dick	O	1	3	Door het ghewricht —————	O	1	8	0
Daer na maec ic by de an- dere oprechte linie / op alle dwerschlinien/ de breete des vā voren ziende Mans/alzo:	O	1	6	Door den voet onder de enc- kelen —————	O	1	7	0
De Man is int hooft op de linie des achtersten wer- vels breeet —————	O	4	1	Ende den voet is breeet —————	O	3	2	0
Op d:s voorhoofsts linie	O	5	5	Daer na maec ic de breeete des van voren zienden arms				
Midden door het voorhoofst	O	6	0	Den arm is inde mups breeet	O	2	5	0
Over de ooghbraen —————	O	5	,	Achter den ellen boghe	O	2	0	0
Over de ooren —————	O	6	4	Door den ellenboghe	O	2	7	0
Over neuse en kinnebacken	O	4	4	By het ghewricht der hant	O	1	7	0
Ende den hals is op de li- nie deskins breekt	O	3	4	Ende de hant is breeet	O	3	2	0
By de hoogte des schou- dervleesch is het —————	O	4	0	Zo nu alle lenghten/dicthen ende breeeten des Mans be- schreven zyn/ dan treck ik de				
By den hals-kupl —————	I	1	4	proportie met hare linien recht daer in / van bespden ziende/ by de eerste oprechte linie/ ende by de tweede/ des van voren-ziende.				
Op dese linie staen de schou- derleden wist vā malkander	O	9	5	Daer na omtreect ik by de derde oprechte linie/ den van achterenziende Mans/ ende met de bumptenste limen des				
De breeete over de borst is	I	3	5	van voren ziende Mans / en make hem achter tusschen de orselen breeet —————				
Tusschen de orselen ist breeet	O	8	8	I	0	2	0	
Tusschen de tepeleen —————	O	6	3	De achterste orselen staen leeger dan de vorste/zoo is de hoogte des halskupls tot onder de achterste orselen				
Ende onder de borsten is het lichaem breekt	O	9	9	0	4	2	0	
In het weecke —————	O	8	2	En de splijtinge der billen is van onderen ouwaerts				
Over den navel —————	O	9	0	De verste is achter breeet				
By het epnde der heupen	I	0	2	Den Man omtreect ghy met eenen passer/ als ghy den ee- nen voet des Passers in den				
Op dese linie staen de beenen in de heupen wist van malk- anderen —————	O	7	3	nabel set en den arm wistrect een wepnich opwaerts.				
En het been is by het epnde des bupcks breekt	I	0	1					
By de schaemte —————	I	0	1					
By het epnde der billen ist	O	4	8					

Schepdel/
Achterste wervel/
Voorhoofd/
Ooghaaren/

Neuse/
Kin/
Des schoudervle.
Halskopl/
Schouder-lidt

De voorste orselent
Tepelen/
Onder de borsten/

In het weeke/

Navel/

Eynde der heup/
Eynde des bups/
Op de schaemte/
Eynde der billen/

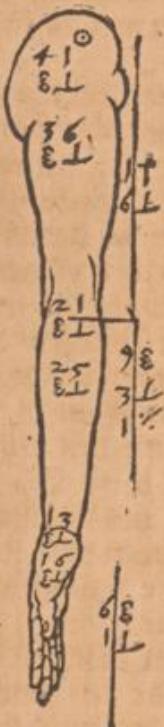
Opgnen oft dicke
des beens/

Op de knie/

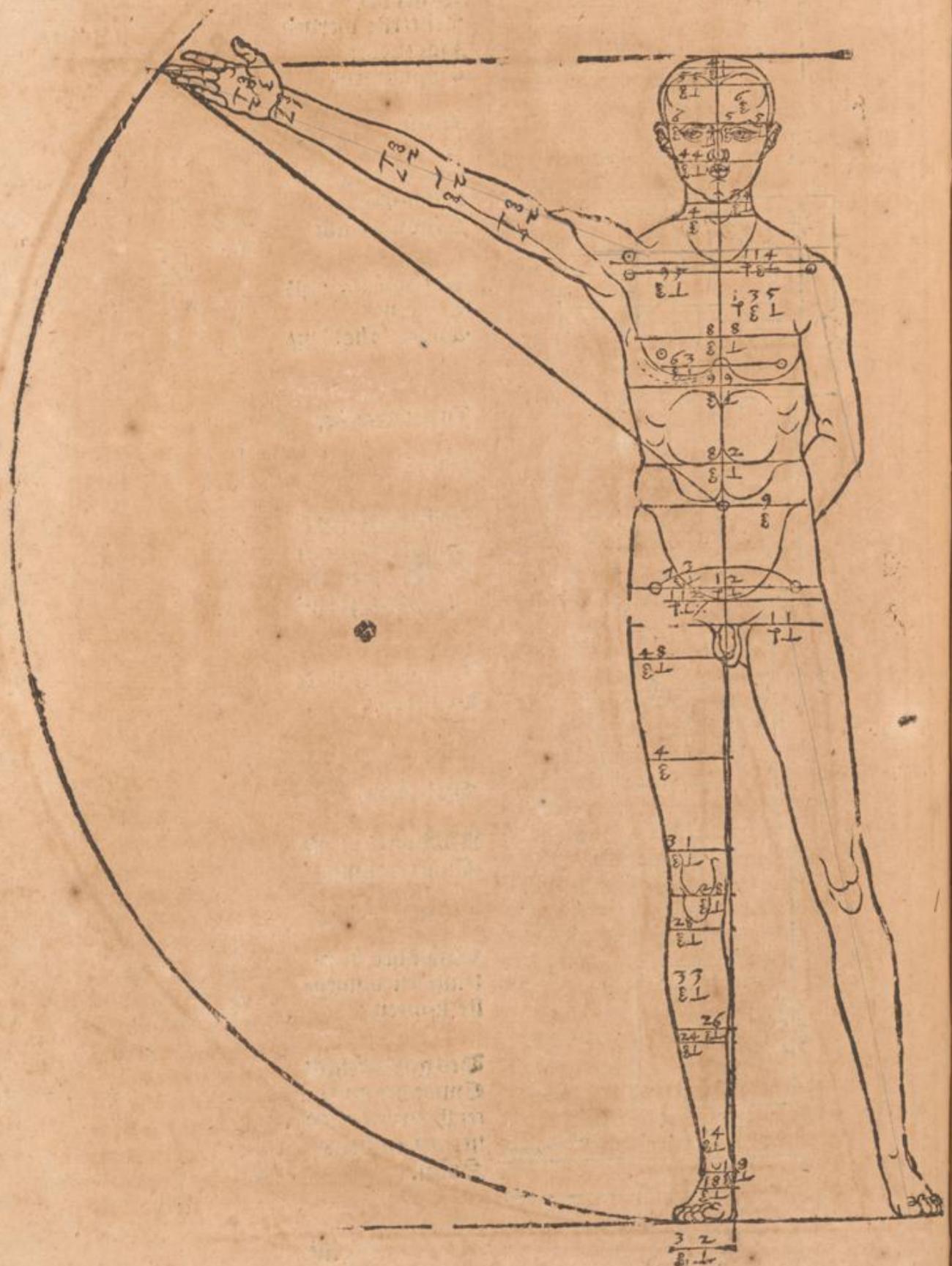
Middē in de knie
Onder de knie/

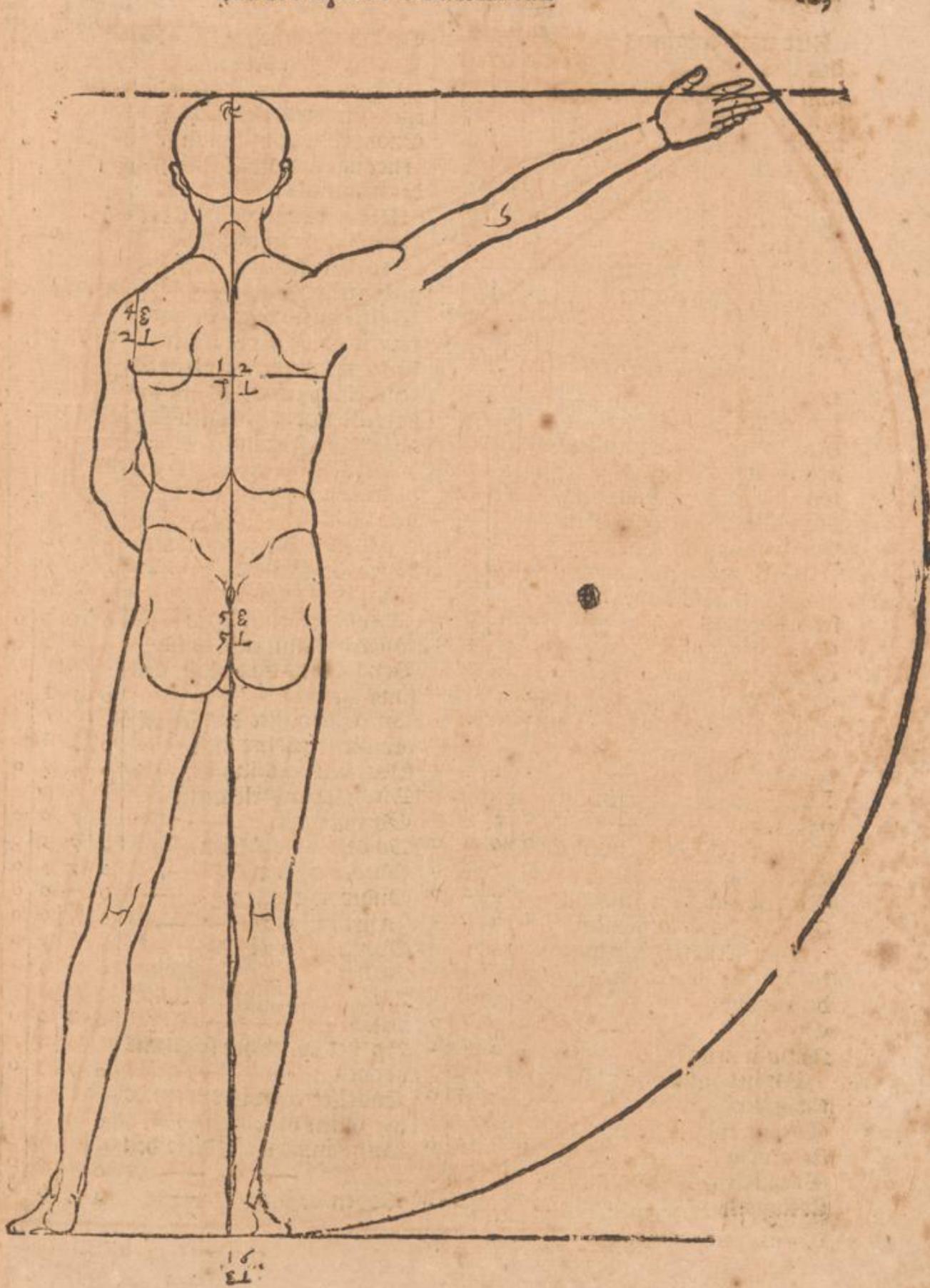
Eynde der bup-
tenste en binnens-
ste kupten/

Des ghewiches/
Eynde der bup-
tenste enckels aen
het scheen-been/
Solen.

Het tvvende Boect

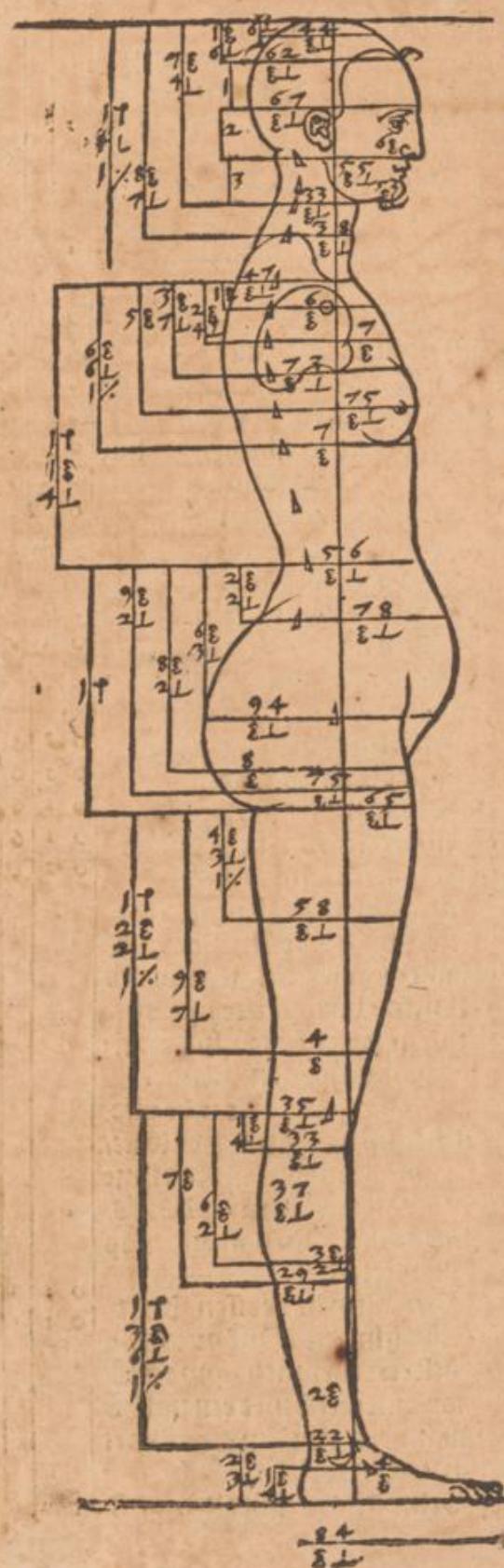
Het xvveede Boeck

104

Hier naer volghens wil ic
den voorz Man / een ma-
tigh Wijs beschrijven/ en my
met de 3. oprechte linien hou-
den in de selfde ordeninghe.
Van de hoochte des hoofts/
den schepdel/ tot den achter-
sten werbel/ is —
Tot het voorhooft —
Tot het eynde des kins
Tot de hoogte des schou-
dervleesch —
In den halskupl —
Daer naer deel ic tusschen
de linie des voorhoofts en
het eynde des kins/ met twee
dwerschlinien in 3. ghelycke
velden/ in het bovenste maec
ic het voorhooft/ In het an-
der neuse/ ooghen en oorin/
In het 3. mont en kin.
Daer naer deel ic voorts
Wt den hals kupl tot de
schouderen is —
Tot de hoogte der borst
Onder de voorste orselen
Onder de achterste orselen
Op de tepelen —
Onder de borst —
In het weecke —
Wt het weecke tot in den
navel is —
Tot het eynde der heupen
Tot de splijtinghe is
Tot het eynde der schaemte
Tot het eynde der billen
Van het eynde der billen
tot de dpgnen ofte dicte des
beens is het —
Op de knie —
Midden in de knie —
Wt het midden des knies
tot onder de knie is —
Tot het eynde der baupten
ste kupten —
Tot het eynde der binnens-
te kupten —

			E	L	%
			Op het ghewicht is	1	3
			Tot het eynde der solen	3	1
			Wt de solen opwaerts tot de	0	2
			enckelen aen het scheenbeen	3	0
			Ende den voet is langh	0	1
			Hier nae maec ic de lenghte	4	0
			des arms also:	0	3
			Wt het schouderghelit tot	6	0
			in den ellenboghe is het	9	0
			Wt den ellenboghe tot in het	9	1
			ghewicht der handt	1	0
			Wt het ghewicht der hant	5	9
			tot het eynde der vinghers	9	0
			Daer nae maec ic de dicte des		
			van behyde ziende Wijs/bp		
			de eerste oprechte linien / op		
			allen dwersche linien also:		
			Het Wijs is int hooft / op		
			de linie des achtersten wer-		
			bels dick —		
			Op de linie des voor hoofts	4	4
			Over de ooghbraen —	6	2
			Over de neuse —	6	0
			Over de bovenste lippe	5	5
			Over de kinne ende hals	5	3
			Den hals is op de linie des		
			kins dick —	3	0
			Op de hoogte des schou-	3	8
			der vleesch is het dick	4	7
			Over den hals-kupl —	6	0
			Op de schouderleden ist	7	0
			Over de borst —	7	0
			Op de voorste orselen	7	3
			Over de tepelen —	7	5
			Onder de borsten —	7	0
			In het weecke —	5	6
			Over den navel —	7	8
			Op het eynde der heupen	9	4
			Op de splijtinghe des Wijs	8	0
			is het —	7	5
			Op het eynde der schaemte	7	0
			ist oock —	6	5
			Ende het been is ten eynde	6	5
			der billen dick —	5	8
			Op de dpgnen ofte dicte des	4	0
			beens —		
			Boven de knie —		

	T	S	L	%		T	S	L	%
Midden in de knie —	○	3	5	○	Ober den navel —	1	1	0	0
Onder de knie —	○	3	3	○	Bij het epnide der heupen	1	1	9	0
Midden in de kupten	○	3	7	○	En op dese linie staen de heu-				
Bijt epnide der buptenste ku.	○	3	2	○	pen-leden wijc van een ander	0	8	6	0
Bijt epnide der binneste ku.	○	9	2	○	Ech de splijtinge des Wijs	0	2	5	0
Onder aent dunst des scheen-					Bij het epnide der schaemte				
beens	○	2	0	○	is het been breet — —	0	6	2	0
In het ghewricht —	○	2	2	○	Bij het epnide der billen	0	6	1	0
Onder de enckelen in de voet	○	4	0	○	Bij de dygnen — —	0	5	6	0
Daer naermaecick de dicte					Boven de knie — —	0	3	7	0
des van bespden ziende arms					Midden in de knie — —	0	3	2	0
dicte des arms inde schouder	○	3	9	○	Onder de knie — —	0	3	1	0
In de mups —	○	3	5	○	Midden in de kupten	0	3	7	0
In den ellenboghe —	○	2	5	○	Bijt epnide der buptenste ku.	0	3	1	0
Voor den ellenboghe —	○	2	6	○	Bijt epnide der binneste ku.	0	2	9	0
Bijt ghewricht der handt	○	1	3	○	Onder aent scheen-been	0	1	2	0
En de hant is die —	○	1	6	○	In het ghewricht — —	0	1	7	0
Nu maect ic bij de andere					Door den voet onder de en-				
oprechte linie / op alle dwers-					kelen des scheen-beens	0	1	8	0
sche linie / de breete des van					Enden voet is breet — —	0	2	9	0
voren ziende Wijs									
Het van voren ziende Wijs/					Daer na maect ic des van				
is int hoofd op de dwerschli-					voren zienden arms alzoo	0	2	5	0
nie des achtersten wervels					Den arm is in demups breet	0	3	0	0
breet —	○	4	2	○	Achter den ellenboghe	0	2	6	0
Op de linie des voorhoofds	○	5	4	○	Voor den ellenboghe	0	1	6	0
Midden door het voorhoofd	○	6	0	○	Bij het ghewricht der hant	0	2	9	0
Over de ooghbraen —	○	5	8	○	De open hant is breet	0	3	1	0
Over de ooren —	○	6	2	○	Als dan al dese lenghte/dic-				
Over neuse en kinnekacken	○	4	8	○	te en breete beschreven zijn/				
En den hals is bij het epnide	○	3	3	○	zoo treec ic de gestaltenis des				
des kins breet —					Wijs / bij de eerste oprechte				
Bij de hoogte des schou-					linie/nae der syden / bij de an-				
derbleesch — — —	○	3	7	○	der/die van voren ziende.				
Bij de hoochte der schouder/	1	1	2	○	Daer na omtreec ic de ghe-				
Op dese linie staen de schou-					stalte bij de 3. oprechte linie/				
derleden wijc van malekander	○	8	5	○	met de buptenste gestalt linie				
Maer de breete over de bocht					des van voren ziende Wijs/				
in schouderen is —	1	3	0	○	haer billen zijn van onder op				
Voor tusschen de orselen	○	3	5	○	ghespleten — — —				
Achter tusschen de orselen	○	9	4	○	Achter syn de verslen breet	0	5	7	0
Maer de breete tusschen de					Zoo ghy dit Wijs dien arm	0	1	5	0
tepelen is — — —	○	6	5	○	witstrect weynich optwaerts/				
En het lijf is onder de bor-					zoo omtrectse met een passer/				
ken breet — — —	○	8	5	○	wanneer ghy den eenen voet				
In het weecke — — —	○	7	8	○	in den navel set.				
					Gelijs dese Figure we wijst.				

Shepdel/
Achterste werf.
Stern/
Ooghebraen/
Hense/
Kin/
Hoogchte des
schoudervleesch
Halskupl/
Schouderhoo.
Worf/
Orselen/
Tepelen/
Onder de borste

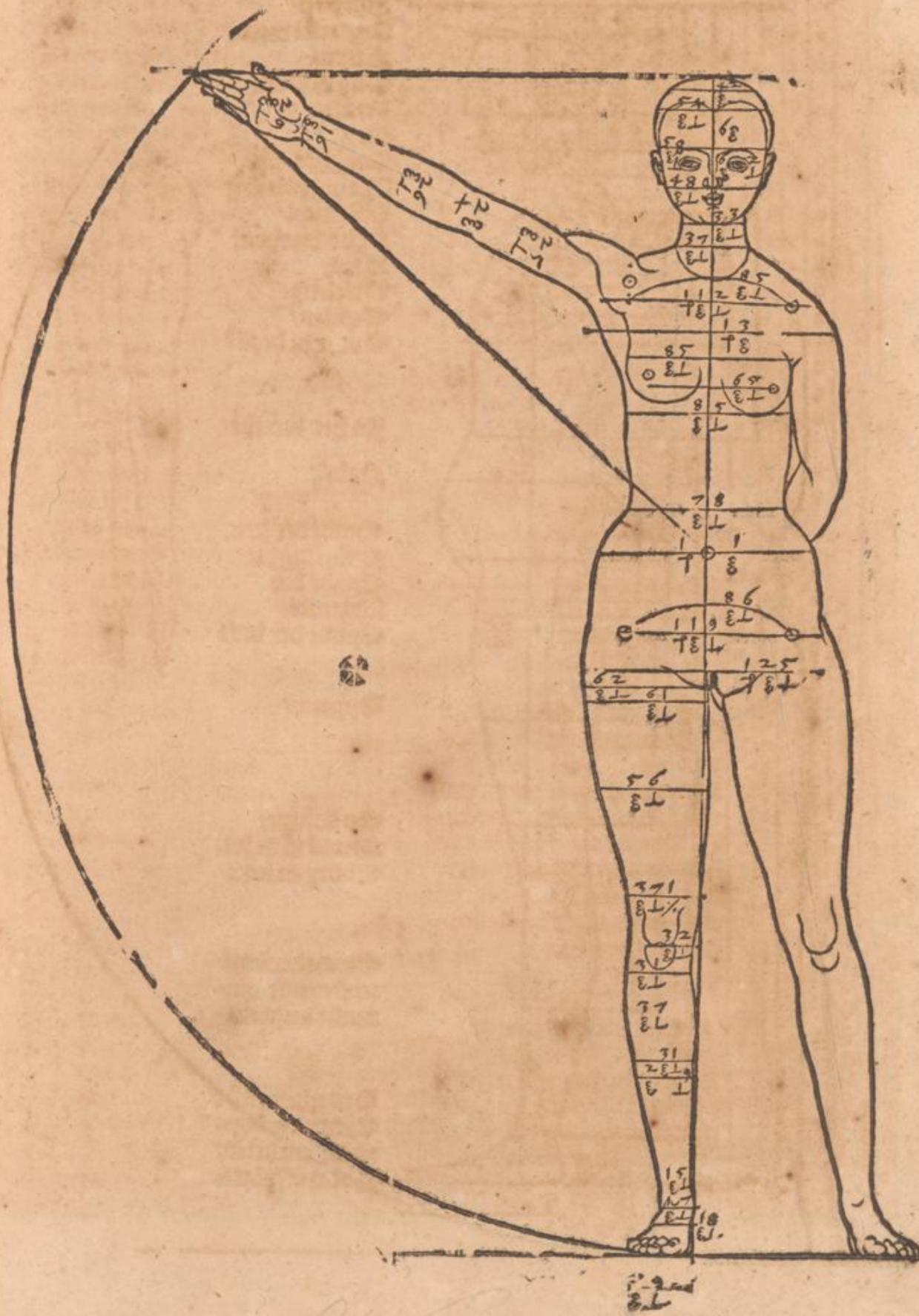
In het weecke/
Navel/
Epnde der heu.
Splijtinghe/
Epnde der
schaemte/
Epnde der billē

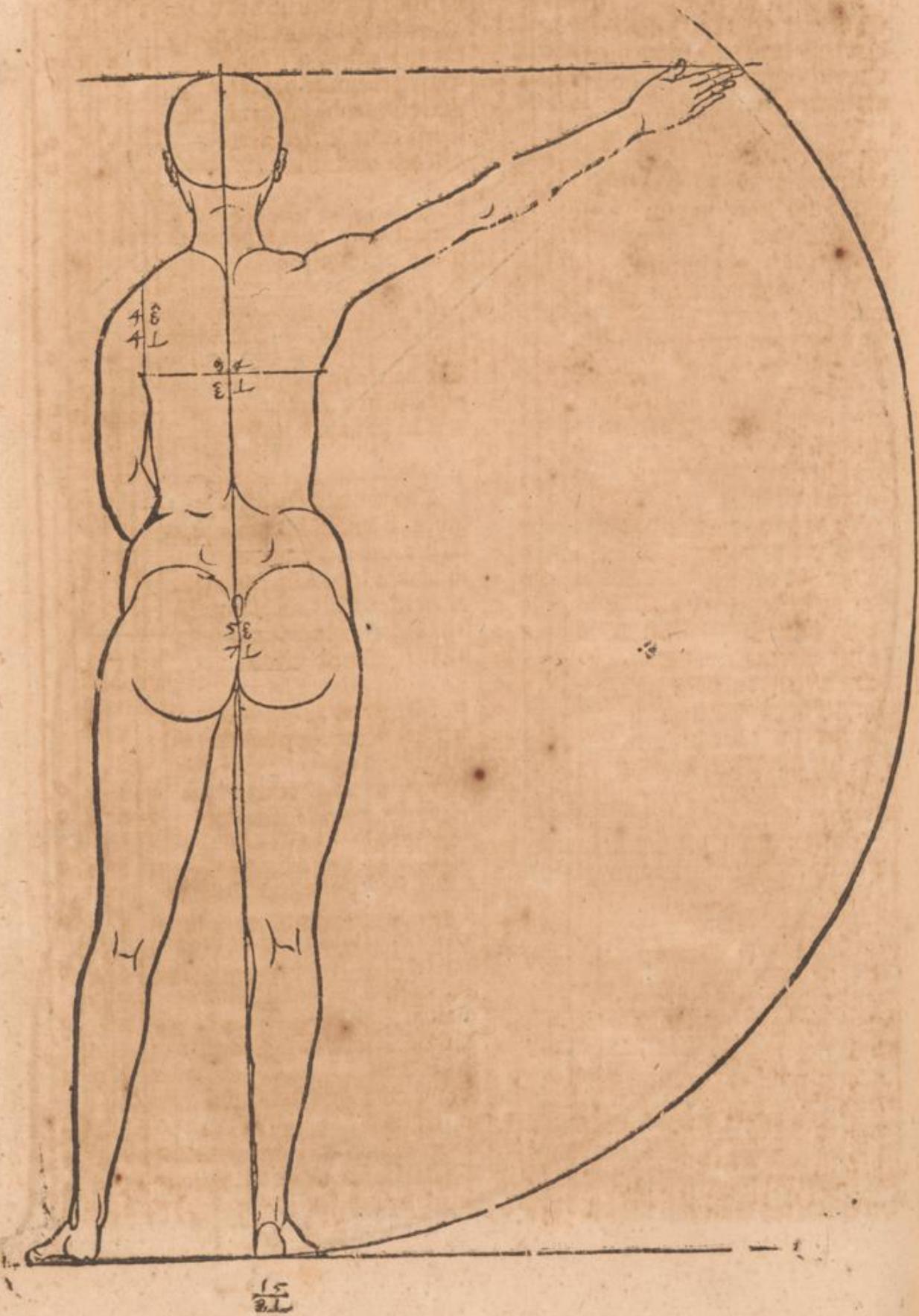
Opgnen/

Op de knie/
Middel in de kn.
Onder de knie/

Epnde der bunt-
sten ende bin-
nnestre kupten/

Des ghewrichte
Epnde der bunt-
sten enkelien/
Solen oft platte

van de Proportie des Menschen.

105

Nu wil ic volghens eenen Man met een Wyf beschrij- ven/ende deyl ten eersten niet dwerschlinien de lenghte der lidmaten/ eerst de Man.				
Dan de schepdel linie af tot het eynde des kins	o	7	0	0
Dant eynde des kins tot het eynde des voorz-hoofts	o	6	0	0
Dan de hooghe des voor- hoofts tot de ooghbraen	o	2	0	0
Dan de ooghbraen tot het eynde der neuse —	o	2	0	0
Dan het eynde der neuse tot het eynde des kins —	o	2	0	0
Dan de hoochte des schep- dels/tot de hoochte d's schou- dervleesch	o	7	7	0
Hooghe des schouder	o	9	5	0
In den halskupl —	i	0	4	0
Wt de hooghe des hals- kupls tot de boest —	o	2	0	0
Onder de orselen —	o	3	6	0
Tot op de tepelein —	o	5	0	0
Onder de boest —	o	0	0	0
In het weecke —	o	3	6	0
Danc weecke tot in de nabel	o	2	0	0
Tot het begin der heupen	o	2	7	0
Tot het eynde der hei pen	o	6	5	0
Tot het eynde des bupcks	o	7	6	0
Op de schaemte/ —	o	8	6	0
Tot het eynde der billen/	o	9	7	0
Dan het eynde der billen/ tot de naeste linie daer onder	o	0	6	0
Dant eynde der billen tot de ander daer onder —	o	2	5	0
Tot de dygnen —	o	1	6	0
Midden in de knie —	i	2	8	0
Dant midden des knies/ tot boven de knie —	o	2	8	0
Binnen op de knie —	o	1	9	0
Dant midden des knies/ tot onder de knie				
Bupten onder de knie	o	0	7	0
Binnen onder de knie	o	1	5	0
Het eynde der buptenste kup.	o	6	2	0
Het eynde der binnenste knie.	o	6	9	0
Op het ghewicht des voets				
Dan het gewicht des voets tot het eynde der solen/				
Dan het eynde der solen op- waerts/aende buptenste enc- kelen aent scheen-been				
En den voet is langh —				
Daer naer maec ic de leng- te des arms alzoo:				
Wt de hooghe des hals- kupls tot in den ellenboghe				
Wt den ellenboghe tot int ghewicht der hant —				
En de hant is langh				
Zoo mi dese lenghte met dwersch-linien by de 2. op- rechte linien getogē werden/ zoo maec ic dan by de eerste oprechte linien/op alle dwers- che linien de dicke d's spide- lijcken Mans/ alzog				
Den van besyden Man is in het hooft / op de linie des voorhoofts —				
Over de ooghbraen —				
Over de neuse ende de neck —				
Over de lippen ende den hals —				
Ende den hals is op de linie des kins dick —				
By de hoochte des schouder- vleesch —				
By de schouderen Hooghe is het dick —				
Maer over den halskupl is het dick —				
Over de boesten —				
By de voorste orselen —				
Over de tepelein —				

Onder de borsten —
In het weecke —
Over den navel is het
Bp het begin der heupen
Bp het eynde der heupen
Bp't eynde des buecks
Op de schaemte en over de
billen —
En het been is bp het eynde
der billen dic —
Bp de naeste daer onder
Bp de tweede daer onder
Bp de dygnen is het
Bupten op de knie —
Binnen op de knie
Midden in de knie —
Bupten onder de knie
Van binnen onder de knie
Midden in de kuyten
Bp't eynde der buptenste ku.
Bp't eynde der binneste ku.
Onder aent dunst des scheen
beens —
In het ghewicht —
Door de enckelen in den voet,
Daer naer maec ick de dicte
des van bespden ziende arms
Den arm is in de schouder
dick —
Onde de oxselen in de mups
In den ellenboghe —
Door den ellenboghe —
Met reghen de hant
Bp't ghewicht der handt
En de hant is die —
Nu maec ic bp de andere
oprechte linie / op alle dwers
sche linie / de breete des van
voren ziende Mans /
Den van voren ziende Man /
is int hoofd op de dwerschli
niedes wervels breet
Midden dooz het voorhoofd
Over de ooghbraen —
Over de ooren —
Op de linie des neus
Enden hals is op de linie des

T E L X

0	6	0	kins breet —	0	1	1	0	
0	5	0	Bp de hooghe des schou	0	+	0	0	
0	6	3	der bleesch —	9	2	0	0	
0	6	5	Bp de hoochte der schoude	2	4	0	0	
0	8	0	Over den hals anpl —	0	9	7	0	
0	7	0	Op dese linie staen de schou	0	9	7	0	
0	6	9	derledē wijt van malckander	Maer de breete over de borst	1	4	0	
0	5	9	en schouderen is —	Tusschen de oxselen	1	0	0	
0	5	9	Maer de breete tusschen d	tepenen is —	0	7	0	
0	5	8	In het weecke —	0	1	0	0	
0	5	4	Over den navel —	1	0	4	0	
0	4	0	Bp het begin der heupen	1	0	0	0	
0	3	7	Bp het eynde der heupen	1	1	0	0	
0	3	5	En op dese linie staen de been	0	8	5	0	
0	3	4	leden in de heupen wijt van	is het been breet —	1	1	4	0
0	3	4	malckanderen —	Op de schaemte —	1	1	3	0
0	3	7	Bp het eynde des buecks	Bp het eynde der billen	0	5	5	0
0	3	4	is het been breet —	En bp de naeste daer onder	0	5	1	0
0	2	1	Bp het eynde der billen	De andere daer onder sock	0	5	1	0
0	2	4	En bp de naeste daer onder	zoo veel —	0	4	2	0
0	4	0	De andere daer onder sock	Bp de dygnen —	0	3	2	0
0	4	5	zoo veel —	Bupten de knie —	0	3	2	0
0	3	3	Bp de dygnen —	Boc binnen op de knie	0	2	9	0
0	2	4	Bupten de knie —	Onder de knie —	0	2	9	0
0	2	4	Boc binnen op de knie	Midden in de knie ist breet	0	3	5	0
0	1	7	Onder de knie —	Desghelycken oock in de	0	3	0	0
0	1	4	Midden in de knie ist breet	andere twee linien daer on	0	2	8	0
0	1	5	Desghelycken oock in de	der / hout een jeghelyck zoe	0	1	4	0
0	5	1	andere twee linien daer on	veel / maer de gheskalt linien	0	1	9	0
0	5	8	der / hout een jeghelyck zoe	werden krom daer naer ghe	0	1	9	0
0	5	3	veel / maer de gheskalt linien	trocken.	0	1	9	0
0	6	0	werden krom daer naer ghe	Midden in de kuyten /	0	1	9	0
0	4	6	trocken.	Bp de buptenste kuyten	0	1	9	0
0	5	0	Midden in de kuyten /	Bp de binneste kuyten	0	1	9	0
0	5	0	Bp de binneste kuyten	Onder aent scheen-been	0	1	9	0
0	5	0	Onder aent scheen-been	Door het ghewicht en enck	0	1	9	0
0	6	0	Door het ghewicht en enck	elen des schen-beens	0	1	9	0
0	6	0	elen des schen-beens	En onder de enckelen door	0	1	9	0
0	4	6	En onder de enckelen door	den voet —	0	1	9	0
0	5	0	den voet —	Enden voet is breet —	0	1	9	0
0	5	0	Enden voet is breet —	Daer na maec ic de breete	0	3	0	0

van de Propottie des Menschen:

	T	E	L	%		T	E	L	%
des van voren zienden arms					Vant ghewicht tot de solen	0	2	6	0
Den arm is in de mups breet	0	2	5	0	Onder de enckelen	0	1	3	0
Achtec den ellenboghe	0	2	1	0	Ende den voet is langh	0	8	5	0
Door den ellenboghe	0	3	0	0	Daer na maec ic de lengte				
En beter teghen de hant	0	2	2	0	des arms.				
Bp het ghewicht der hant	0	1	6	0	Wt de hoogte des hals				
De open hant is breet	0	3	1	0	Tot in den ellenboghe ist	1	1	5	0
Doorts maec ic de lengte					Bp het ghewicht der hant	0	8	5	0
der ltmatten des Wijs / bp					Ende de hant is langh	0	5	8	0
hare oprechte twee linien en					Zo nu alle lengten / bp de				
doortreck die niet dwersch-					oprechte linien / met dwersch				
linien alzoo :					linien doortrocken zijn / Dan				
Pan de hoogte des schep-	0	7	0	0	maec ic de dickte des Wijs /				
dels tot het begin des hals					na der syden bp de eerste op-				
Pan daer tot het epnde des	0	6	0	0	rechte linien / op allen dwers-				
voorhoofts					sche linien alzoo :				
Pan het voorhooft tot op de					Het Wijs is int hooft op				
ooghbraen ist	0	2	0	0	des voorhoofts linie dick	0	5	1	0
Pan de ooghbraen tot het	0	2	0	0	Over de ooghbraen	0	6	3	0
epnde det neuse ist het					Over de nec ende neuse	0	5	5	0
Pan daer tot op den hals	0	2	0	0	Over de lippen ende hals	0	5	2	0
Maer de kin is voorvan den					Over den hals ende kin	0	5	2	0
hals een weynich verheven					En den hals is op de linie				
Pan de hoo hte des schep-					deskins dick	0	3	2	0
dels tot de hoochte des schott					By de hoogte der schouders				
der vleesch is het	0	7	9	0	vleesch	0	3	3	0
In den halskupl	1	0	0	0	Over den halskupl	0	4	0	0
Wt den halskupl tot op de					Over de borst	0	6	2	0
hoogthe der borst ist het	0	2	1	0	By de orselen	0	6	8	0
Onder de orselen ist	0	3	7	0	Over de tepelein	0	7	0	0
Op de tepelein	0	5	5	0	Onder de borsten ist	0	6	6	0
Onder de borst is hee	0	7	0	0	In het weecke	0	5	5	0
In het weecke	1	1	2	0	Over den navel	0	6	8	0
Over den navel	0	1	5	0	By het epnde der heipen	0	9	0	0
Tot het epnde det heupen	0	6	0	0	By het epnde des kuper	0	8	6	0
Bp het epnde des kuper	0	7	0	0	By de solijtinghe des Wijs	0	8	0	0
Tot de solijtinghe	0	8	8	0	By de schaemce	0	7	3	0
Onder billen en schaemce	0	9	6	0	En het been is bp het epnde				
Bp t epnd der billen ist bee dic	0	0	4	0	der billen dick	0	6	5	0
En weynich nederwaerts	0	2	3	0	Opde ander linie daer onder	0	6	0	0
Bp de dygnen	0	4	3	0	Maer bp de dygnen	0	5	4	0
Boven de knie	0	9	2	0	Boven de knie	0	4	0	0
Midden in de knie	1	1	3	0	Midden in de kuppeen	0	3	5	0
Onder de knie	0	2	0	0	Onnder de knie	0	3	5	0
Bp t epnde der buntensste ku.	0	6	0	0	Midden in de kuppeen	0	3	9	0
Bp t epnde der binnensste ku.	0	7	2	0	By het ennde det kupper	0	3	6	0
Op het ghewicht	1	4	5	0	By t epnde det binnensste ku.	0	3	2	0

Het tvveede Boeck

En het been is onder in het scheen-been dick
Maer bp de splittinghe
En bp het epnd der schaemte
En dooz den voet onder de enckelen des scheen-beens

Daer naer maec ic de dicte
des spdelijcken arms.

Den arm is inde schooulder dic
Onder de orselen henen af
In den ellenboghe ist
Dooz den ellenboghe
Bp het ghewrichte der hant
En de hant is dick

Daernaer maeck ich bp de
andere oprechte linie/op alle
dwerschlinien / de breete des
van voren-ziente Wijs.

Het Wijs is int hooft / op
de linie des voor- hooft breet
Midden door het voor- hooft
Op de linie der ooghbraen
Over de ooren
Over neuse en kinnebacken
Ende den hals is op de linie
deskins breet
Maer tot de hoogte des
schoudervleesch / ist breet
Over den hals-kupl
Ende onder staen de schou-
derleden wyt van malkander
Maer de breete over de borst
Tusschen de orselen ist breet
Tusschen de tepelen
Ende onder de borsten is het
lijf achter over den rug breet
De breete in het weeke
Over den navel
Over de heupen ist
Op dese linie staen de beenen
in de heupen wyt van mal-
kanderen
Oock ist lijf bp het epnde des

T E I %

T E I %

buper breet

Maer bp de splittinghe

En bp het epnd der schaemte

Maer bp het epnd der billen

Bp de naeste linie daer onder

Bp de opgnen

Op de knie

Midden in de knie ist

Onder de knie

Midden in de kupten

Bp t epnd der bumptste ku.

Bp t epnd der binnenste ku.

Het scheen-been is onder op

de enckelen oock breet

Maer in het ghewricht

En dooz den voet onder de

enckelen/oock zoo veel

En den voet is ooc breet

Daer naer maeck ic de
breete des van voren zien-
den arms.

Den arm is onder de orse-
len henen af / breet
Achter den ellenboghe
Dooz den ellenboghe
Bp het ghewricht
En de hant is oock breet

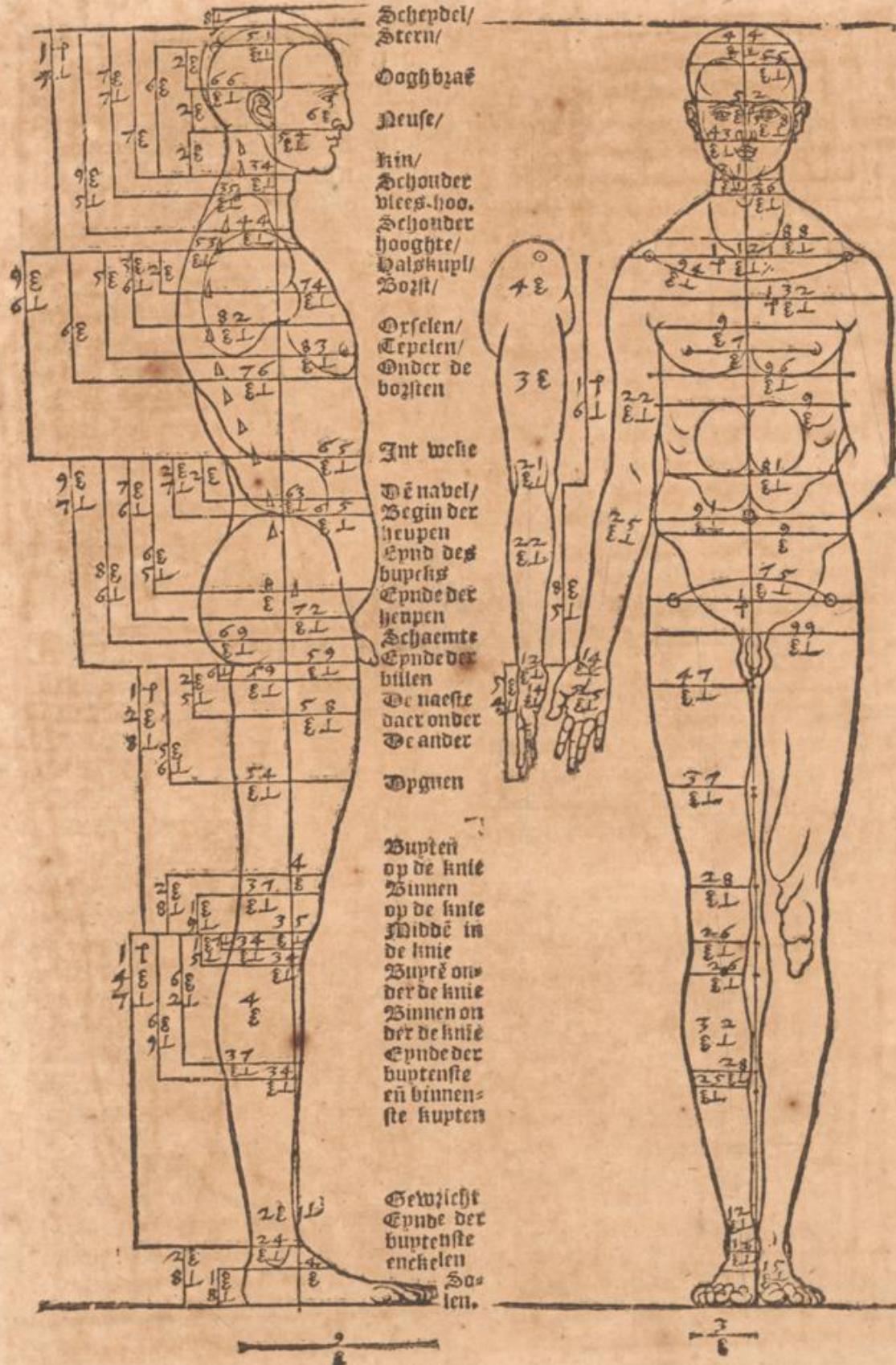
Nu soeck ic de ghestalt-
linien des Mans en Wijs/
in de voor- beschreven linge-
dickte en breete / harer ma-
ten alzoo : Tusschen de
dwersch-linie en ghestalt-li-
nie in ofte wt-waerts / ghe-
lijck ic dan hier naer/de sel-
vighe/ in de twee naeste beel-
den/ vlijtigh Man en Wijs/
hebbe af-gheteckent.

Wile ghp maet het hooft
van dit beel vergrooten/zoo
doet alzoo/verhooght de op-

van de Proportie des Menschen,

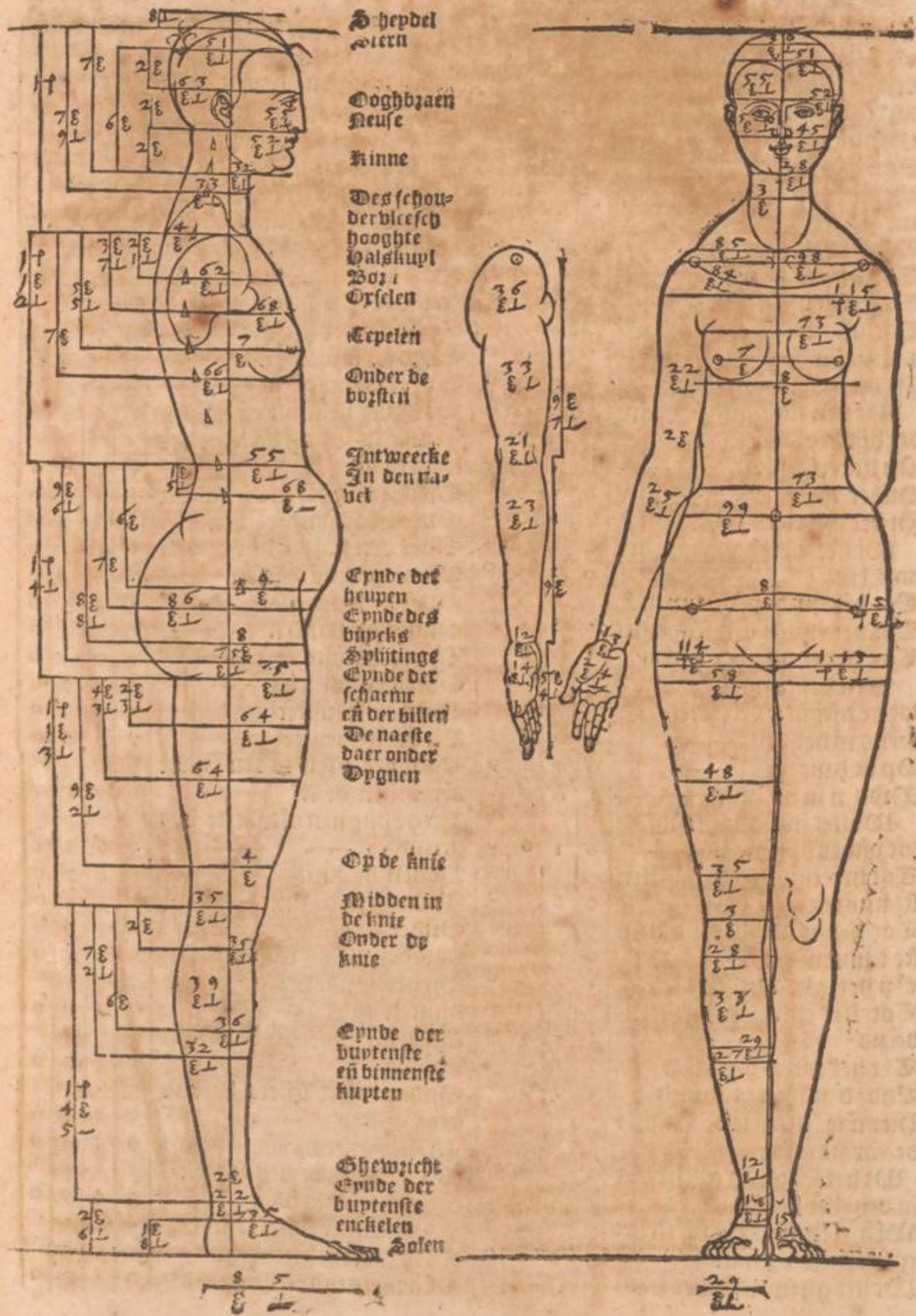
	T	E	L	%		T	E	L	X
rechte linie van het heelts lenghte	o	o	8	o	Maer het van voren zien-	113			
En maeckt het hooft naer der syden van het voor-hooft ront / tot de voor-bestemde hooghe / en vandaer achter sich wt / en henen af/tot den neck op den hals.					de hooft/maeckt vander toe- gegevene hooghe op bepde syden ront op en af/ en treckt het by de dwersche line der ooghbraen weder daer in tot den ooren / gelijck ick't doek in't af-teecken/ hebbe aen- gewesen.				

K iij

Van de Proprietie des Menschen;

115

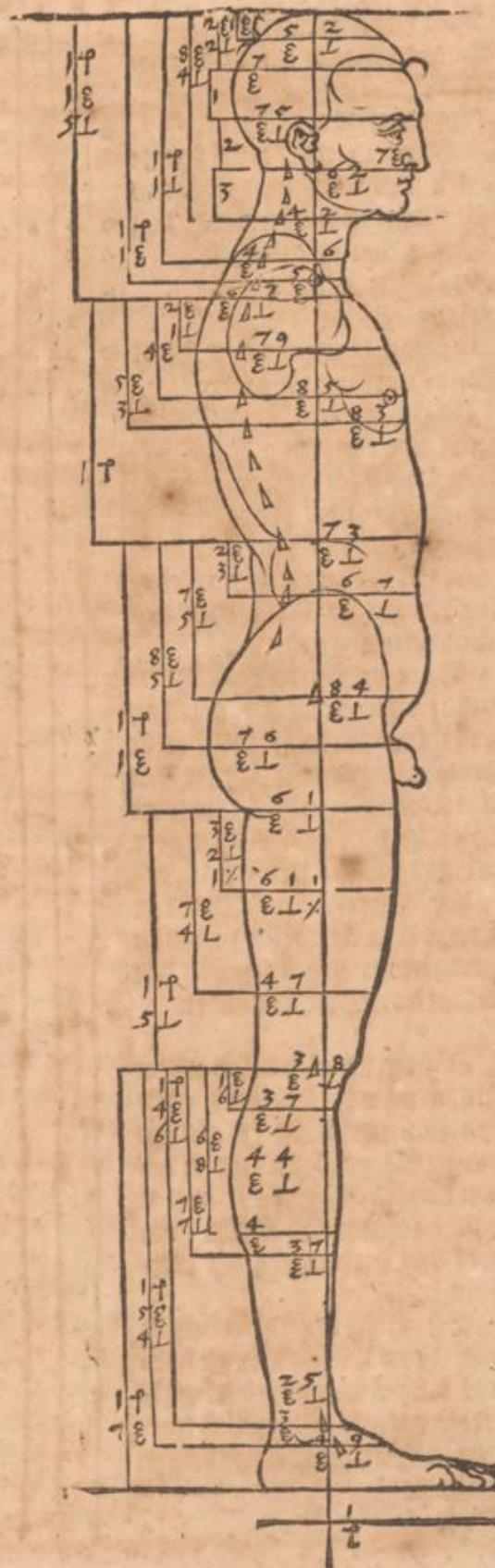
Hier naer volghens wil ic eenen anderen Man meten/
eerst de litematen/ op de eerste oprechte linie / in de voorzij
ordeninghe.
Van de hoochste des hoofts-
scheypdels/ tot de dwersch-lij-
des achtersten wervels/
Tot het voorzhoofst —
Tot het eynde des kins —
Tot de hoogte der schoud.
Tot de hoogte des schou-
dervleesch —
In den halskuyl —
Wt den hals-kuyl tot on-
der de voorste orselen
Op de tepelen —
Onder de borst —
In het weecke —
Wt het weecke tot in den
navel is —
Tot het eynde der heupen
Tot het eynde der schaemte
Tot het eynde der billen
Van het eynde der billen
tot de dygnen ofte dicte des
beens is het —
Op de knie —
Middin in de knie —
Wt het midden des knies
tot onder de knie is —
Tot het eynde der bumpten
sle kumpten —
Tot het eynde der binnen-
ste kumpten —
Op het ghewicht is —
Tot het eynde des scheen-
beens —
Tot het eynde der solen
Ende den voet is langh
Hier naer maec ic de lenghte
des arms also:
Wt het schouderghelit tot
in den ellenboghe is het
Wt den ellenboghe tot in het
ghewicht der hande
Wt het ghewicht der hant

T E L X

tot het eynde der vinghers
Zoo nu dese lenghte met
dwrsch-linen doortogen
werde/ op de oprechte linien/
Dan zoo maec ic de dicte des
van bespde ziende Mans/ by
de eerste oprechte linien / op
allen dwersche linien also:
Den Man is int hoofst/op
de dwerschlinie des achter-
sten wervels dick —
Op de linie des voorz hoofs
Over de ooghbaen —
Over de neuse —
De bovenste lippe en hals
Den hals is op de linie des
kins dick —
By de hoogte der schouder
Over de schouderleden
Over den hals-kuyl
Over de voorste orselen
Over de tepelen —
Onder de borsten —
In het weecke —
Over den navel —
Over de heupen —
By de schaemte —
Ende het been is ten eynde
der billen dick —
By de dygnen ofte dicte des
beens —
Boven de knie —
Midden in de knie —
Onder de knie —
Midden in de kumpten —
By het eynde der bumptenste
kumpten —
By het eynde der binnenste
kumpten —
Onder in het scheen-been in
het dunste —
In het ghewicht —
By het eynde des scheen-
beens door den voet
Daer naer maec ic de dic-
te des sydelijcken arms
De arm is inde schouder dic

T E L X

T E L %		T E L %
0 7 3 0	Over het ghewicht —	0 2 0 0
0 2 6 0	Door den voet onder de enkel kelen —	0 2 2 0
0 2 8 0	Ende den voet is breed	0 3 9 0
0 2 0 0	Daer na maec ic de breedte des van voren zienden armen	0 2 6 0
0 1 6 0	Den arm is inde mups breed	0 2 3 0
0 1 9 0	Achter den ellenboghe	0 3 0 0
0 5 5 0	Door den ellenboghe	0 2 3 0
0 6 6 0	Meer teghen de hant	0 2 0 0
0 5 8 0	Bij het ghewicht der hant	0 3 2 0
0 6 5 0	Ende de hant is breed	Zo nu alle lenghten/dicten ende breedten des Mans be- schreven zijn/ dan tree ich de proportie met harte linien recht daer in/ van besyden ziende/ by de eerste oprechte linie/ ende by de tweede/ des van voren-ziende.
0 4 8 0	Daer na omtreec ich by de derde oprechtelinie/ den van achterenziende Mans/ ende met de brynteste linien des van voren ziende Mans/ en split he van onder opwaert Achter hem de verssen breed	0 6 1 0
0 4 0 0	De achterste okselen staen leger dan de voorste/zoo is de hooghe d's halskupls tot onder de achterste okselen	0 2 2 0
1 0 0 0	Wanneer ghy desen Man synen arm wt streckt/ ende zoo hooghe verheft als hy langh is/ zoo set dan den ee- nen voet des Passe s in d'n navel/ zo ontrecke ghy hem met den anderen voet circ- kels wijs.	0 4 5 0
1 1 8 0	Een ghelyck als ick boven den Mans bel hove[n]/zo heb- be ik hem kla rlijck af-ghe- streckt/ met cijf'ren en teek- nen/ hier naer voor oogen gestelt.	
0 7 6 0		
1 1 6 0		
0 9 0 0		
1 0 0 0		
1 1 7 1		
0 8 5 0		
1 1 9 0		
0 5 4 0		
0 4 5 0		
0 3 5 0		
0 3 1 1		
0 3 0 0		
0 3 8 0		
0 3 4 0		
0 3 0 0		
0 1 6 0		

Schepdel/
Achtersten werbel/
Stern/
Ooghbraen/

Neuse/
Km/
Hoochte der schouder/
Hoochte der schouderlede
Hals-kupl/
De voorste orselen
Tepelen/
Onder de borsten/

In het weerke/
Navel/

Epnde der heupen/
Op het ghemacht/

Epnde der billen/

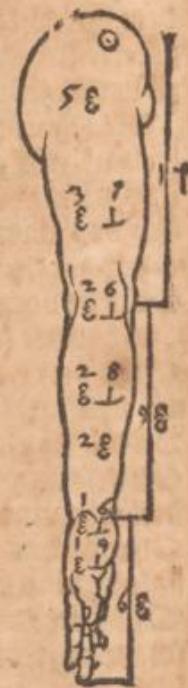
Dedpynen oft dicke des beens/

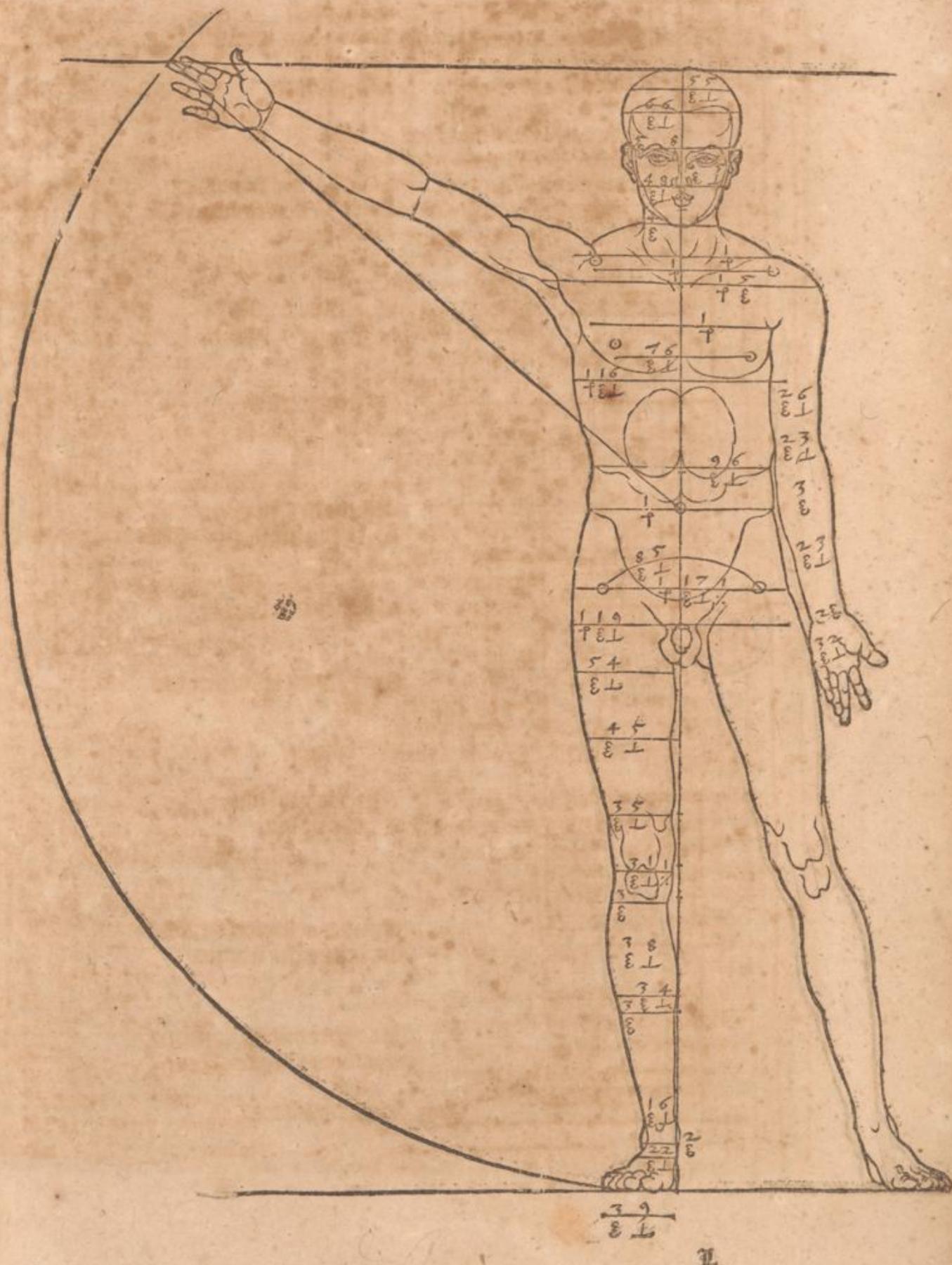
Op de knie/

Midden inde knie
Onder de kniel/

Epnd der buprense ende
der binnenste kupten/

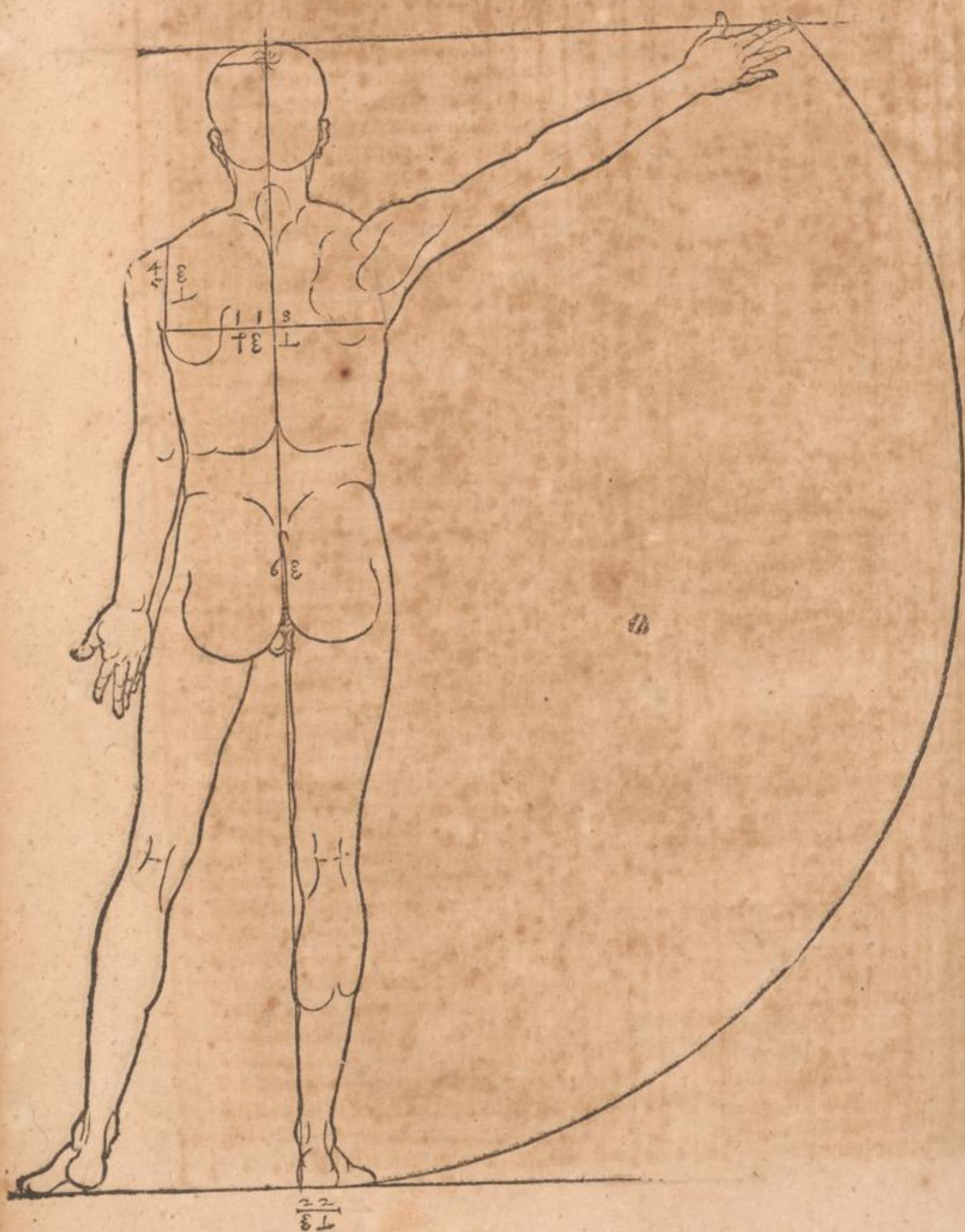
Hooghte des ghewrichts
Epnde der buprense enkelien/
Sol n des voets.

Het tyveede Boeck

126

126

van de Proportie des Menschen

123

Hier naer volghens wil ic
desen man een Wijf beschrij-
ven / en meet eerst de lengte
der lymaten / op de eerste ope-
rechte linie / in de voorz o-
deninghe.

Van de hoogte des schep-
dels-linie tot den achtersten
werbel des hoofds

Tot het voorzhoofd —

Tot het eynde deskins

Tot de hoogte der schoud.

In den halskupl —

Wt den hals-kupl tot on-
der de voorste orselen

Onder de achterste orselen

Op de tepelen —

Onder de borst —

In het weecke —

Wt het weecke tot in den
navel is —

Tot het eynde der heupen

Tot de splijtinge —

Tot het eynde der schaemite

Tot het eynde der billen

Dan het eynde der billen
tot de dygnen ofte dicte des
beens is het —

Op de knie —

Midden in de knie —

Wt het midden des knies
tot onder de knie is —

Tot het eynde der bumpten-
ste kupten —

Tot het eynde der binnen-
ste kupten —

Op het ghe wicht is —

Tot het eynde des scheen-
beens —

Tot het eynde det solen

Ende den voet is langh

Hier naer maec ic de lengthe
des arms also :

Wt het schouderghelit tot
in den ellenboghe is het

Wt den ellenboghe tot in het
ghe wicht der handt.

T E L X

T E L X

We het ghe wicht der hant
tot het eynde der vinghers
Zo ic nu de lengthe dooz 3.
oprechte linien / met dwersch
linien dooz-toghen hebbe /
Dan zoo maec ic de dicte des
van behydē ziende Wijs / bp
de eerste oprechte linie.

Het Wijs is int hoofd / op
de linie des achtersten wer-
vels dick —

Op de linie des voorz-hoofts
Over de ooghbraen —

Over de neuse —

De bovenste lippe en hals
Den hals is op de linie des

king dick —

Bp de hoogte der schouder —

Over den hals-kupl —

Bp de voorste orselent —

Over de tepelen —

Onder de borsten —

In het weecke —

Over den navel —

Over de heupen —

Bp de splijtinghe der billen —

Bp de schaemite —

Ende het been is ten eynde
der billen dick —

Bp de dygnen —

Boven de knie —

Midden in de knie —

Onder de knie —

Midden in de kupten —

Bp't eynd der bumptenste ku.

Bp't eynd der binnenste ku.

Onder in het scheen-been —

Bp het ghe wicht —

Bp de enckelen —

Daer naer maec ic de dic-
te des spdelijcken arms

De arm is inde schouder dic

In de mups —

In den ellenboghe —

Int ghe wicht der hant —

En de hant is dick —

Daer naet maect ick bp

T E L X

0 6 1 0

0 4 5 0

0 7 2 0

0 7 4 0

0 6 6 0

0 6 1 1

0 4 0 0

0 4 5 0

0 5 3 0

0 7 5 0

0 8 0 0

0 9 9 0

0 8 2 0

0 7 9 0

0 6 6 0

0 6 4 0

0 4 5 0

0 3 8 0

0 3 9 0

0 4 2 0

0 3 6 0

0 2 4 0

0 2 5 0

0 3 9 0

0 4 6 0

0 3 6 0

0 2 8 0

0 1 4 0

0 1 3 0

0 1 3 0

Lij

Het tvveede Boeck

de andere oprechte linie / op
allen dwerschlinien de breete
des vā boren ziende Wijs
Op de linie des achtersten
wervels breeet —
Het voorhoofd —
De ooghebraen —
De ooren —
De neus en kinnebacken
En den hals is op de linie
des kins breeet —
By de hoogte der schouder
Over den halskopl —
Op dese linie staen de schou-
derleden wijs van malckan-
deren —
Door tusschen de okselen
Tusschen de achterste okselen
Tusschen de tepelen —
Breeete over borst en schoud.
Tlyf is onder de borste breeet
In het weecke — —
Over den navel — —
Over der heupen —
Op dese linie staen de beenen
in de heupen wijs van malc-
kanderen —
By de splijtinghe des Wijs
Byt epnde der schaemte
Byt epnde der billen
Byt de dygnen —
Op de knie — —
Midden in de knie — —
Onder de knie — —
Midden in de kupten — —
Byt epnd der buptenste ku.
Byt epnd der binneste ku.
Onder int scheen-been
Maer by het ghewicht
En door den voet onder de
enckelen des scheen-beens
Den voet is voor breeet
Daer na maec ic de breeete
des van boren ziende arms.
Den arm is in de mups breeet
In den ellenboghe ist

† E L %

Voor den ellenboghe
Meer teghen de hant
In het ghewicht der hant
En de hant is breeet —

† E L %

0	2	8	0
0	2	1	0
0	1	7	0
0	2	8	0

Daer naer maeck ick by de
eerste oprechte linie / de ghe-
stalte des van bespden / by de
ander / des van boren ziende
Wijs.

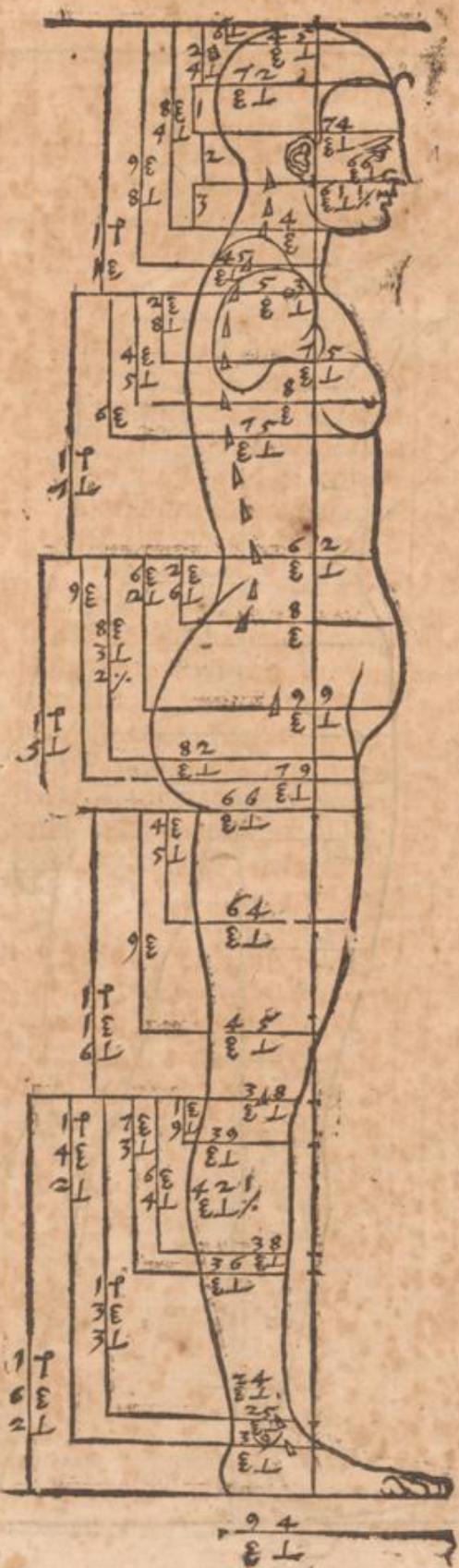
Dan omtrec ic de ghestal-
te des van achteren ziende
Wijs / met de buptenste li-
nien des van boren ziende
Wijs / en splijt haer de bil-
len vant epnde opwaerts
En maeck haer de verssen
breeet —

0	6	2	0
0	1	9	0

Item waner ghy dit Wijs
met den armen krups-wijs
wtstreckt / en de handen om
hoogh verheft / zoo lang als
sy syn / zoo set dan eenen Pas-
ser met den reuen voet 'n den
navel / en den anderen voet
tot de solen / en treect hem al-
zoo ront om.

En ghelyck boven beschre-
ven is / alzoo hebbe ick dit
Wijs hier naer epghentlijck
afghetreecken / met alle haer
Epfers en Caracters / daer
naer lich een jeder kan regu-
leren.

0	1	6	0
0	1	9	0
0	1	9	0
0	3	4	0
0	2	7	0
0	2	4	0

Shepdel/
Achterste werv.
Stern/
Ooghbraeny

Neuse/

Kin/
Schouderhogg.
Halskopl/
Onder de oksle
Tepelein/
Onder de borste

In het weecke/

Navel/

Eynde der heu.
Splijtinghe/
Eynde der
schaemte/
Eynde der billē

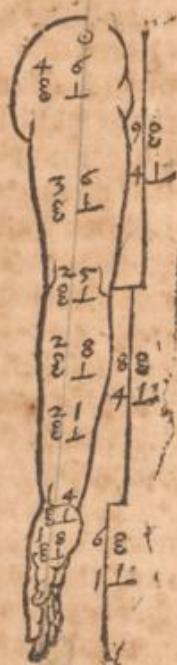
Opgrien/

Op de knie/
Middē in de kri.
Onder de knie/

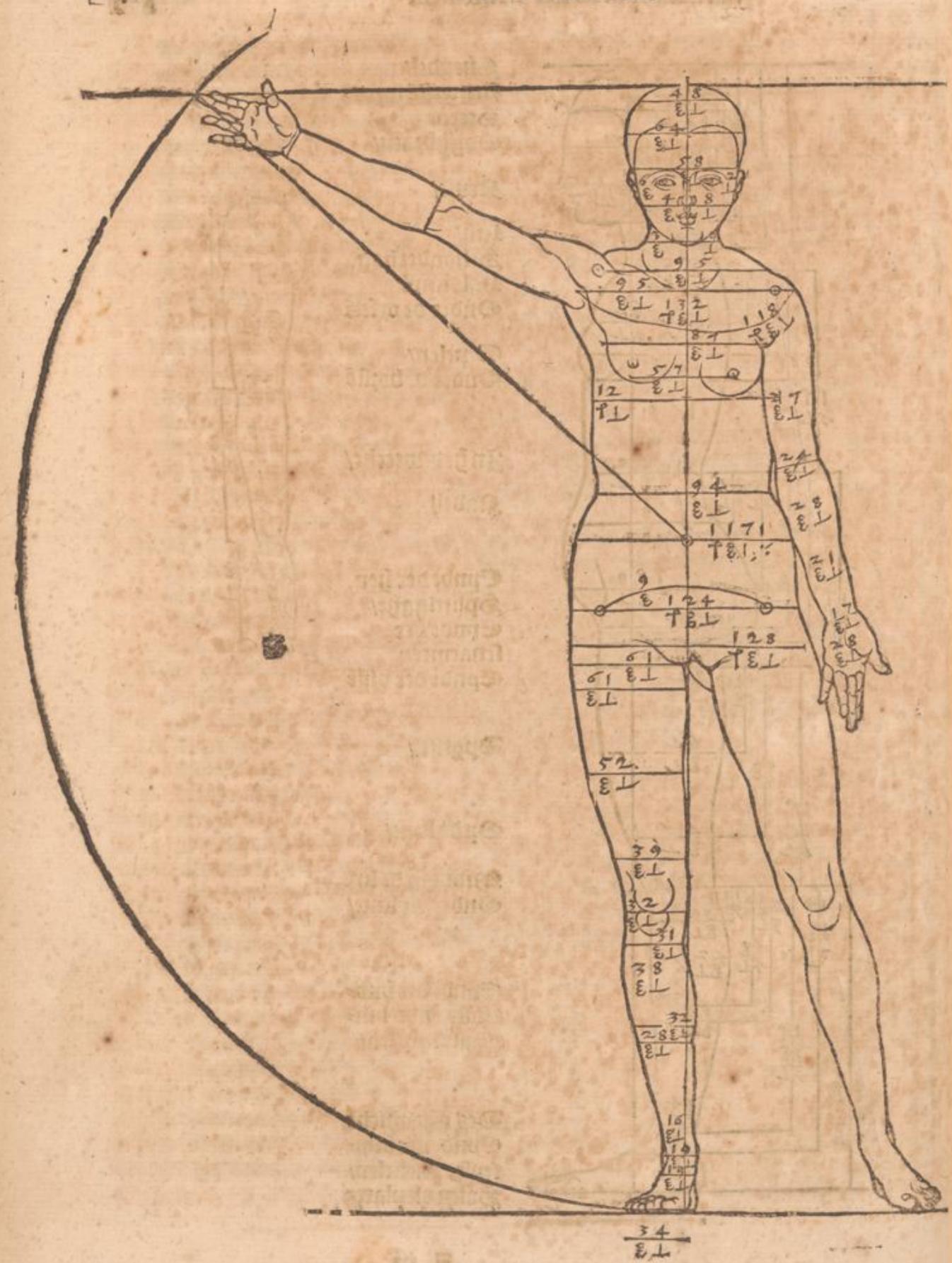
Eynde der bups
tenste ende bin
nenste kantien/

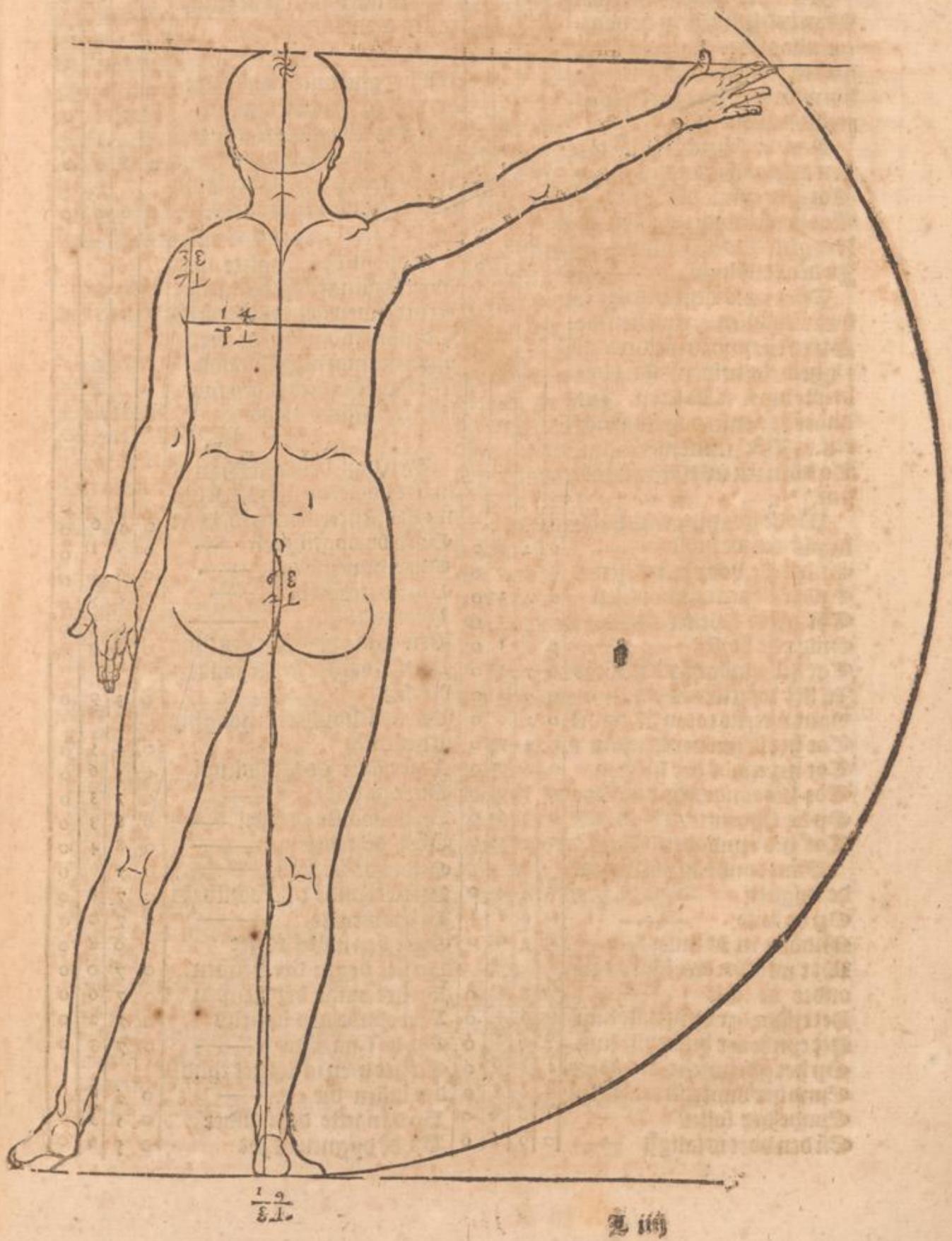
Des ghewricht/
Eynde der bups
tenste enckelen/
Solen oftplatte

Lijf

Her tweede Boeck

Iu wil ic volghens eenen
Man beschrijven/ in de voor-
gaende ordre / daerom meet
ick ten eersten de lengthe der
lidmaten / by de eerste op-
rechte linien.

Van de scheypdel linie/tot
den achtersteu werbel
Tot het eynde deskins
Tot het schoudervleesch
Hooghte des schouder
In den halskupl —

Daer naer deyl ick met 2.
dwerschlinien / tusschen de
Stern en eynde deskins/ in
3. ghelycke velden. Int bo-
venste maec ic de stern. Int
andet de neuse/ oogen en oo-
ren. Int 3. mont en kin.
Zo doen ick met allen hoof-
den.

Wat de hooghte des hals-
kupls tot de borst —
Onder de voorste orselen
Onder de achterste orselen
Tot op de tepeelen —
Onder de borst —
Tot het eynde des borstbees
In het weecke —
Want weecke tot in de navel
Tot het begin der heupen
Tot het eynde der heupen
Tot het eynde des buyncks
Op de schaemte / —
Tot het eynde der billen/
Want eynde der billen tot
de dygnen —
Op de knie —
Midden in de knie —
Wat midden des knies / tot
onder de knie —
Het eynde der buytene kyp.
Het eynde der binneste kyp.
Op het ghewicht des voets
Eynde der buytene enckelen
Eynde dor solen/
En den voet is langh —

Daer naer maec ic de leng-
te des arms alzoo:

Wat het ghewicht der schou-
der tot in den ellenboghe
Wat den ellenboghe tot int
ghewicht der hant —
Wat het ghewicht der hant
tot het eynde der vingers.

Zoo mi dese lengthe niet
dwerschlinien by de 3. op-
rechte linien getogē werden/
zo maec ic dan by de eerste
oprechte linien/op alle dwer-
schelinien de dicke des spde-
lijcken Mans/ alzoo

Den van bespden Man is
in het hooft/ op de dwerschli-
nie des achtersten wervels die

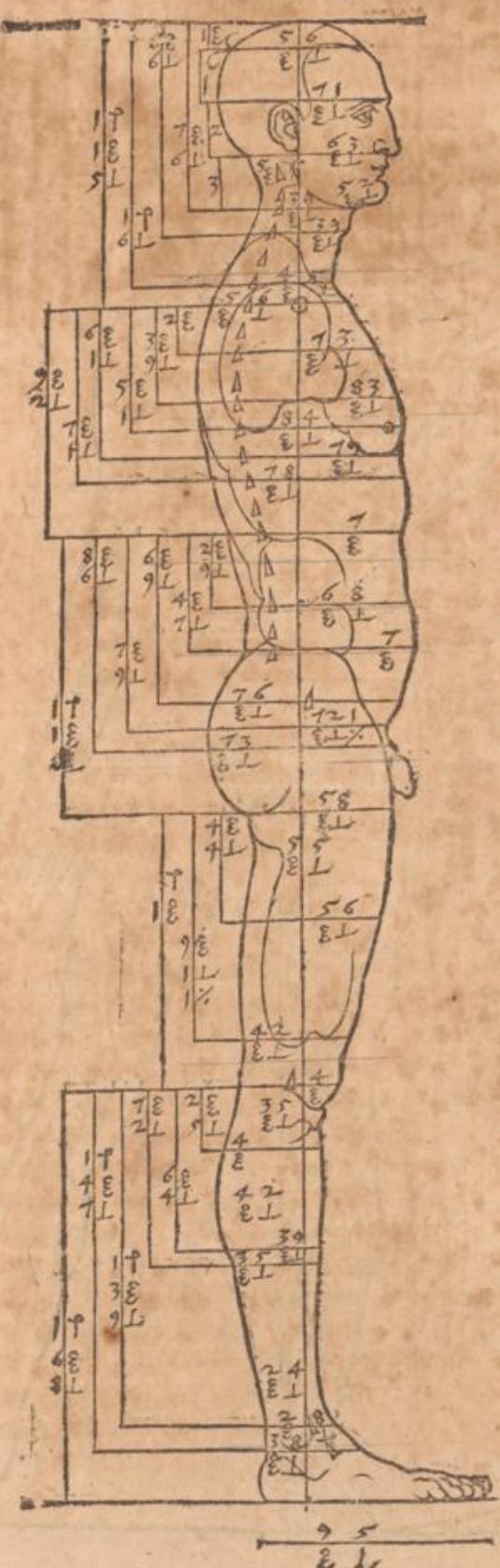
Over de ooghbaen —
Over de neuse —
Over de lippen —
Hals ende kin —
Den hals op de linie deskins
By de hooghte des schouder-
vleesch —
By de schouderen hooghte
is het dick —
Daer over den halskupl
Over de borst —
By de voorste orselen —
Over de tepeelen —
Onder de borsten —
By het eynde des borstbees
In het weecke —
Over den navel is het
By het begin der heupen
By het eynde der heupen
By het eynde des buyncks
Op de schaemte —
En het been is by het eynde
der billen die —
By de naeste daer onder
By de dygnen is het

	T	E	L	%		T	E	L	%	
Op be knie —	0	4	2	0	Achter tusschen de orselen	1	1	8	0	
Midden in de knie —	0	4	0	0	Het lijf is onder de borsten	1	0	9	0	
Onder de knie —	0	3	5	0	breet —	0	9	0	0	
Op de linie onder de knie	0	4	0	0	In het weecke —	1	3	0	0	
Midden in de kupten	0	4	2	0	Ober den navel —	1	0	7	0	
Byp epnde der bumptenste ku.	0	3	9	0	Byp het begin der heupen	1	1	5	0	
Byp epnde der binnesten ku.	0	3	5	0	Byp het epnde der heupen	1	1	5	0	
Onder aent dunst des scheen beens —	0	2	4	0	End op dese linie staen de been leden in de heupen wijs van malckandeten —	0	8	5	0	
In het ghewicht —	0	2	8	0	Byp het epnde des bupicks	1	1	4	0	
Door de enckelen in den voet	0	3	8	0	is het been breet —	0	5	5	0	
Daer naer maec ick de dicte des van bespden ziende arms					Byp de schaemte —	0	5	3	0	
Den arm is in de schouder dick —	0	5	0	0	Byp het epnde der billen —	0	4	4	0	
Byp de achterste orselen	0	3	8	0	Byp de dpgnen —	0	3	5	0	
In den ellenboghe —	0	2	5	0	Op de knie —	0	3	5	0	
Door den ellenboghe —	0	2	6	0	Midden in de knie ist —	0	3	1	0	
Met teghen de hant	0	2	0	0	Onder de knie —	0	3	8	0	
Int ghewicht der handt	0	1	4	0	Midden in de kupten/	0	3	2	0	
En de hant is dic —	0	1	7	0	Byp epnde der bumptenste ku.	0	3	0	0	
Daer naer maeck ick bp de andere oprechtelinie / op allen dwersche linie / de breete des van voren ziende Mans.				0	Byp epnde der binnesten ku.	0	1	7	0	
Den van voren ziende Man/ is int hoof op de linie des achtersten wervels breet	0	6	0	0	Onder in't scheen-been —	0	2	2	0	
Midden door he t voorhoofst	0	6	6	0	In t' ghewicht door de enc- kelen —	0	2	1	0	
Over de ooghbraen —	0	6	2	0	En onder de enckelen dooz den voet —	0	3	7	0	
Ober de ooren —	0	6	8	0	En den voet is breet —					
Over neus en kinnebacken	0	5	2	0	Daer na maeck ic de breete des vanvoren ziende ar ms.					
Ende den hals is op de linie des kings breet —	0	3	5	0	Den arm is in de mups breet —	0	2	6	0	
Byp de hooghte des schouder vleesch —	0	4	0	0	Achter den ellenboghs —	0	2	4	0	
Byp de hoochte der schouder/	1	0	7	0	Door den ellenboghe —	0	3	0	0	
Over den halsknpl —	1	3	4	0	En beter teghen de hant —	0	2	4	0	
Op dese linie staen de schou- derledē wijs van malckander	1	0	8	0	Byp het ghewicht der hant —	0	2	0	0	
Maer de breete over de borst	1	5	2	0	De open hant is breet —	0	3	4	0	
Door tusschen de orselen	1	0	4	0	Zoo nu alle lenghten / dic- tenen breeten op-geteekent zijn / als dan trect ic de gestalt linie daer in. Byp de eerste oprechte linie / naer der sp- den / Maer bp de andere op- rechte linie trect ic syn gestalte					

van boren! Daer naer om-
treck ick de gestalte des van
achteeren ziende Mans / by
de derde oprechte linie / met
de upterste linie des van bo-
ren ziende Mans / En maec
de billen van onder op ghe-
spletten —
En maec de veessen breet
Wanneer ghy desen Man
spæn arm wt strectt/ en hem

spn hoochte verheft/zoo ont-
trekt hem mit eenen Passer/
zettende den eenen voet van
den Passer/in den navel.

En ghelyck hier boven be-
schreven is / alzoo hebbe ick
desens Man na myne meppin-
ghe gantsch af gheteeckent/
op dat ment te beter mach
verstaen.

Schedel/
Voorhoofd/
Ooghoed/
Neuse/

Kin/
Des schouderbly/
Schouder-lide/
Halskopl/
Borst/
De voorste orelen

Tepelen/
Onder de borsten/
Epnde des boest-
beens
In het weecke/
Navel/
Begin der heup/
Epnde der heup/
Epnde des bupex
Op de schaemte

Epnde der bilen/

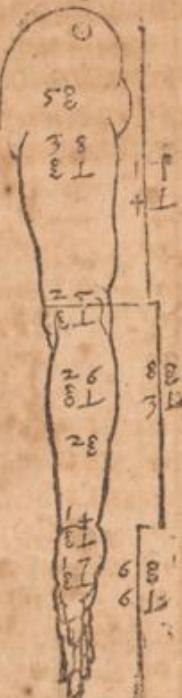
Dygien oft dicte
des beans/

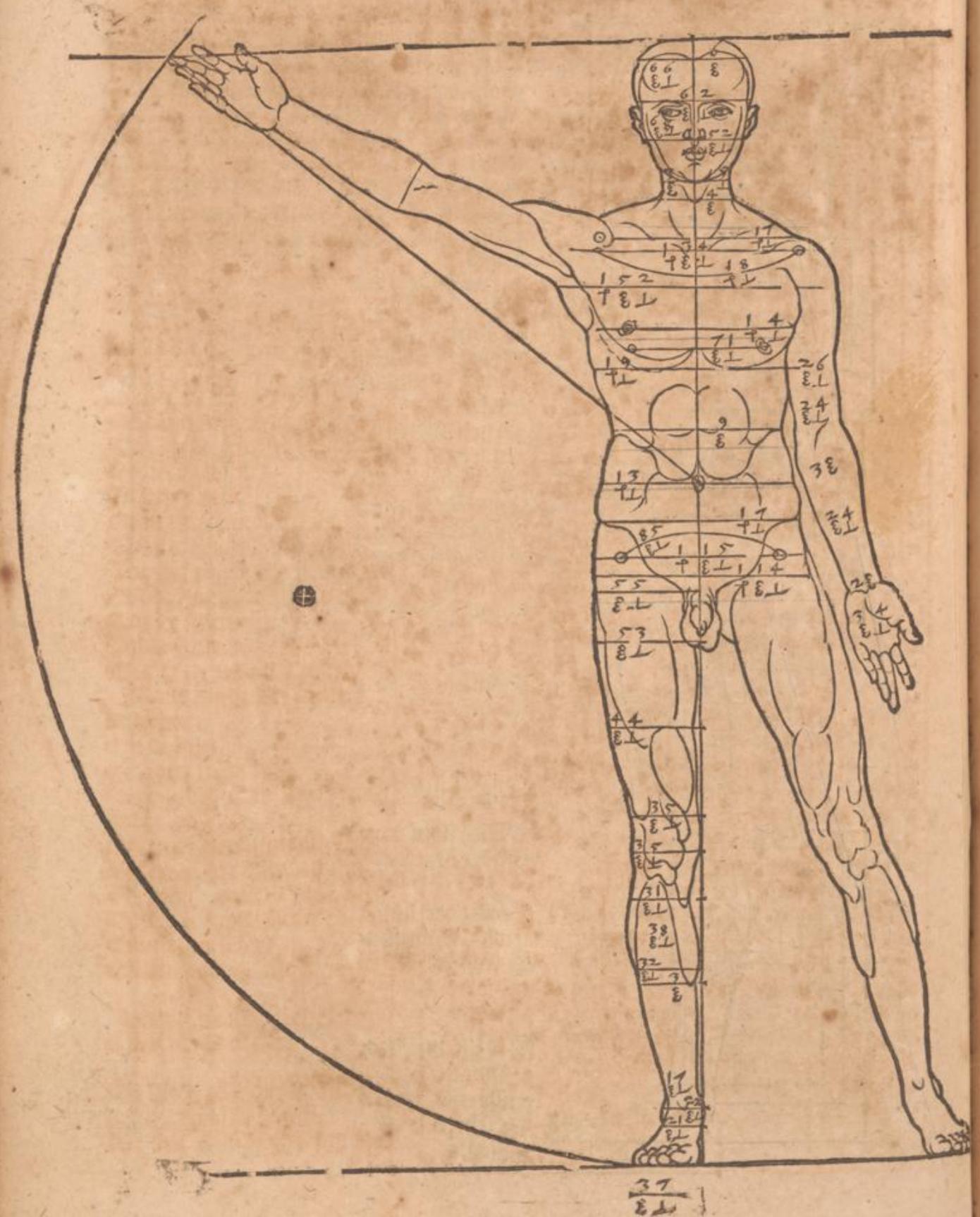
Op de knie

Middē in de knie/
Onder de knie/

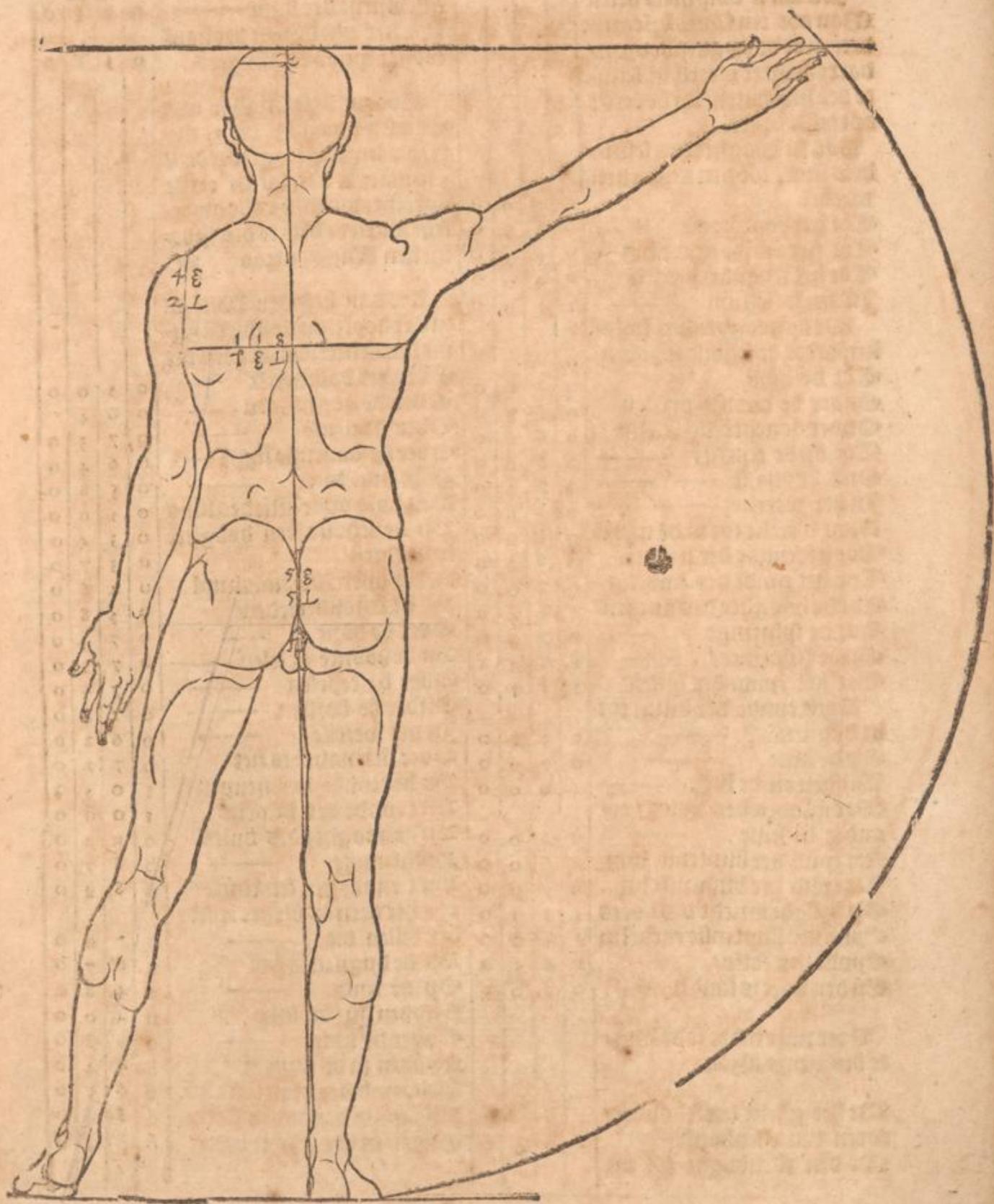
Epnde der bup-
tenste en binnena-
ste kupten/

Des ghewichts/
Epnde der bup-
tenste enckels aen
het scheen-been/
Solen,

37
E.L.

Nu wil ic volghens desen
Man ooc een Wijs beschrij-
ven/in de voor-gaende ordre/
daerom meet ic eerst de leng-
te der lidematen/ by de eerste
oprechte linien.

Van de hoogte des schep-
deis lime/ tot den achtersten
werbel.

Tot het voor-hoofd —
Tot het ende des kins
Tot het schoudervleesch

In den halskupl —

Wat de hoogte des hals-
kupls tot de schouderhooch.

Tot de borst —

Onder de voorste orselen

Onder de achterste orselen

Tot op de tepeLEN —

Onder de borst — —

In het weecke — —

Vant weecke tot in de navel

Tot het eynde der heupen

Tot het eynde des buicks

Tot de hoogte des bucheis

Tot de splijtinge —

Op de schaemte/ —

Tot het eynde der billen/

Vant eynde der billen tot

de dygnen —

Op de knie —

Midden in de knie —

Wat t midden des knies / tot

onder de knie —

Het eynd der buptenste kyn.

Het eynd der binnenste kyn.

Op het ghewicht des voets

Eynd der buptenste enckelen

Eynd der solen/ —

En den voet is langh —

Daer naer maect ic de leng-
te des arms alzoo:

Wat het ghelit der schouder/
tot in den ellenboghe

Wat den ellenboghe tot int

T E L X

T E L X

ghewicht der hant —
Wat het ghewicht der hant
tot het eynde der vingers.

Zoo nu dese lenghte met
dwersch-linien by de 3. op-
rechte linien getogē werden/
zoa maect ic dan by de eerste
oprechte linien/op alle dwer-
schelinien de dicke des spde-
tijcken Wijs/ alzoo

Het van besyden Wijs/ is
in het hoofd/ op de dwerschli-
nie des achtersten werbels die

Over het voorhoofd —

Over de ooghbaen —

Over de neuse —

Over de bovenste lippe —

Hals ende kin —

Den hals op de linie des kins
is het dick —

Maer over den halskupl

By de schouderleden

Over de borst —

By de voorste orselen —

Over de tepeLEN —

Onder de borsten —

In het weecke —

Over den navel is het

By het eynde der heupen

By't eynde des buicks

By de hoogte des bules

Splijtinghe —

By't eynde der schaemte

Ca het been is by het eynde

der billen die —

By de dygnen is het

Op de knie —

Midden in de knie —

Onder de knie —

Midden in de kupten

By't eynd der buptenste ku.

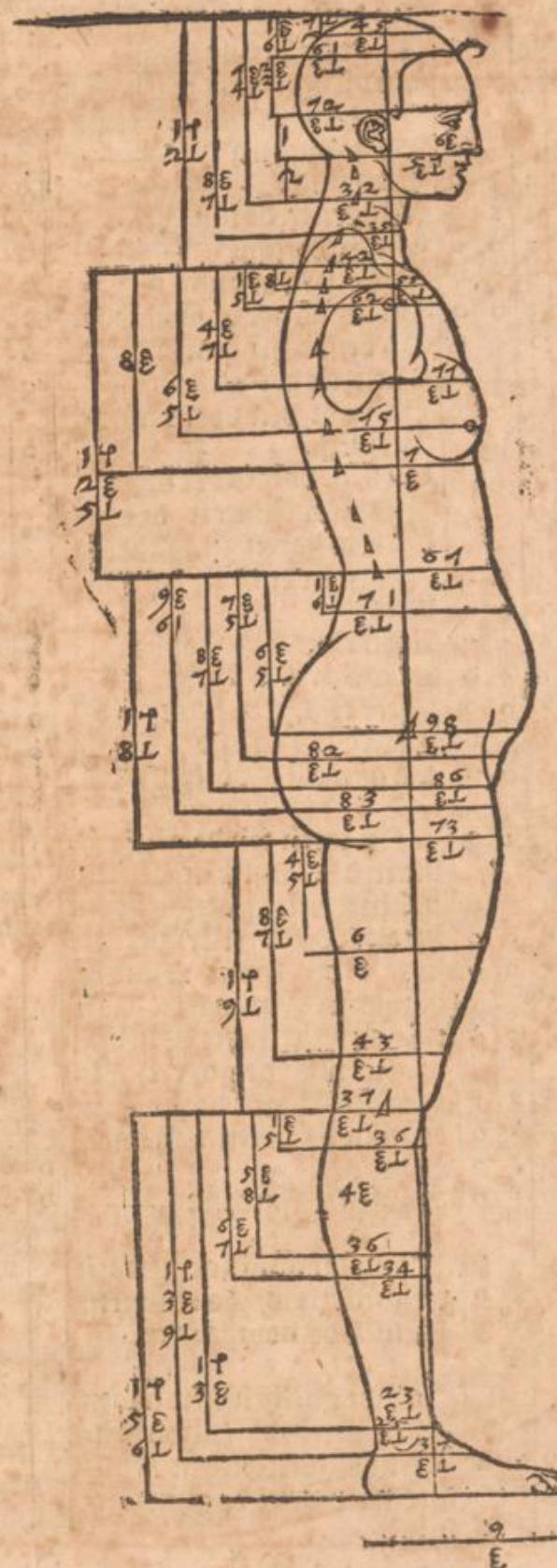
By't eynd der binnenste ku.

Onder in het scheen-been

	T	E	L	%		T	E	L	%
Door het ghewicht —	○	2	6	○	Bij de hooghe des bulcs Maer bij de splijtinghe	1	3	5	○
Bij het epnde der enckelen/ door den voet —	○	3	8	○	En bij het epnd der schaemite Maer bij het epnd der billen	1	3	4	○
Daer na maeck ick de dic- te des spdelijcken arms.	○	4	4	○	Bij de dygnen —	0	6	6	1
De arm is in de schouder die	○	4	4	○	Op de knie —	0	6	6	0
In de mups —	○	3	8	○	Midden in de knie ist	0	4	2	0
In den ellenboghe —	○	2	6	○	Onder de knie —	0	3	8	1
Voor den ellenboghe	○	2	7	○	Midden in de kuyten	0	3	7	0
Heer teghen de hant	○	2	0	○	Bijt epnd der buptenste ku.	0	4	3	0
In het ghewicht —	○	1	5	○	Bijt epnd der binnesten ku.	0	3	9	0
De hant is dick —	○	1	8	○	Maer op het ghewicht	0	3	4	0
Daer na maeck ic bij de 2. oprechte linie/ op allen dwers- che linien/ de breete des van voren ziende Wijs.	○	5	0	○	En door deel voet onder de enckelen!	0	1	7	0
Het Wijs is int hooft / op de dwerschlinie des achter- sten werbels breet —	○	6	4	○	En den voet is ooc breet	0	2	1	0
Op de linie des voor-hoofts	○	6	5	○	Daer na maeck ic de breete des van voren ziende arms.	0	3	5	1
Midden door het voor-hooft	○	6	5	○	Den arm is in de mups	○	2	9	0
Op de linie der ooghbraen	○	6	0	○	breet —	○	2	4	0
Over de ooren	○	6	5	○	Achter den ellenboghe	○	3	9	0
Over neuse en kinnebacken	○	5	0	○	Voor den ellenboghe	○	2	4	0
Ende den hals is op de linie	○	7	0	○	Heer teghen de hant	○	1	8	0
deskins breet —	○	5	6	○	In het ghewicht —	○	3	0	0
Maer tot de hooghe des	○	6	6	○	En de hant is oock breet	○	6	0	0
schoudervleesch / ist breet	○	6	5	○	Nu trek ik de ghestalte-	○	2	0	0
Over den hals-kopl	1	0	6	○	linien des Wijs/ in de voor- beschreven lenghe/dickte en breete. Bij de eerste oprechte	○	6	0	0
Over de schouderleden	1	2	0	○	linie na der spden Maer bij de andere/voor-waert. Daer	○	6	0	0
Op dese linie staen de schou- derleden wist van malkander	○	6	5	○	na omreckick het Wijs van achteren/bij de 3. oprechte li- nien des Wijs van voren/	○	6	0	0
Maer de breete over de borst en schouder —	1	3	7	1	en splijt de billen van onde- ren op.	○	2	0	0
Tusschen de Orselen —	○	9	1	○	De verslen syn breet —	○	6	0	0
Tusschen de achterste orselen	1	0	5	○	Zo nu dit Wijs arm hooch wrighestrect is/zoo omrectse ghelyck de voor gaende.	○	6	0	0
Tusschen de tepeken	○	6	8	○	Ende ghelyck ick boden beschreven hebbe/ alzoo heb- be ick af-gheteekent / ende hier naer voor oogen ghe- steld.	○	2	0	0
Ende onder de borsten is het	○	9	7	○					
lijf breet —	○	8	8	○					
De breete in het wecke	○	1	1	2					
Over den nab l —	1	3	0	○					
Bij het epnde der heupen	○	9	5	○					
Op dese linie staen de beenen	○	9	5	○					
in de heupen wist van male- kanderen —	1	3	2	1					
Oock ist lijf bij het epnde des	○	3	2	1					
bupcr breet	○	3	2	1					

Het tweede Boeck

34

Schepdel
Achterste wet.
Doorkhoest
Ooghebraen

Reise
Kasse

Schouderble.

Dalskuyf
Schouderhos.
Schouderliden
Orjelen

Tepelen
Onder de boy-
sten

In het weeke
In den nabel

Begin der heu,
Epnde des
huycks
Ssplittinghe
Der schaemke
Epud der vil-
len

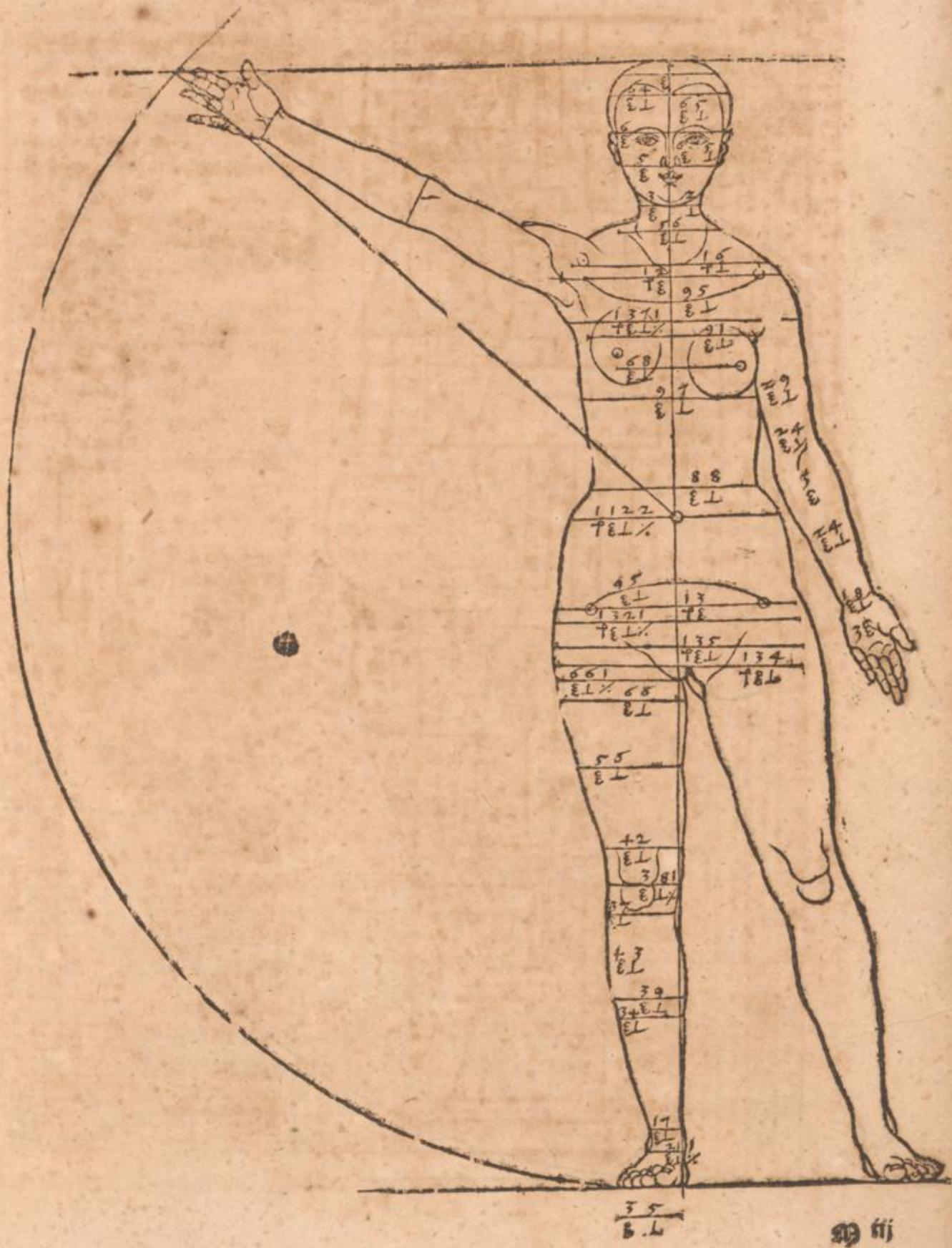
Oppgaven

Op de knie

Midden in de
knie
Onder de knie

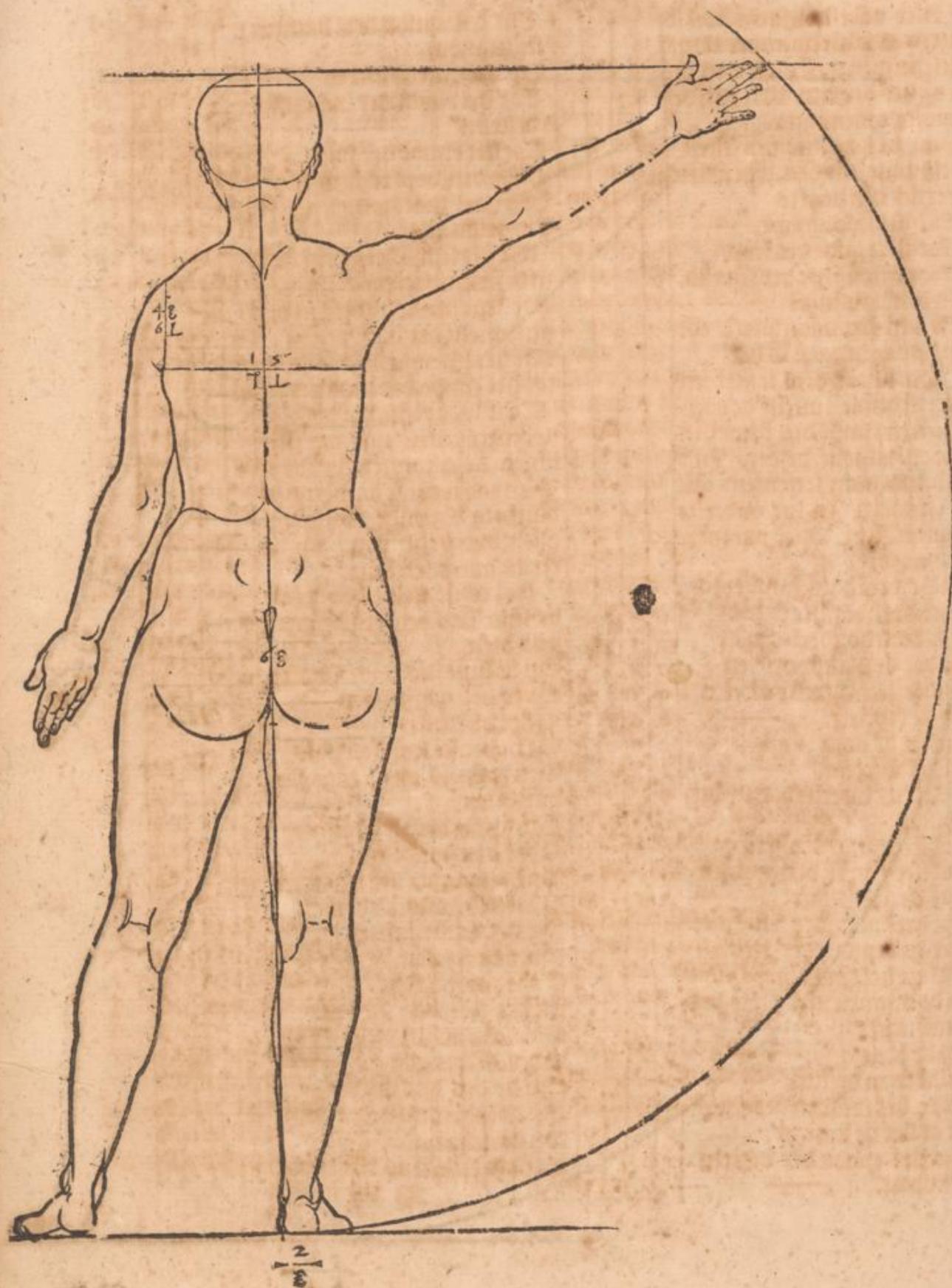
Eynd der bunt
kenste en bin
nenste huyten

Hooghte des
ghewichts
End' der enc
helen
Solen.

35
EL

35
EL

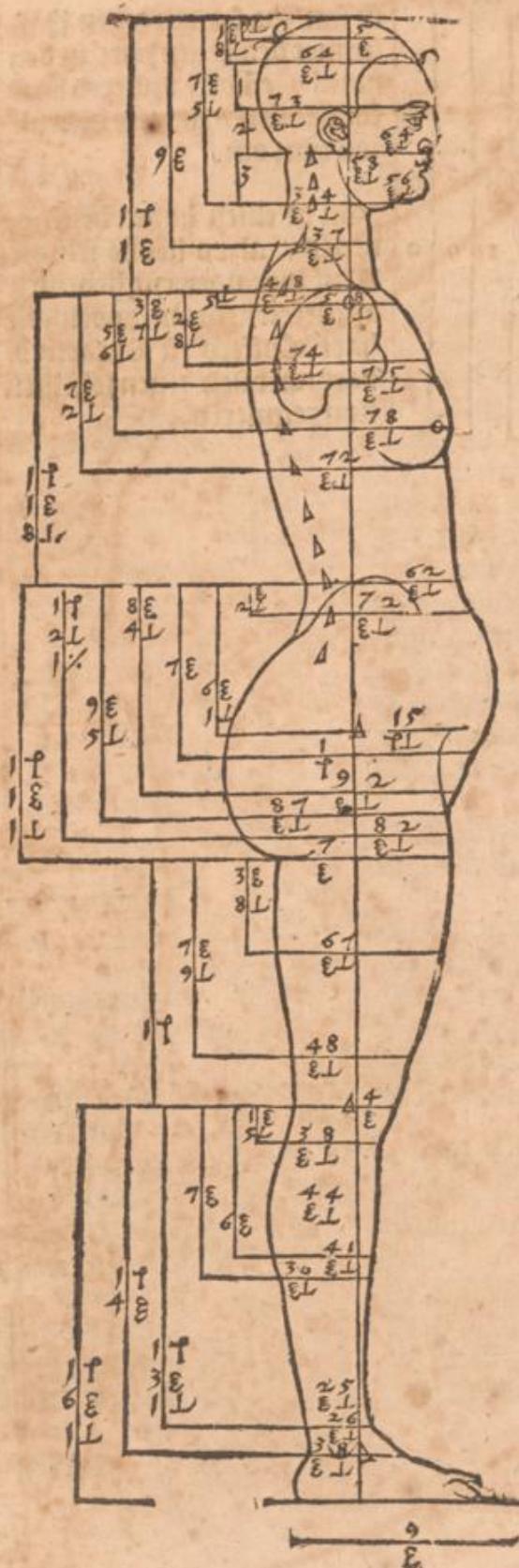
T E I %	T E I %
Hier naer volghens wil ic desen Man een ander Wijf beschrijven / en niet eerst de lenghte der lymaten / in de voorz oedeninghe.	Tot het eynde der binnest ste kuyten —
Van de hoogte des schep vels-linie tot den achtersten wervel des hoofds	Op het ghewicht is
Tot het voor-hoofd —	Tot het eynde der buptenste enckelen —
Tot het eynde deskins	Tot het eynde der solen
Tot de hoogte der schoud.	Ende den voet is langh
In den halskupl —	Hier nae maec ic de lenghte des arms also:
En van het voor-hoofd / tot op de ooghbraen is het	Wt het schouderghelit tot in den ellenboghe is het
Daer naer depl ic niet een dwerschlinie tusschen de oog- braen en eynde deskins / in twee ghe lijcke velden / In't bovenste maec ic de neuse oo- ge en ooren / In het onderste mont en kin. Daer nae meer ik voorzder:	Wt den ellenboghe tot in het ghewicht der hande
Wt den hals-kupl tot de schouderhoogte is het	Wt het ghewicht der hant tot het eynde der vinghers
Tot de schouderleden ist	Zo ic nu de lenghte door 3. oprechte linien / niet dw. rtsch linien door-toghen hebbe /
Onder de voorste okselen	Dan zoo macc ic de dicte des van behinde ziende Wijs / op allen dwerschlinien / by de eerste oprechte line.
Onder de achterste okselen	het Wijf is int hoofd / op de linie des achtersten wer- vels dick
Op de teylen —	Op de linie des voor-hoofts
Onder de borst —	Over de ooghbraen —
In het weecke —	Over de neuse —
Wt het weecke tot in den navel is —	De bovenste lippe en hals
Tot het eynde der heupen	Den hals is op de linie des kins dick
Tot het eynde des buicks	Schouderbeesch hoogte
Tot de splijtinge —	Over den hals-kupl
Tot het eynde der schaemte	By de hoogte der schouder
Tot het eynde der billen	Over de schouderleden
Van het eynde der billen tot de dpgnen ofte dicte des beens is het —	By de voorste okselen
Op de knie —	Over de teylen —
Midden in de knie —	Onder de borsten —
Wt het midden des knies tot onder de knie is —	In het weecke —
Tot het eynde der bupten- ste kuyten —	Over den navel —
	Over de heupen —
	Eynde des buicks —
	By de splijtinge der billen
	By de schaemte —
	Ende het been is ten eynde

Het vyveede Boeck

	T	E	L	%		T	E	L	%
der billen dict	0	7	1	0	Het lijf is tuschen de horsten	0	9	4	0
By de dygnen	0	6	0	0	breet	0	8	4	0
Boven de knie	0	4	3	0	In het weecke	0	1	1	2
Midden in de knie	0	3	7	0	Over den navel	1	2	8	0
Onder de knie	0	3	6	0	Over der heupen	1	2	8	0
Midden in de kupten	0	4	0	0	Op dese linie staen de beenen	0	9	1	0
By t eynd der bumptenste ku.	0	3	6	0	in de heupen wint van malcken	1	3	0	0
By t eynd der binnesten ku.	0	3	4	0	kanderen	0	6	4	0
Onder in het scheen-been	0	2	3	0	By het eynde des buecks	1	2	9	0
Over het ghewricht	0	2	5	0	By de splijtinghe des Wijs	0	6	4	0
By de enckelen dooz de voet	0	3	7	0	By t eynde der schaemte	0	6	3	0
Daer naer maect ic de drie te des sydelijken arms	0	4	4	0	By het eynde der billen	0	5	3	0
De arm is inde schouder dic	0	3	7	0	By de dygnen	0	4	0	0
In de mups	0	2	4	0	Op de knie	0	3	6	0
In den ellenboghe	0	2	6	0	Midden in de knie	0	3	5	0
Voor den ellenboghe	0	1	5	0	Onder de knie	0	4	0	0
Int ghewricht der hant	0	1	8	0	Midden in de kupten	0	3	8	0
En de hant is dict	0	4	9	0	By t eynd der bumptenste ku.	0	3	4	0
Daer naer maeck ick by de andere oprechte linie / op allen dwerschlituen / de breete des voren ziende Wijs	0	6	3	0	By t eynd der binnesten ku.	0	1	6	0
Het Wijs is int hooft op de linie des achtersten wer- vels breet	0	6	5	0	Onder in de scheen-been	0	1	7	0
Het voorhooft	0	6	0	0	Maer by het ghewricht	0	2	0	0
Midden dooz voorhooft	0	6	5	0	En dooz den voet onder de enckelen des scheen-beens	0	3	3	0
De noghbraen	0	6	0	0	Den voet is voor breet	0	2	7	0
De ooren	0	6	5	0	Daer naer maect ic de breete des van voren ziende arms.	0	2	3	0
De neus en kinnebacken	0	4	8	0	Den arm is in de mups breet	0	2	9	0
En den hals is op de linie	0	3	3	0	Achter den ellenboghe ist	0	2	3	0
deskins breet	0	4	0	0	Voor den ellenboghe	0	2	3	0
Schonderbleesch hooghe	0	8	2	0	Weer teghen de hant	0	1	6	0
Over den halskupl	1	0	5	0	In het ghewricht der hant	0	1	6	0
By de schouder hooghe	1	2	2	0	En de hant is breet	0	3	0	0
Over de schouderleden	0	9	6	0	Zoo nu alle lenghten / dic- ten en breeten opgeteekent	0	2	7	0
Op dese linie staen de schou- derleden wint van malcken- deren	0	8	9	0	zijn / als dan treec ic de gestalt	0	2	3	0
Voor tuschen de orselen	0	9	9	0	linie daer in. By de eerste Tuschen de achterste orselen	0	2	9	0
Maer over half van de dor- sten en schouder	1	7	5	0	oprechte knie / naer der sp-	0	1	6	0
Tuschen de cepele	0	6	4	0	rechte linie treec ick de gestalte	0	3	0	0
					des van voren ziende Wijs.				

van de proportie des Menschen:

	T	E	I	%		T	E	I	%
Dan omtree ic de ghestalte des van achteren ziende Wijs / met de bumpteste lijnen des van voren ziende Wijs / en splint haer de bilen van't epnide opwaerts En maeck haer de verssen heet	0	6	8	0	sp sijn/300 set dan eenen Passer met den eenen voet in den navel / en den anderen voet tot de solen / en treect hem als 300 ront om.	0	1	9	0
Item wanmeer ghy dit Wijs met den armen krups wijs verstreckt / en de handen omhoogh verheft / 300 lang als					En ghelyck boven beschreven is / alzoo hebbe ick dit Wijs hier naer eghentelijck afgheteekent / met oock alle hare Cyfvers en Caracters / daer naer lich eenen jegelyck kan reguleren.				

Schepdel
Achterste wer-
vel
Voorhoofd
Ooghaaren
Neuse

Kinn
Schouderblee.

Halskopl
Schouder

Voist
Vooste oxselen

Tepelen

Onder de voist

In het weechie

In den navel

Epnd der heu.
Des bupsch
Hoogchte der
schaemte
Splijtinghe
Epnd der bille

Opghuen

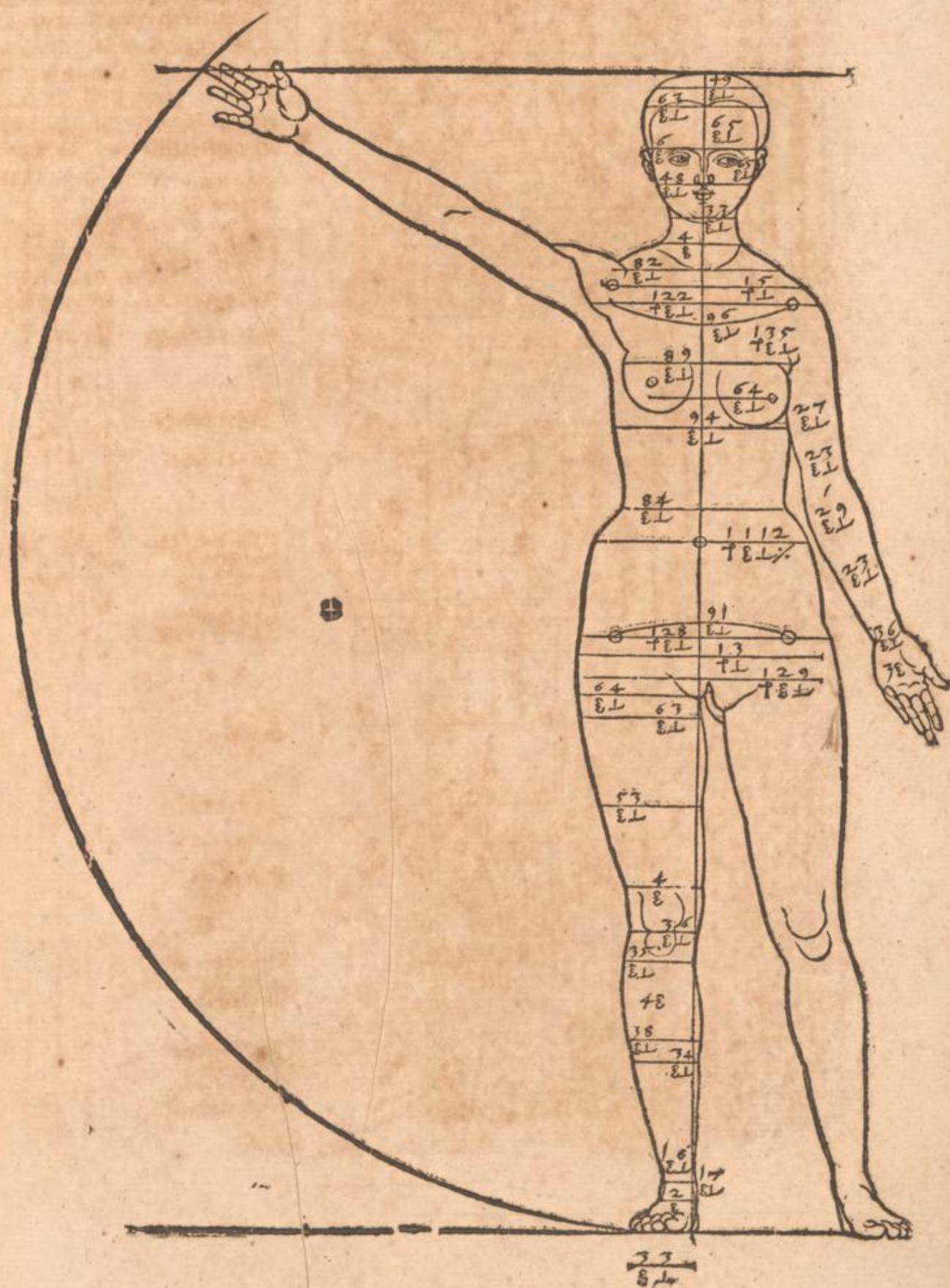
Op de knie

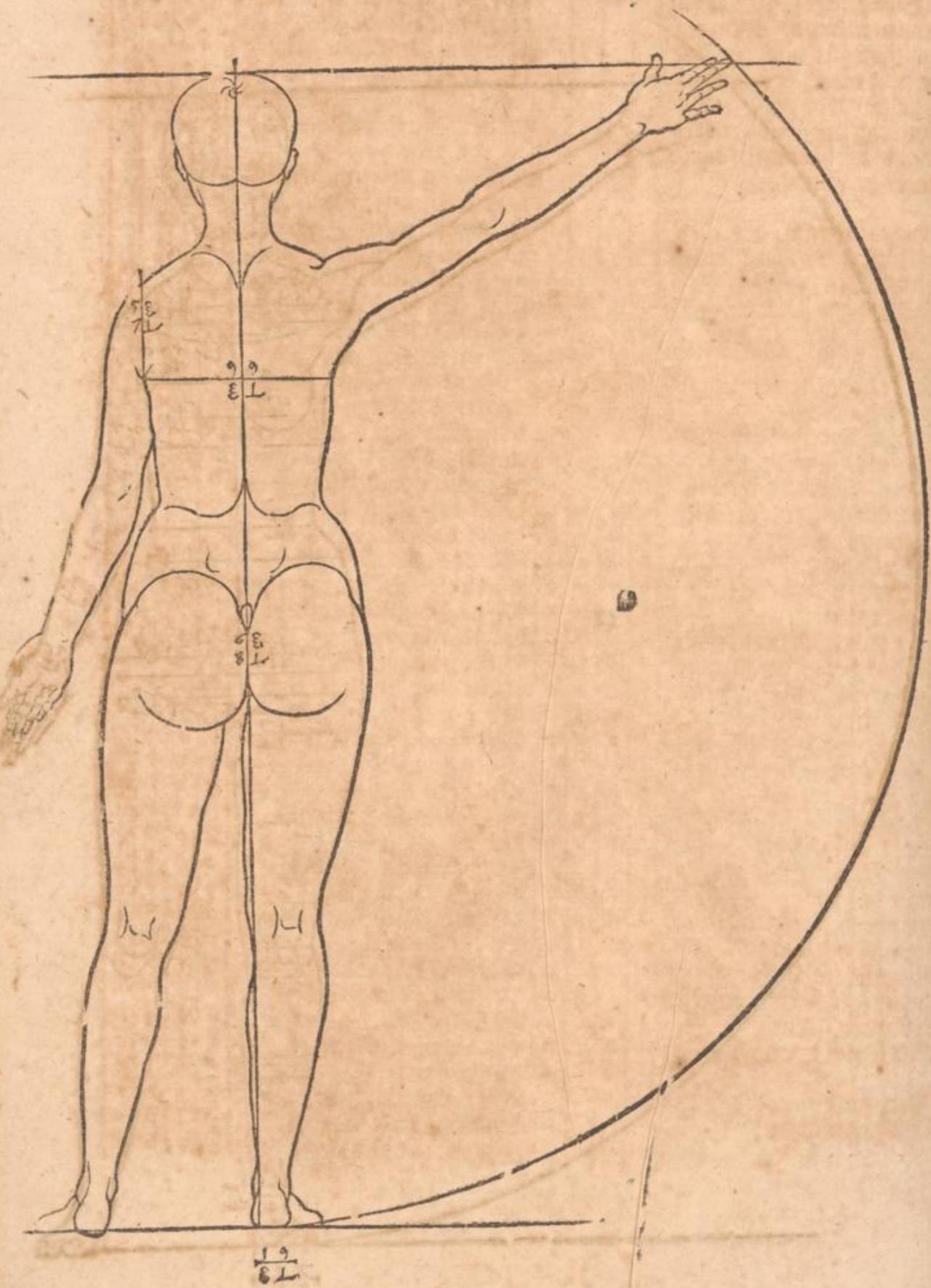
Midden in de
knie

Epnde der bups
tenste en bins
nenste kuyten

Hoochthe des
ghewichts
Epnde der bups
tenste enckelen

Solen

¶ E L %

Au wil ic volghens eenen
dunnen en smallen Man me-
ten / welc men vooz een lang
persoon mach gebruiken/
en volge oor de voor-gaende
ordre/daerom maect ic eerst de
lenghte der lietmaten/ by de
eerste oprechte linien.

Van de hooghe des schep-
dels linie/ tot den achtersten
wervel. —

0 0 7 0

Tot het voor-hoofd —

0 1 8 0

Tot het epnde des kins —

0 7 0 0

Tot het schoudervleesch —

0 8 0 0

Tot de hooghe der schoud. —

1 0 0 0

In den halskupl —

1 0 9 0

Wt de hooghe des hals-
kupls tot de borst —

0 1 9 0

Onder de voorste orselen —

0 3 3 0

Onder de achterste orselen —

0 3 8 0

Tot op de tepeelen —

0 4 4 0

Onder de borst —

0 5 5 0

Het epnde des borst-beens —

0 7 0 0

In het weecke —

1 0 0 0

Vant weecke tot in de navel —

0 2 0 0

Tot het begin der heupen —

0 2 5 0

Tot het epnde der heupen —

0 5 9 0

Op de schaemte/ —

0 7 3 0

Tot het epnde det billen/ —

1 0 0 0

Dent epnde det billen tot
de dpgnen —

0 4 5 0

Op de knie —

0 9 1 1

Midden in de knie —

1 1 8 0

Wt c midden des knies / tot
onder de knie —

0 1 6 0

Het epnd der bumente kyp. —

0 6 2 0

Het epnd der bumente kum. —

0 6 8 0

Op het ghevricht des voets —

1 4 8 0

Epnd der bumente enckelen —

1 5 6 0

Ennde der solen/ —

1 7 3 0

En den voet is langh —

0 8 5 0

Daer naer maect ic de leng-
te des arms alzoo:

Wt het ghelit der schouder/
tot in den ellenboghe —
Wt den ellenboghe tot int
ghewricht der hant —
Wt het ghevricht der hant
tot het epnde der vingers.

1 0 6 0
0 8 5 0
0 5 4 0

Zoo nu dese lenghte met
dwersch-linien by de 3. op-
rechte linien getogē werden/
zoo maect ic dan by de eerste
oprechte linien/op alle dwer-
schelinien de dicke des spē-
lijcken Mans/alzoo

Den van besyden zienden
Man / is in het hoofd / op de
dwerschlinie des achtersten
wervels dick —
Over het voorhoofd —
Over de ooghbaen —
Over de neuse —
Over de bovenste lippe —
Den hals op de linie des kins
By de hooghe des schou-
der vleesch / is het dick —
By de schouderleden —
Maer over den halskupl —
Over de borst —
By de voorste orselen —
Over de tepeelen —
Onder de borsten —
By het epnde des borst-
beens —
In het weecke —
Over den navel is het —
Begin der heupen —
By het epnde der heupen —
Over de schaemte en billen —
En het been is by het epnde
der billen dic —
By de dpgnen / is het —
Op de knie —
Midden in de knie —
Onder de knie —
Midden in de kypen —

0 4 7 0
0 6 1 1
0 6 7 0
0 5 8 0
0 5 2 0
0 3 4 0
0 3 7 0
0 4 3 0
0 5 0 0
0 7 1 0
0 7 5 0
0 7 6 0
0 7 1 0
0 7 0 0
0 5 8 0
0 6 0 0
0 7 7 0
0 7 0 0
0 5 4 0
0 5 2 0
0 3 8 0
0 3 2 0
0 3 0 0
0 3 0 0

	F	E	T	%		F	E	L	%	
Wyt eynde der bumptenste ku.	0	1	4	0	In het weecke	—	0	8	1	0
Wyt eynde der binnenste ku.	0	3	0	0	Over den navel	—	0	9	1	0
Onder aent dunst des scheen beens	0	2	0	0	Wp het begin der heupen	—	0	9	0	0
In het ghewricht	0	2	3	0	Wp het eynde der heupen	—	1	0	0	0
Door de enckelen in den voet	0	3	5	0	En op dese linie staende been leden in de heupen wint van malckanderen	—	0	7	5	0
Daer naer maesk ick de dickte des van bespden zien den arms.					En over de schaemte is het breet	—	0	9	9	0
Den arm is in de schouder dick	0	4	0	0	Wp het eynde der bill.n	—	0	4	7	0
In de mups	0	3	0	0	Wp de dpgnen	—	0	3	7	0
In den ellenboghe	0	2	1	0	Op de knie	—	0	2	8	0
Voor den ellenboghe	0	2	2	0	Midden in de knie ist	—	0	2	6	0
Int ghewricht der handt	0	1	2	0	Onder de knie	—	0	2	6	0
En de hant is dic	0	1	4	0	Midden in de kupten	—	0	3	2	0
Daer naer maeck ick by de andere oprechte linie / op allen dwersche linie / de breete des van voren ziende Mans.					Wyt eynde der bumptenste ku.	—	0	2	8	0
Den van vore ziende Man/ is int hooft op de linie des achtersten werwels breet	0	4	4	0	Wyt eynde der binnenste ku.	—	0	2	5	0
Over het voor-hooft	0	5	5	0	Onder in t scheen-been / aent smalste	—	0	1	2	0
Over de ooghbaen	0	5	2	0	In t ghewricht door de en- kelen	—	0	1	6	0
Over de ooren	0	5	8	0	En onder de enckelen door den voet	—	0	1	5	0
Over neus en kinnebacken	0	4	3	0	En den voet is breet	—	0	3	0	0
Ende den hals is op de linie										
des kins breet	0	3	1	0	Daer naer maeck ick de breete des van voren zienden arms.	—				
Wp de hooghe des schouder vleesch	0	3	6	0	Den arm is in de mups breet	—	0	2	2	0
Wp de hoochte der schouder	0	8	8	0	Voor den ellenboghe	—	0	2	5	0
Over den halshuypl	1	1	2	1	Wp het ghewicht der hant	—	0	1	4	0
Op dese linie staen de schou- derleden wint van malckander	0	9	4	0	De open hant is breet	—	0	2	5	0
Maer de breete over de borst	0	3	2	0	Zoo nu alle lenghten / dic- ten en breeten op-geteckene zijn / als dan trek ic de gestalt linie daer in. Wp de eerste oprechte linie / naer der sp- den / Maer by de andere op- rechte linie trek ick de gestalte des van voren ziende Mans.	—				
Tusschen de orselen	0	9	0	0						
Achter tusschen de orselen	1	4	0	0						
Voor tusschen de Tepelen	0	7	0	0						
Het lijf is onder de borsten breet	0	9	6	0						
Wyt eynde des borstbeens	0	9	0	0						

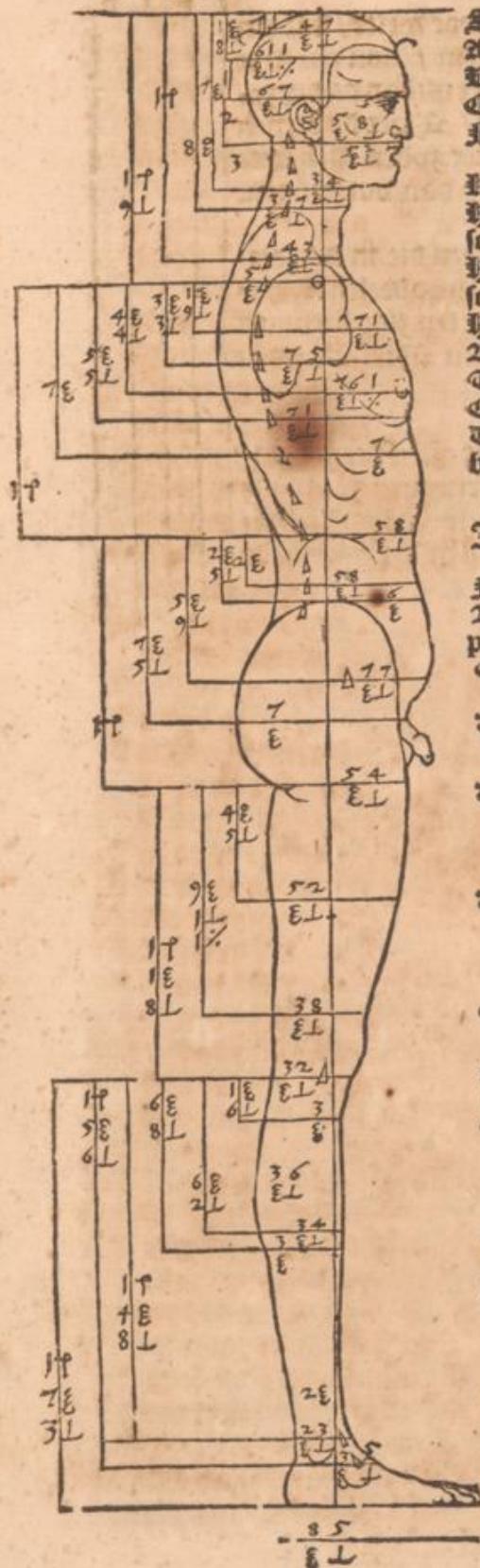
Van omteet ic de ghestalte
des van achteren ziende
Hans/ by de derde oprechte
lime / met de vuptenste lime
des van voren ziende Hans/
en split hem de billen van
onderen opwaerts — —
Ende maeck hem de verssen
breet

Eñ ghelyckerwijs als ick
desen boven geschreven han-
hier voor ooghen gestelt heb-
be / alzoo hebbé ick hem hier
naer af-gheteeckent / om dat
sich een ieghelyck daer naer
te beter mach reguleren.

Men zal ooc weten/ dat een
seder lichaem / van voten te
zien/breedet is/dan na det zp-
den dicker / Maect de beenen
zijn van tet zpden dicker te
zien/ dansp van voten doen.

De beelden die in den eer-
sten boeck/ met beelen en cys-
feren gemeten zijn/die mach
men niet den Heet-staf oock
meten.

Ende het gheest een groote veranderinghe / zoo wan- neer een heelt syn hooft beno- men / en een ander in de stede ghestelt wort.

Schepdel
Achterste wer.
Doochoost
Ooghaaren
Neuse

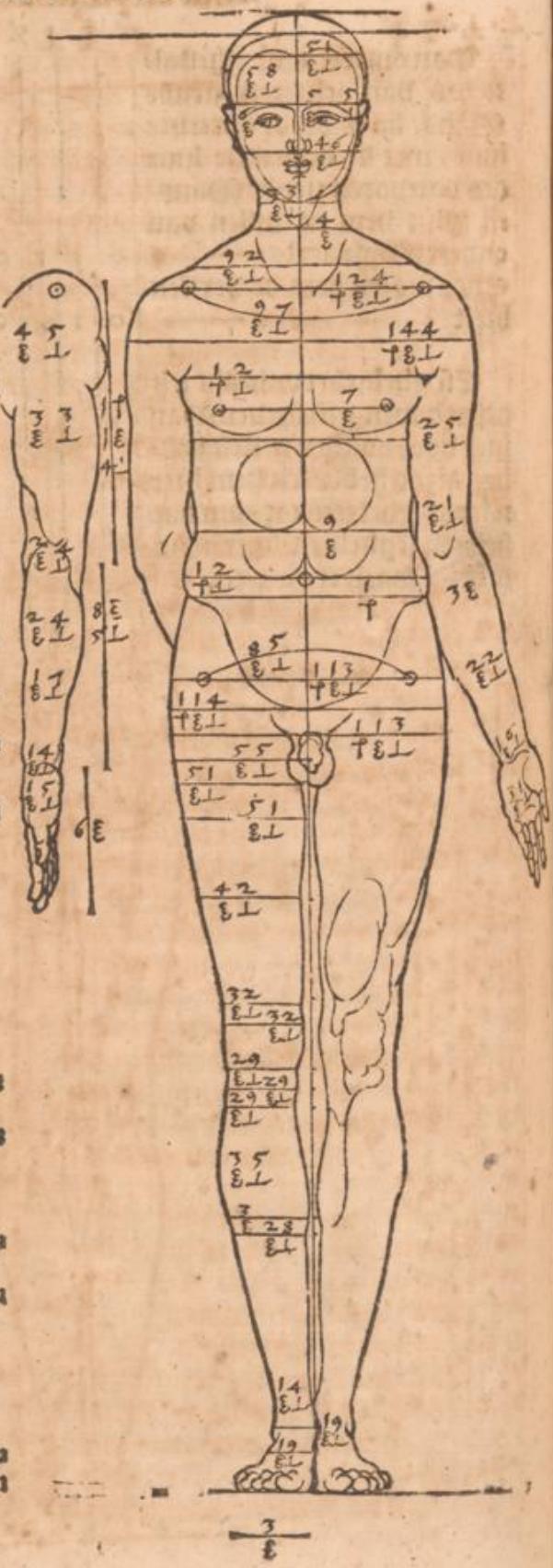
Kinnne
Hoogbre des schoudervlees.
Hooghte der schouder
Halskopl
Borst
Tepelen
Onder de borst
Des borst beens

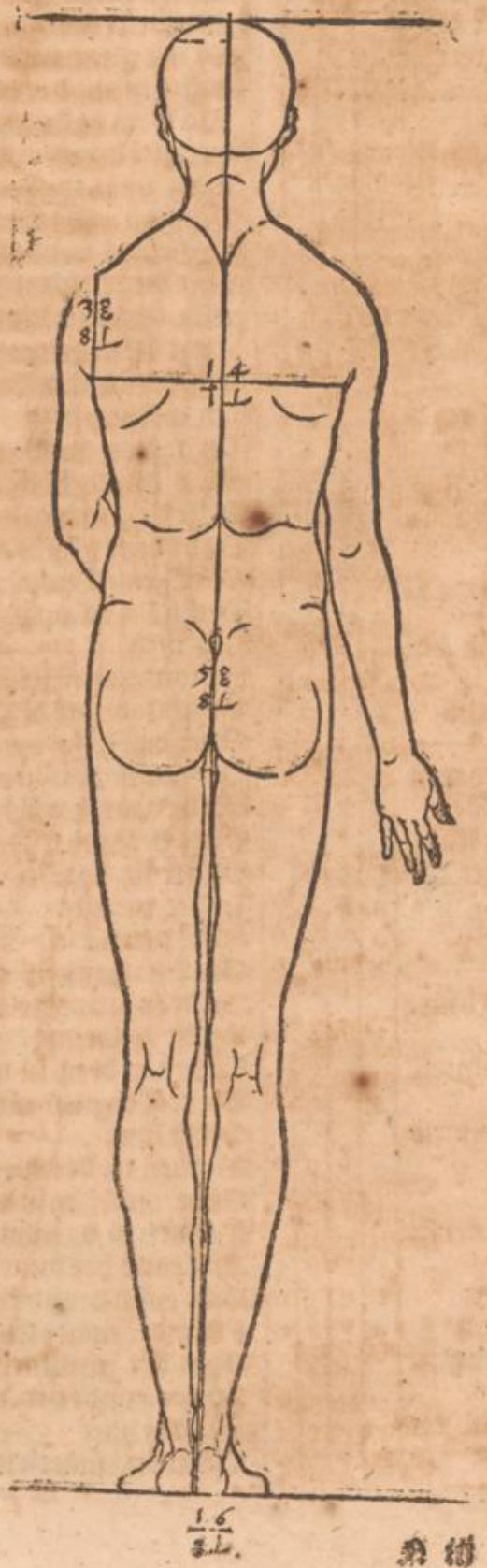
In het weelke
Navel
Begin der heu pen
End der heu pen
Der schaemic
Veraersbillen
Dypgnen

Op de knie
Midden in de knie
Onder de knie

Opnd der hup tensie en bin nenste huppen

Hooghte des ghegewichts
Opnd der hup tensie enchelen
Dolen.

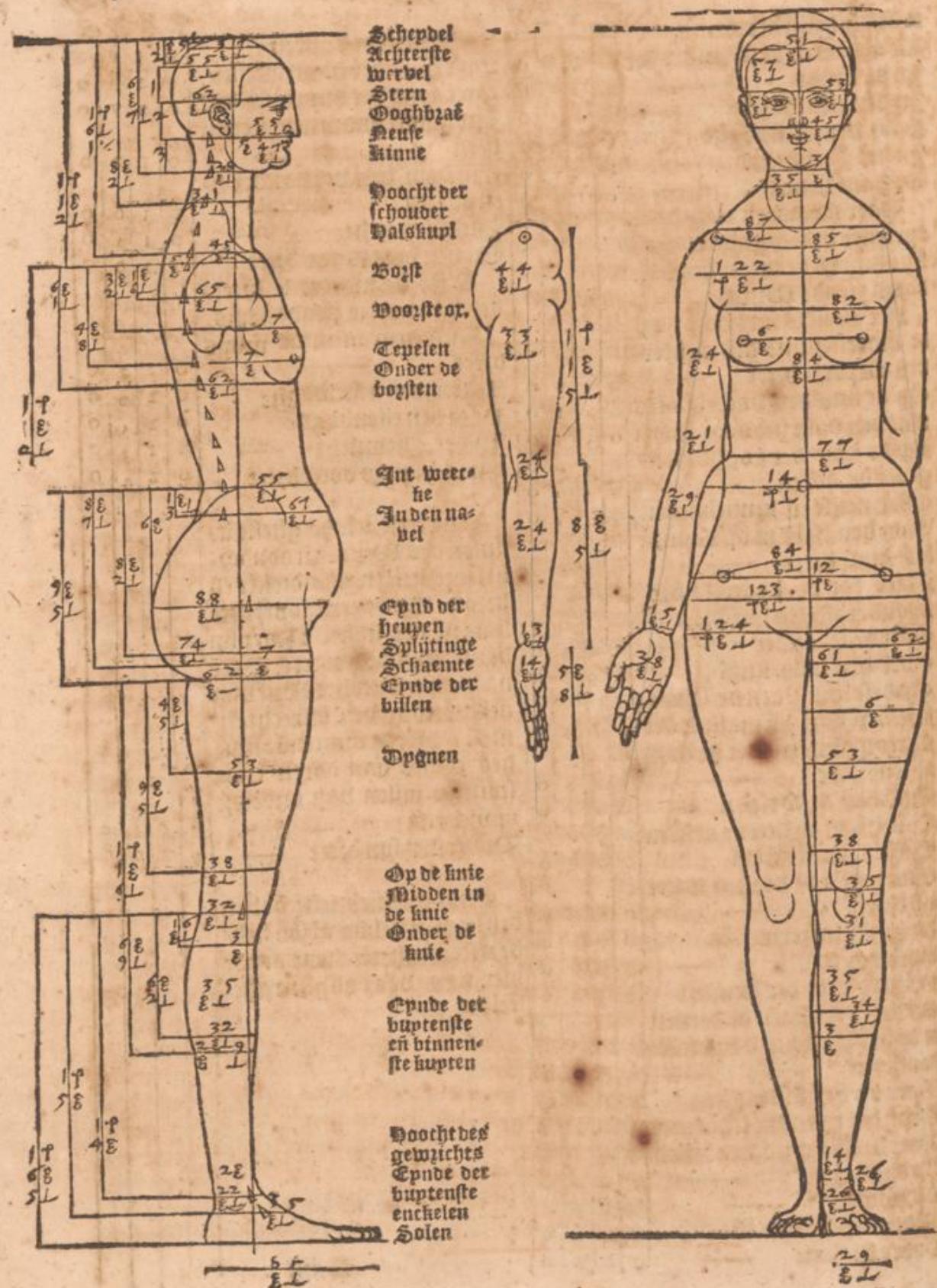
16
M. H.

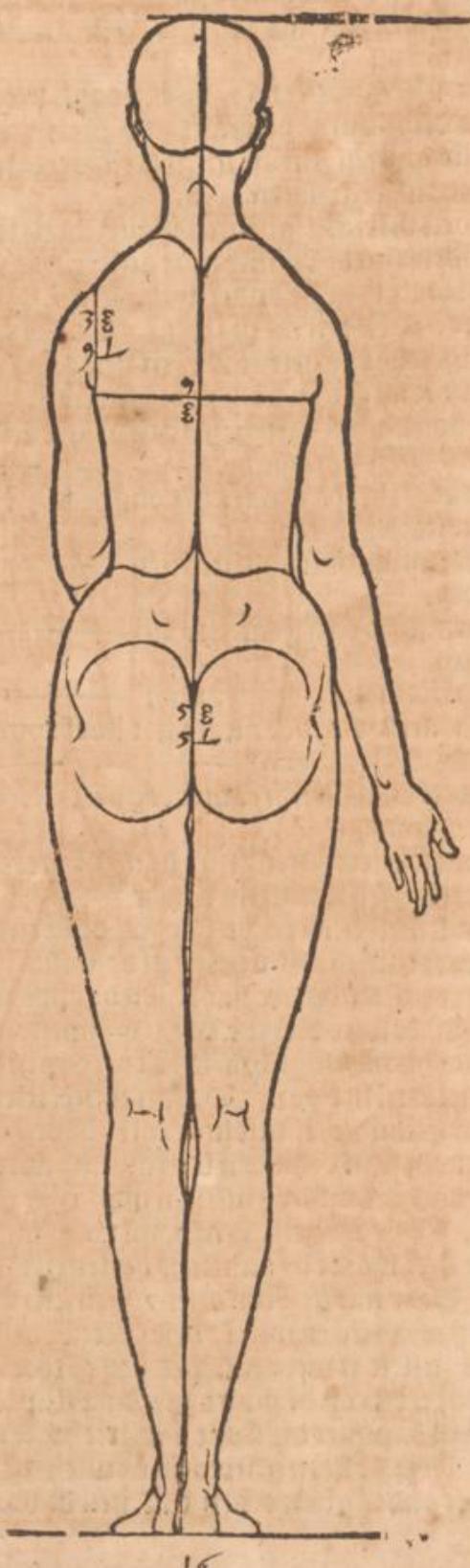
M. H.

Hier naer volghens wil ic
desen Man een ander Wijf
beschrijven / en meet eerst de
lenghte der lymaten / in de
voorz oordeninghe.
Van de hoogte des schen-
dels linie tot den achtersten
werbel des hooft
Tot het voor hooft —
Tot het eynde des kins
Hoogte des schoudervlees.
Tot de hoogte der schoud.
In den hals-kapl —
Wt den hals-kapl tot de
hoogte der borst is
Onder de voorste orselen
Onder de achterste orselen
Op de tepelen —
Onder de borst —
In het weecke —
Wt het weecke tot in den
navel is —
Tot het eynde der heupen
Tot de splijtinge —
Tot het eynde der schaemte
Tot het eynde der billen
Van het eynde der billen
tot de dygnen ofte dicte des
beens is het —
Op de knie —
Midden in de knie —
Wt het midden des knies
tot onder de knie is —
Tot het eynde der bumpten
ste kumpten —
Tot het eynde der binnen-
ste kumpten —
Op het ghewricht is
Tot het eynde der buitenechte
enckelen —
Tot het eynde der solen
Ende den voet is langh
Hier nae maec ic de lenghte
des arms also:
Wt het schouderghelit tot
in den ellenboghe is het

T E L %	T E L %
	Wt den ellenboghe tot in het ghewricht der handt
	Wt het ghewricht der hant tot het eynde der vinghers
	Zo ic nu de lenghte dooz 3. oprechte linien / met dw. rslch linien door-toghen hebbe /
	Dan zoo maec ic de dicte des van bespde ziende Wijfs / op allen dwerschlinden / by de eerste oprechte linie.
	het Wijf is int hooft / op de dwerschlinie des achter- sten werbels dick —
0 0 5 0	Op de linie des voor hooft
0 1 2 0	Over de ooghbraen —
0 6 7 0	Over de neuse —
0 8 2 0	De bovenste lippe en hals
1 0 6 1	Over kin en hals —
1 1 2 0	Den hals is op de linie des kins dick —
	Schouderbeel. h hoogte
0 1 3 0	By de hoogte der schouder
0 6 0 0	Over den hals-kapl
0 8 2 0	Over de borst is het
0 8 7 0	By de voorste orselen
0 9 5 0	Over de tepelen —
	Onder de borsten —
0 4 5 0	In het weecke —
0 9 3 0	Over den navel —
1 1 6 0	Over de heupen —
	By de splijtinge der billen
0 1 6 0	By de schaemte —
	Ende het been is ten eynde
1 0 2 0	By de Dygnen ofte dicte
	Op de knie —
0 0 9 0	Midden in de knie ist
1 4 0 0	Ende onder de knie
	Midden in de kumpten
1 5 0 0	Byt eynd der bumptenste ku.
1 0 5 0	Byt eynd der binnenste ku.
0 8 4 0	En onder in h't scheen-been
	Door het ghewricht —
0 9 7 0	Byt eynde der enckelen/ door den voet —
	Daer na maect ick de dic-

	T	E	L%		T	E	L%
te des spaelijken arms.				Midden in de kupten	o	3	3
De arm is in de schouder dic	o	3	6	Op't eynd der bumptenste ku.	o	2	9
In de mups	o	3	3	Op't eynd der binnenste ku.	o	2	7
In den ellenboghe	o	2	1	Int dunste onder aent scheen	o	1	2
Voor den ellenboghe	o	2	3	been	o	1	2
In het ghewicht	o	1	2	En door den voet onder de	o	1	6
De hant is dick	o	1	4	enckelen/	o	1	5
Daer na maect ic by de 2.				Int ghewicht	o	2	9
oprechte linie/ op allen dwer-				En den voet is ooc breet	o	2	9
sche linien/ de breete des van				Daer na maect ic de breete			
voren ziende Wijs.				des van voren ziende arms.			
Het Wijs is int hooft / op				Den arm is in de mups			
de dwerschlinie des achter-				breet	o	2	2
sten werbels breet	o	3	6	Achter den ellenboghe	o	2	0
Op de linie des voor-hoofts	o	5	1	Voor den ellenboghe	o	2	5
Midden door het voor-hooft	o	5	5	In het ghewicht	o	1	3
Op de linie der ooghbraen	o	5	2	En de hant is oock breet	o	2	4
Over de ooren	o	5	6				
Over neuse en kinnebacken	o	4	5	Nu treck ick de ghestalt-			
Ende den hals is op de linie				linien des Wijs/ in de voor-			
des kins breet	o	2	8	beschreven lenghte/dickte en			
Maer tot de hoogte des				breete. By de eerste oprechte			
schouderbleesch / is breet	o	3	0	linie na der spden. Maer by			
Over de schouder	o	3	5	de andere/voor-waert. Daer			
Over den hals-kupl	o	9	8	na omtreck ick het Wijs van			
Op dese linie staen de schou-	o	8	4	achteren/by de 3 oprechte li-			
derleden wijs van malkander				nien / met de bumptenste linie			
Maer de breete over de borst				des Wijs van voren/ ende			
en schouder	1	1	5	split de billen van onderen			
Tusschen de Oyselen	o	7	3	opwaerts.	o	3	5
Tusschen de achterste oyselen	o	9	0	De verssen syn breet	o	2	6
Tusschen de tepeken	o	7	0				
Ende onder de borsten is het							
hjk breet	o	8	0	Ende ghelyck ick boten			
De breete in het wecke	o	7	3	beschreven hebbe/ alzoo heb-			
Over den navel.	o	9	9	be ickt af-gheteekent / ende			
Op het eynde der heupeti	1	1	2	hier naer voor ooghen ghe-			
Op dese linie staen de beenen				heldt.			
in de heupen wijs van male-							
kanderen	o	8	0				
Maer by de splijtinghe	1	1	4				
Esi by het eynde der schaemte	1	1	3				
Maer by het eynde der billen	o	5	8				
Op de dygnen	o	4	8				
Op de knie	o	3	5				
Midden in de knie ist	o	3	0				
Onder de linie	o	2	8				

$\frac{1}{6}$

Ad.

Hier na volghende / wil ic noch tweederley Mans hoofden beschrijven/ en volghe ten deele deselue ordre als ic in het eerste Boeck ghelychen hebbe.

Eerst maec ic een rechte viercant / eens 7. deels hoogh van des beelts lengte/zoo remant wilde/die mach de viercant een 8. deel hoogh maken/ en dat maer in't 8. deel/ alle dingen ghelyc ingedeelt werden/ als in't 7. deel gedaen is/in't kleinen en vergrooten.

Nu neme ic voor mp dese viercant/ ghelyck boven staet/zoo breet als hooch/ en de 2. oreychte syden/syn de voorste a. de achterste b. Maer de 3. dwersch syden syn de bovenste c. en de onderste d. Daer naer deele ick de hooghe des 7. deels/in 8. E. en een tal in 10. L. Daer naer meet ick als hier naer volght ghelyck voor gheschreft is/ en deel ten eersten de oreychte linien. De eerste linie e. set ic van delinie a. achter sich — — — Dese linie roert voor den oogh-appel/ en achter de neus-belle

Daer na set ic de linie f. achter de linie a. — — — — — Dese linie roert achter de ooghbraen/ maer het ooghe blijft in den achtersten hoe/ in de midden tusschen e.f.

Daer nae set ic de derde linie g. van a. achter sich — — — — — Dese linie roert voor het oor.

Daer na set ic de vierde linie h. van g. achter sich — — — — — Aen dese linie eyndet het oor.

Daer nae set ic noch een liriae i. van h. hier voor — — — — — Dese linie roert achter den neck / aldaer staet het hoofd op den hals.

Maer se ic een linie k. van b. hier voor — — — — — Dese linie roert bovenden wervel achter op het hoofd/ en onder op de dwersch linie d. achter den hals.

Zoo nu de oreychte linien ghetrocken zijn/ dan zoo treec ic de dwersche linien alsoo: Van de dwersch linie c. heenen af — — — — —

Daer nae set ic een linie l. dese linie roert voor op de stern daer t haps walt. Daer naer die ick c. l. met eene linie m. in de midden van malckanderen/ Dese linie roert achter op het hoofd/ by de oreychte k. boven den wervel des haps. Daer nae deel ic l. d. met 2. linien n.o. in 3. gelijcke velden/dese linie gaet door d. ooghbraen/ en roert op het oor/ Maer de linie o. roert ond:r de neus en het oor. Daer nae deel ick o. d. met een linie p. int midden van malckanderen/dese linie roert boven de kin onder de lippen/ Daer na met een lin. q. int midden van malckanderen/ zo blijft de bovenste lippe tusschen o.q. en onder tusschen q. p. en gaet de linie q. midden door den mont. Daer na deele ic n. o. met een linie r. in 2. gelijcke velden/int bovenste deel wordē de gantsche oogen gemaect met allen haet toe-behooren. Daer nae deel ic r. o. in 7. gelijcke velden/ ende synde de onderste 3. velden af/ met een linie s. dese roert boven het neusbelleken/ en het klepne oo.elleken wert tusschen s.p. getrocken. Daer na treec ic 2. hoeck-linien/de eerste op de punc die daer slupt de oreychte linie e. en de dwersche c. en in de punc die slupt de oreychte a. en de dwersche o. Op dese hoeck linie wert de stern ghetrocken tusschen de dwersche l.n. maer de neus wert daer onder ghetrocken tusschen de dwersche n. o.

van de Proportie des Menschen.

De andere hoec-linie/ treck icc wt de punct die slupt de oprechte ende de dwersche n.en in de punct die slupt de oprechte e.en de dwersched. Aen dese hoec-linie/ roert voor aen de bovenste en onderste lip/ooc de kin. Zoo nu dat ghedaen is/ als dan treec ic de ghelijkt-linie des aengesichts/met vliij daer in/alzoo dat het hooft boven de dwersch linie c.bij de oprechte h.aenroert/en achter tusschen de dwersche l.n. de oprechte b.

Ende maec den hals dic van den neck tot den gorghel

Ghelyc ic dan hier na het hooft heb af-ghemeten/ vallet dan te groot voor u beeit/zoo laet alle dinghen staen/zoo het te voren ghemaect is/en trecc het hooft alleen kleynder. Doet dan alzoo: tusschen de dwersche g.h. laet het hooft midden tusschen de dwersche c. m. aent bovenste aen-roeren/en achter aen de oprechte k. midden tusschen de dwersche l.n. En trecc het hooft henen af tot den neck/op de dwersche o. van de oprechte linie b.tot voor toe

Dan daer treec ic den hals henen af/tot op de dwersch linie d.aen de opechte i. Nu meucht ghp ghebrupcken welc u wel ghevalt.

Het tweede hooft maeckt in zijn rechte viercant alzoo:

De twee oprechte zinden des viercants is de voorste a.de achterste b.en de bovenste dwersch linie is de i. de onderste k. Daer deelic eerstelijck daer in/de oprechte linien/en set de eerste linie c. van de h. achter sich Dese linie roert voor den oogh-appel/ en achter de neus-belle

Daer na set ic de ander linie d van h. achter sich Dese linie roert het eynde der ooghbraen/ ende onder op de dwersche k. achter de kin/en den achtersten hoec der ooghbraen/eyndet in de midden tusschen c. d.

Daer nae set ic de derde linie e. van a. achter sich

Dese linie roert voor het ooz/ en bij haer roert boven het hooft de dwersche linie i.

Daer na set ic de vierde linie f. van h. achter sich

Aen dese linie eyndet het ooz.

Daer nae set ic noch een linie g. van b. her voor

Dese linie roert boven den wervel des haps op het hooft / aldaer staet den neck des hoofts op den hals.

Daer na treec de dwersch linie alzoo: Van de dwerschlinie i.hen af-

Set een linie l. dese roert achter den wervel des haps op het hooft/ aen de oprechte g. Maet set een linie m. van de linie i.hen af

Dese linie roert voor daer haps walt/ op de stern. Daer na deelic in. k met twee linien n.o in drie ghelycke velden/de linie n/ midden dooz de ooghbraen/en roert boven het ooz/ Maer de linie o. roert onder de neus tu het ooz/en het hooft in den neck staet bij dese linie op den hals/ Ende den hals is van daer tot den gorghel dick

Daer na treec de linie p. van de linie n. hen af

Zoo wort tusschen n.p. het gantsche oogh begrepen/en de twee hoecken der ooghen syn in de midden tusschen n.p. Daer na set een linie r. op de linie o.

Dese linie roert boven het neus-belleken/ de ooren hebben tusschen.

o. haer besonderen treck. Daer na set van k. de linie l. over sich

153
T E L %

0 4 5 0

0 1 8 0

0 1 1 0

0 2 2 0

0 4 0 0

0 5 0 0

0 1 0 0

0 0 8 0

0 1 4 0

0 4 6 0

0 1 0 0

0 0 5 0

0 1 0 0

Dese roert boven de kinne/onder de lippen. Daer na deeldt o. s. met de li-
nie t. van malckander/Dese linie gaet midden door den mont. Daer nae treect
de 2. hoec linien/de eerste wt de oprechte puncten/die daer slupt de oprechte c.en
de dwersche i.en in de puncten daer slupt de oprechte a.en de dwersch o. Maer de
ander treect wt de puncte daer slupt de oprechte a.en de dwersch n.en in de punc-
ten daer slupt de oprechte c. en de dwersche k. Op de bovenste hoec linie/wert
het voorzhoofd ghetrocken tusschen de dwersche m. n. maer onder haer wert de
neus ghetrocken tusschen de dwersche n.o. Daer na wert by de onderste hoec
linie de lippen/mont en kin ghetrocken. Zoo nu de ghstrechte linien alle ghe-
trocken zyn/als dan treect daer in de ghewalte des aenghesichts met linien/ghe-
hickick hier na agheteekent hebbet/elic ghelidt voor sich selfs/wt zyne lengthe
en groote/meten en deelen. Dat verstaet alzoo: neemt een scheenbeen voor u/
van de middlen des knies/tot onder ten eynde der enckelen/ en spreect: De kuit
is een vierdendeel breet van de lengthe des scheenbeens/ Maer onder de encke-
len is sp half zoo breed. Doch in sulcker voeghen set de maet/als ghy wile/ die
mach door alle deelen des gantschen lichaems/gebruypt worden/ daer mit men
een jeghelyck dingh zeer nauwe versoecken mach.

van de proportie des Menschen:

155

